বুঢ়ীগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ)

প্ৰস্তুতকৰ্তা

বুঢ়ীগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (JFMC)

সহায়কাৰী

অসম বন বিভাগ

আৰু

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কম্পেল', COMPELO)
[আই আই ই (IIE), আৰ জি ভি এন (RGVN) আৰু চি এম এল (CML)]

Approved

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূৰ্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত	সম্পূৰ্ণ নাম
এ চি এফ (ACF)	সহকাৰী বন সংৰক্ষক (এছিচটেণ্ট কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
এ এফ ডি (AFD)	এজেন্সজ্ঞ ফ্ৰান্স ডি ডেভেলপমেণ্ট
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটী কনজাৰভেচন)
এ পি এল (APL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ ওপৰৰ (এব'ভ পভাৰ্টী লাইন)
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ (বিল' পভাৰ্টী লাইন)
চি চি এফ (CCF)	মুখ্য বন সংৰক্ষক (চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি এফ (CF)	বন সংৰক্ষক (কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি অ' এম পি ই এল অ' (COMPELO)	কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহুড অপৰ্চুনিটিজ
ডি চি এফ (DCF)	উপ-বন সংৰক্ষক (ডেপুটী কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
ডি এফ অ' (DFO)	সাংমণ্ডলিক বন বিষয়া (ডিভিজনেল ফৰেষ্ট অফিচাৰ)
ই ডি চি (EDC)	পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (ইক' ডেভেলপমেণ্ট ছ'চাইটী)
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এণ্ট্ৰি পইণ্ট এক্টিভিটী)
এফ চি এ (FCA)	বন (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৮১ (ফৰেষ্ট কনজাৰভেচন এক্ট, ১৯৮১)
এফ ডি (FD)	বন বিভাগ (ফৰেষ্ট ডিপাৰ্টমেণ্ট)
এফ আৰ এ (FRA)	বন অধিকাৰ আইন (ফৰেষ্ট ৰাইট্‌ছ এক্ট)
এফ ভি (FV)	বনগাঁও (ফৰেষ্ট ভিলেজ)
এফ ৱাই পি (FYP)	পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনা (ফাইভ য়েৰ প্লেন)
জি এইচ জি (GHG)	সেউজ গৃহ গেছ (গ্ৰীণ হাউছ গেছ)
জি অ' আই (GoI)	ভাৰত চৰকাৰ (গভৰ্ণমেণ্ট অব্ ইণ্ডিয়া)
জি পি (GP)	গাঁও পঞ্চায়ত
এইচ এ (Ha)	হেক্টৰ
আই ই চি (IEC)	তথ্য শিক্ষা আৰু যোগাযোগ (ইনফৰমেচন এডুকেচন এণ্ড কমিউনিকেচন)

আই আই ই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ'প্ৰিনিঅ'ৰশ্বিপ)
জে এফ এম চি (JFMC)	যৌথ বন পৰিচালনা সমিতি (জইণ্ট ফৰেষ্ট মেনেজমেণ্ট কমিটী)
এম ডি আৰ (MDR)	প্ৰধান জিলা পথ (মেজৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্ছ)
এম জি এনৰেগা (MGNREGS)	মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (মহাত্মা গান্ধী নেচনেল ৰয়েল এমপ্লইমেণ্ট গেৰাণ্টি স্কিম)
এম অ' ই এফ চি চি (MoEFCC)	পৰিৱেশ, বন আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন মন্ত্ৰালয় (মিনিষ্ট্ৰী অব্ এনভাইৰ'নমেণ্ট, ফৰেষ্ট এণ্ড ক্লাইমেট চেঞ্জ)
এন এ পি (NAP)	ৰাষ্ট্ৰীয় বন সৃজন আঁচনি (নেচনেল এফৰেষ্টেচন প্ৰ'গ্ৰাম)
এন এ আৰ এম আই এল (NaRMIL)	ৰাষ্ট্ৰীয় সম্পদ পৰিচালনা আৰু আৰু একত্ৰিত জীৱিকা (নেচনেল ৰিছ'ৰ্চ মেনেজমেণ্ট এণ্ড ইণ্ট্ৰিগ্ৰেটেড লাইভলিহুড)
এন বি এম (NBM)	ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযান (নেচনেল বেম্ব' মিছন)
এন টি এফ পি (NTFP)	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (নন টিম্বাৰ ফৰেষ্ট প্ৰডিউচ)
অ' বি চি (OBC)	অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী (আদাৰ বেকৱাৰ্ড ক্লাছেছ)
অ' ডি আৰ (ODR)	অন্য জিলা পথ (আদাৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্ছ)
পি চি চি এফ (PCCF)	প্ৰধান মুখ্য বন সংৰক্ষক (প্ৰিন্সিপাল চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
পি এইচ চি (PHC)	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (প্ৰাইমেৰী হেল্‌থ চেণ্টাৰ)
পি এম ইউ (PMU)	প্ৰকল্প নিৰীক্ষণ গোট (প্ৰজেক্ট মনিটৰিং ইউনিট)
পি আৰ এ (PRA)	অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাপ (পাৰ্টিচিপেটৰী ৰুৰেল এপ্ৰাইজেল)
আৰ ই ডি ডি + (REDD+)	ৰিডিউচিং ইমিছন ফ্ৰম ডি-ফৰেষ্টচন এণ্ড ফৰেষ্ট ডিগ্ৰেডেছন প্লাছ
আৰ জি ভি এন (RGVN)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি
আৰ অ' (RO)	বনাঞ্চলিক বিষয়া (ৰেঞ্জ অফিচাৰ)
এছ চি (SC)	অনুসূচিত জাতি (ছিডিউল কাষ্ট)
এছ ডি জি (SDG)	বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্য (ছাছটেইনেবল ডেভেলপমেণ্ট গ'ল্ছ)
এছ এল এফ (SLF)	নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা গঠন (ছাছটেইনেবল লাইভলিহুড ফ্ৰেমৱৰ্ক)
এছ পি পি (Spp)	স্পেচিছ
এছ টি (ST)	অনুসূচিত জনজাতি (ছিডিউল ট্ৰাইব)
এছ ডব্লিউ অ' টি (SWOT)	সবলতা, দুৰ্বলতা, সুবিধা আৰু ভাবুকি (ষ্ট্ৰেংথ, উইক্‌নেছ, অপৰচুনিটি এণ্ড থ্ৰেট)
টি ভি (TV)	ট্যাংগা গাঁও (ট্যাংগা ভিলেজ)
টি ভি (TV)	টেলিভিছন
ডব্লিউ এল এছ (WLS)	বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য (ৱাইল্ড লাইফ ছেংচুৰী)
ডব্লিউ পি এ (WPA)	বন্যপ্ৰাণী (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৭২ (ৱাইল্ডলাইফ (প্ৰ'টেকচন) এক্ট-১৯৭২)
ডব্লিউ পি চি (WPC)	কৰ্ম পৰিকল্পনা চক্ৰ (ৱৰ্কিং প্লেন চাৰ্কোল)

গছ, জোপোহা গছ, ঘাঁহ-বন-লতা আদিৰ স্থানীয় আৰু বৈজ্ঞানিক নাম

ক্ৰমিক নং	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
গছ		
১	আগৰ	একুইলাৰিয়াআগালোচা
২	আমৰা	স্পনডিউমপিন্নেষ্টাল এল এফ কাৰজ
৩	আমলখি	ফিলান্থাচেম্বলিকা
৪	বাদাম (জঙ্গলি বাদাম)	ষ্টাৰকুলিয়ালাটা
৫	বহৰা (ভোমোৰা)	টাৰ্মিনালিয়াবেলেৰিকা
৬	বন জলকীয়া	ক্ৰিপ্তটোকেৰিয়ামিগডেলিনা
৭	বেল	এগ্লেমাৰ্মেলোচ
৮	বগীজামু	ইউগেনিয়া প্ৰেছ'ক্স
৯	বৰথেকেৰা	গাৰ্চিনিয়াপেডুকুলাটা
১০	বগৰী	জিজিফাছ জুজুবি
১১	বন বগৰী	জিজিফাছৰুগুছা
১২	বন-সোণালু	ক্ৰাইপ্টোকেৰিয়া ফ্ল'ৰিবুণ্ডা
১৩	ধূনা	কেনাৰিয়ামৰেছিনিফেৰাম
১৪	ঘোঁৰানিম	মেলিয়াজডাৰাছ
১৫	গমাৰি	গেমেলিনাৰবৰিয়া
১৬	শিলিখা	টাৰ্মিনালিয়াচিত্ৰিনা
১৭	কদম	এন্থোচিফালাচকাদাম্বা
১৮	কঁঠাল	আৰ্টোকাৰপাচইণ্টিগ্ৰিফলিয়া
১৯	কাঞ্চন	ব'হেনিয়া স্পেচিছ
২০	কুঁহিৰ	ব্ৰেডিলিয়াৰেটাছা
২১	লালে	ৰালছুৰাছুবাষ্টা
২২	লহাজাম	ইউগেনিয়া ফৰমোছা
২৩	মাহিদল	কৰ্ডিয়েল ফ্ৰেগ্ৰাণ্টিছিমা
২৪	মকাহি	ফ'বি কুপাৰিয়ানা
২৫	মদাৰ	এৰিথ্ৰিনাষ্ট্ৰিক্টা
২৬	মন	কঠৰাৰ লগত একে

২৭	মজ	আলবিজিয়ালুকিডা
২৮	মতাধূনা	কানাৰিয়ামবেংগালেনছিছ
২৯	মৰৈ	আলবিজিয়ালেব্বাক
৩০	নাহৰ	মেচুৱাফেৰা
৩১	নগা ডালচেনি	চিন্নমোমামুটুছিফলিয়াম
৩২	নগা ক'লা	আলফোনছাভেনট্রিক'ছা
৩৩	নগা ওদাল	ষ্টাৰকুলিয়াগুট্টাটা
৩৪	নিমতিতা	পিক্রাছমাজাভেনিকা
৩৫	পাহাৰী	ষ্টাৰকুলিয়ালাটা
৩৬	পানীকদম	চেফালেন্থাছোচিডেনটেইলছ
৩৭	ফুলকাঠ	ষ্টাইৰেক্সছেৰালেটাম
৩৮	ফাকডিমা	ট্রেমাওৰিয়েনটেইলছ
৩৯	ফুলশিঙৰী	কাষ্টানপছিছইণ্ডিকা
৪০	পনিয়ল	ফ্লেকাৰটিকাটাফ্রেক্টা
৪১	পিচলা	কাইডিয়াকেলিচিনা
৪২	ৰালি	ড্রিপ্টেছেছামিকা
৪৩	শাল	শ্ব'ৰিয়াৰ'বুষ্টা
৪৪	চাম	আৰ্টোকাৰ্পাছচাপালাছা
৪৫	চাটিন	এলষ্টোনিয়াস্ক'লাৰিছ
৪৬	ছ'	আলবিজিয়া ষ্টিপুলেট
৪৭	সেলেং	ছাপিয়ামবেকাটাম
৪৮	শিমলু	ছালমালিয়ামালাবেৰিকাম
৪৯	ছিছু	ডালবাৰজিয়াছিছ'
৫০	ছিডা	লেগাৰষ্ট্ৰ'মিয়া পাৰভিফ্ল'ৰা
৫১	শিলগমাৰি	প্রামনামিলেফ্ল'ৰা
৫২	চোম	মেছিলাছবম্বিছিনা
৫৩	চপা	মেগন'লিয়া, মিকেলিয়া স্পেছিছ
৫৪	সোণাৰু	কেছিয়া ফিষ্টুলা
৫৫	তেজপাত	চিন্নামুমামটামালা
৫৬	টেপোল টেঙা	গাৰ্ছিনিয়াজান্থোছাইমাছ
৫৭	থেকেৰো	গাৰ্চিনিয়া স্পেছিছ
৫৮	উৰিয়াম	বিচোফিয়াজাভেনিকা
৫৯	ওদাল	ষ্টাৰকুলিয়াভিলোছা

গুল্ম-জোপোহা

১	আছাম লতা	ইউপ'টৰিয়াম অ'ডৰেটাম
২	বগীতৰা	আলপিনামোল্লুচেনচিচ
৩	দীঘলতি	লিট্‌ছিয়াচেলিফিক'লিয়া
৪	ধপাত তিতা	ক্লেৰোডেড্ৰোনহাস্তাটাম
৫	হাবিদা-চা	পলীয়াথিয়াছুবাৰ'ছা
৬	শন বকা	অলেক্স একুমিনেট
৭	ঝাও	টমাৰিক্সডিঅইকা
৮	কৌপাত	ফ্রিনিয়াম স্পেচিচ
৯	লেকলুৰু	কফিবেংগালেনছিছ
১০	মেচেকী	ডেব্রিজিয়াছিয়াস্পেচিক
১১	পাটীদৈ	চাইনোজিনেডিক'ট'মা
১২	ফুটুকা	মেলাষ্ট'মামালাবাথ্রিকাম
১৩	চোৰাতগছ	লেপৰটিয়াক্রেন'লাটা
১৪	তৰা	আলপিনিয়াআল্লুঘাছ
১৫	তিতাফুল	ফ্ল'গ'কান্থাছথাইৰচিফ্ল'ৰাছ

ঘাঁহ

১	ইকৰা	এৰিন্থাচৰেভেনি
৩	কুশ	চেচিহাৰামস্পণ্টেনিয়াম
৪	মেঘেলা	ছচ্ছাহাৰমাৰোণ্ডিনেচিয়াম
৫	নল	ফ্রেগমিটেস্কার্কা
৬	সৌ	পলিনিয়া চিলিয়াটি
৭	চাংগ্রেছ	ইম্পাৰেটাআৰুণ্ডিনেকা

বাঁহ

১	বজাল	ছেউডোষ্টাকিমপলিমৰফাম
২	ডালু	টেইনোষ্টাচিয়ামডুল্লন
৩	শিলজাতি	বাম্বুচা পেলিড
৪	কেঁকো	ডেড্ৰোকেলাছহেমিলটনি
৩	কঁটা বাঁহ	বাম্বুচাআৰুণ্ডিনেচি
৪	মুলি	মেলোকান্নাবেম্বোছ'ইডছ

লতা

১	আমৰলিলতা	টপৰিয়া হিৰছুট
২	আৰকেং লতা	কমব্ৰেটাম স্পেছিছ
৩	বাঘ আঁচোৰা	মেক্সোনিউৰামকুকুলাটাম
৪	বকুল লতা	এম্বিলিয়াৰাইবছ
৫	বেল লতা	আনকাৰিয়ামেক্ৰ'ফাইলা
৬	বেল লতা	উইলুছগেবিয়াডুলিছ
৭	ভেদাইলতা	পেডেৰিয়াফটিডা
৮	বগালতা	ষ্ট্ৰাইকনোছলুৰিনা
৯	বকালভি	ডেৰিছ ইল্লিপটিকা
১০	বলগলখা	জিজিফাছৰুগুছা
১১	চাম লতা	ক'ন'ছেফালুছঅভিঅ'লেনছ
১২	সংগীলতা	থাংবাৰজিয়াক'চিনিয়া
১৩	দাঁত বিজলা	ডালবাৰজিয়াষ্টিপুলাচিয়া
১৪	দেওভি	লিন'ষ্টমাডেকান্দ্ৰাম
১৫	ঢেকীয়া লতা	ষ্টেনোচেলিয়ানেপালাষ্টুৰ
১৬	ভবাইলতা	হেপ্টাপলছুৰুমভেনুলাছাম
১৭	গহৰালতা	মাইক্লোপাইৰামমিলাচিফলিয়াম
১৮	ঘিলালতা	মাইক্লোপাইৰামমিলাচিফলিয়াম
১৯	ঘিলেলতা	এণ্টাডাছকানডেনছ
২০	গুলঞ্চ	টিনোস্পৰাকৰডিফলিয়া
২১	শগুনীলতা	টিনোস্পৰাকৰডিফলিয়া

বুঢ়ীগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি
নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

সূচীপত্ৰ

অধ্যায়	শিৰোনাম
	অধ্যায় - এক
১	পৰিচয়
২	এলেকাটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা
৩	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা
৪	জীৱিকাৰ সম্পদ ৰূপৰেখা আৰু স্পৰ্শকাতৰতা
৫	উপলব্ধ পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী
	অধ্যায় -দুই
৬	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু ভাবুকি আৰু দূৰত্ব বিশ্লেষণ
৭	গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৮	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৯	বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা
১০	প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট
	অধ্যায় -তিনি
	তালিকা, মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

বুঢ়ীগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - এক

১। পৰিচয়

১.১ : প্ৰকল্পৰ বিষয়ে ঃ

অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (এ পি এফ বি চি)ৰ লক্ষ্য হৈছে ‘বহুমুখী আঁচনিৰ জৰিয়তে অসমৰ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ দীৰ্ঘম্যাদী আঁচনি কাৰ্যক্ষম কৰা আৰু আঁচনিৰ লক্ষ্যস্থানসমূহত বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা, যাতে বনজ আৰু অবনজ সম্পদসমূহৰ দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱন নিৰ্বাহ প্ৰক্ৰিয়াক উদগনি জনাব পাৰি।’ এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যক এনেদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে— ‘বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ পৰিৱেশ ব্যৱস্থা পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই নিয়াৰ লগতে সম্প্ৰদায়সমূহৰ জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰিব পৰা যায়, যাতে জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰ নিশ্চিত হয়।’ অসম চৰকাৰৰ সহযোগত এই প্ৰকল্পৰ বাবে পুঁজিৰ যোগান দৰিছে এজেন্সী ফ্ৰান্স ডি ডেভেলপমেণ্ট (এ এফ ডি) অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স বিকাশ এজেন্সীয়ে। উল্লিখিত প্ৰকল্পৰ অধীনত পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনকে ধৰি সকলো কাম কৰিবলৈ অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প ছ'চাইটী (এ পি এফ বি চি ছ'চাইটী) বাধ্য।

১.২ ঃ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন

বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মূল্য সংযোজনেৰে জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া প্ৰসাৰৰ বাবে এই প্ৰকল্পত ব্যৱসায়িক প্ৰচাৰ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থাৰ দৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগ্ৰহী। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা চাপৰ ফলত এনে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো জৰুৰী হৈ পৰিছে। বৰ্তমানে উপলব্ধ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু বজাৰ সেৱাসমূহৰ বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মূল্য সংযোজনৰ অনুসন্ধান কৰাটো প্ৰয়োজনীয়। ইয়াৰ লগতে অবনজ নিৰ্ভৰশীল জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া অনুসন্ধান কৰি সম্প্ৰদায়সমূহৰ সদস্যসকলক দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সফলতা বৃদ্ধি কৰা উচিত।

উক্ত প্ৰকল্পৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা বিকাশৰ আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ'প্ৰেনিয়ৰশ্বিপ (আই আই ই) গুৱাহাটী, ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন) আৰু চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ'ফাইনেন্স এণ্ড লাইভলিহুড ডেভেল'পমেণ্টৰে এক মহাজোঁট গঠন কৰা হৈছে। এই মহাজোঁটক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধি (কনছালটিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ' প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহুড অপৰ্চুনিটিজ)ৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট চমুকৈ কম্পেল' হিচাপে নামকৰণ কৰা হৈছে।

এই প্ৰকল্পৰ নিয়ম অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত ‘বিভিন্ন গাঁৱত অভিযান আৰু বন উন্নয়ন, বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল লোকসকলক জীৱিকা সমৰ্থন আৰু লক্ষ্য অনুসৰি দীৰ্ঘম্যাদী বন ব্যৱস্থাপনা’ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। ইয়াত বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা বিকাশ উভয়ে অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

১.৩ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

অসমৰ হোজাই জিলাত অৱস্থিত বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা এই তথ্যত প্ৰকাশ কৰা হৈছে। এই জে এফ এম চি নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ ডবকা ৰাজহ চক্ৰৰ যমুনা উপত্যকা বন আঞ্চলিকৰ অধীনস্থ। সম্প্ৰদায়ৰ সবিশেষ পৰৱৰ্তী খণ্ডত উল্লেখ কৰা হৈছে।

২। অঞ্চলটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা

২.১ ঃ সাধাৰণ বৰ্ণনা ঃ

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলটো হোজাইত মুখ্য কাৰ্যালয়সহ পূব নগাঁৱৰ পৰা পৃথক কৰা হয়, অধিক সুষম পৰিচালনা আৰু নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে। নগাঁও জিলাৰ হোজাই উপ-সংমণ্ডল (বৰ্তমান হোজাই জিলা)ৰ প্ৰশাসনৰ অধীনস্থ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ লগত সংযুক্ত কৰা হয়। ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দুটা সংমণ্ডল ব্যাপি আছে, নগাঁও আৰু নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল। নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ অধীনস্থ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ তলত দিয়া হৈছে—

১) লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২) হয়বৰপুৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৩) হোজাই সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৪) কোমোৱাকটা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৫) কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৬) যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ অধীনস্থ বনগাঁওসমূহ

বনগাঁৱৰ নাম	বনগাঁৱৰ কালি	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	মুঠ জনসংখ্যা	মন্তব্য
আমবাৰী	১৫৮.০০ হেঃ	৫২	৫৯২	অনুসূচিত জাতি
ঘানিয়াপাৰ	১৩০.০০ হেঃ	৫৪	৫৭৭	অনুসূচিত জাতি
বুঢ়ীগাঁও	২০২.০০ হেঃ	৭৫	৫৮০	মিশ্ৰিত
হোজাইকুৰ্কুট	৫৩.০০ হেঃ	২৪	১৭৩	অনুসূচিত জনজাতি-অন্যান্য
কোমোৱাকটা	১০০.৮০ হেঃ	৪২	৩৫৫	অনুসূচিত জাতি-অন্যান্য
কাঁকী	৪২০.০০ হেঃ	১৬৫	১০৮০	অন্যান্য
তপনপুৰ	১৪৪.০০ হেঃ	৪৮	৩৮৯	অনুসূচিত জনজাতি
ৰামনগৰ	৫০.৫০ হেঃ	৩০	১৭৯	অনুসূচিত জনজাতি

ট্যাংগা গাঁওসমূহ হ'ল— ১) গংগাদিশা, ২) হাৰাইপুৰ (লংকাজান), ৩) নয়াবস্তি, ৪) কাঁকী
কিন্তু টংগ্যা গাঁওবাসীয়ে বৰ্তমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চল এলেকাত কৃষি শস্য বৃদ্ধিৰ পৰিৱৰ্তে বৃক্ষৰোপণ বৃদ্ধি কৰা নাই।

২.২ ঃ অৱস্থান

সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ভৌগোলিকভাৱে ৯২°৪৫' পূবৰ পৰা ৯৩°৩০' পূব অক্ষ্যাংশ আৰু ২৫°৪৫' দক্ষিণ আৰু ২৬°১৫' দক্ষিণ দ্ৰাঘিমাংশত অৱস্থিত (**পৰিশিষ্ট-I অৱস্থান মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট-II পথৰ মানচিত্ৰ**)।

২.৩ ঃ মাটিৰ প্ৰকাৰ

পাহাৰীয়া এলেকাত, মাটি সাধাৰণতে আঠালেতীয়া পলসুৱা যিটো বন উন্নয়নৰ বাবে ভাল আৰু উপযুক্ত। এই মাটি ৰূপান্তৰিত শিলা (Gneiss) আৰু গেদীয় শিলাৰ পৰা ৰূপান্তিৰত হৈ সৃষ্টি হোৱা। ই দেখাত ৰঙা ৰঙৰ। তিতিলে এই মাটি অত্যন্ত পিচল আৰু আঠালেতীয়া হৈ পৰে, আনহাতে শুকান অৱস্থাত ই অতি খহতা আৰু বালিময় হয়।

সমতলত, যমুনা-কপিলি নৈৰ পলসৰ বাবে পলসুৱা।

২.৪ ঃ জলবায়ু

ইয়াৰ জলবায়ুৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য হ'ল অতি মাত্ৰাত আৰ্দ্ৰতা। উষ্ণতাও যথেষ্ট বৃদ্ধি পায় যদিও সঘনে বৰষুণ-ধুমুহাৰ ফলত উষ্ণতা নিয়ন্ত্ৰণত থাকে। গতিকে ইয়াত ঋতুৰ চৰম উষ্ণতা আৰু আৰ্দ্ৰতা দেখা নাযায়। নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ মাহত পুৱাৰ সময়ত কুঁৱলি দেখা যায়। শৰৎকালত বনাঞ্চল সম্পূৰ্ণৰূপে পৰিপূৰ্ণ হৈ থাকে।

২.৫ ঃ পানী

এই সংমণ্ডলটোৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ কম বৰষুণ প্ৰৱণ এলেকাত অৱস্থিত হোৱা বাবে জিলাখনৰ আন অংশৰ তুলনাত অধিক শুকান। ইয়াৰ প্ৰধান নদীসমূহ হ'ল বৰলাংফাৰ, লংকাজান, যমুনা আৰু কপিলি। কপিলি হ'ল সংমণ্ডলটোৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ জলাধাৰ আৰু ই কাৰ্বি আংলং পাহাৰ, উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰ আৰু মেঘালয়ৰ জয়ন্তীয়া পাহাৰলৈকে বিস্তৃত। কপিলিৰ উৎপত্তি স্থান হৈছে মেঘালয়ৰ জয়ন্তীয়া পাহাৰ আৰু তাৰ পৰা উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰ আৰু কাৰ্বি আংলঙৰ মাজেৰে বৈ আহি নগাঁও জিলাৰ দক্ষিণ কোণত অৱস্থিত খেৰণিৰে জিলাখনত প্ৰৱেশ কৰিছে। নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলত কপিলিৰ মুখ্য উপনৈসমূহ হ'ল দিৰাং, লংকাজান আৰু যমুনা।

লামডিং, লামচাখাং, লংকা আদিত পানীৰ স্তৰ কিছু নিম্ন, যাৰ কাৰণে খোৱাপানী যোগানৰ ক্ষেত্ৰত কিছু সমস্যাৰ সৃষ্টি হয়। এই অঞ্চলসমূহত কুঁৱা খন্দাটো কঠিন। ইয়াৰ মাটিৰ তলৰ পানী অত্যধিক লোযুক্ত। কেইটামান প্ৰাকৃতিক পানীৰ উৎস হ'ল নদী— বৰলাংফাৰ, যমুনা আৰু কপিলি আৰু সৰু জুৰি যেনে লামচাখাং নলা, লংকাজান, কাঁকীজান, ডিমৰুজান, খ্ৰিংখ্ৰিংনলা, তাৰালাংছুজান, থাইছুজান আদি।

২.৬ ঃ পৰিৱেশতন্ত্ৰ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য

কিছুমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰ আৰু ইয়াৰ পাদদেশত শুকান আৰু আৰ্দ্ৰ শাল বনাঞ্চলৰ পৰা আৰম্ভ কৰি গছ-গছনিৰ বৰ্ধনশক্তি ক্ৰমান্বয়ে সেমেকা ঋতু অনুযায়ী পাত ধৰাৰ পৰা নৈপৰীয়া, সমতলত ঘাঁহ নথকা সমভূমি আৰু জলাহ অৰণ্য প্ৰকাৰৰ। এই বিবিধতাৰ বাবে এই সংমণ্ডলত আটাইতকৈ বেছিসংখ্যক উদ্ভিদ প্ৰজাতি পোৱা যায়। কিছুমান সাধাৰণ প্ৰজাতি হ'ল— শাল, চেগুণ, গমাৰি, হলডু, তিতাচপা, মাকাৰিশাল, আহৈ, আজাৰ, ছিদা, ওদাল, মজ, কডিয়াম, ভাতঘিলা আদি।

গছ-গছনিৰ বৰ্ধনশক্তিৰ বিবিধতা হেতুকে এই সংমণ্ডলটো জীৱ-জন্তুৰ ক্ষেত্ৰতো চহকী। এই সংমণ্ডলৰ

বনাঞ্চলত বিস্তৃত প্ৰকাৰৰ বন্যজন্তু পোৱা যায়। ইয়াৰ ভিতৰত কিছুমান সাধাৰণ বন্যপ্ৰাণী হ'ল হাতী, নাহৰফুটুকী, বান্দৰ, কেৰ্কুটুৰা, শহাপহু, নেউল, শিয়াল আদি।

২.৬.১ ঃ বনৰ প্ৰকাৰ

এই সংমণ্ডলটোত তলৰ বন প্ৰকাৰসমূহ পোৱা যায়—

ক) পূব পাহাৰ শাল বনাঞ্চল— খাচী পাহাৰ শাল। এই প্ৰকাৰ উপলব্ধ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰীয়া এলেকাত। সাধাৰণ সহযোগীসমূহ হ'ল মাকাৰিশাল, হলডু, তিতাচপা, ছিডা, বহেৰা আদি।

খ) সেমেকা সমতল শাল বন— কামৰূপশাল। এই প্ৰকাৰ উপলব্ধ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ নামনি ঢাল আৰু পাদদেশত আৰু নৈৰ পলসুৱা অঞ্চলত। এই ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল সীমান্তৰে আবৃত হৈ আছে কাৰ্বি আংলং জিলা। এই গঠনত উপলব্ধ কেইটামান প্ৰজাতি হ'ল মাকাৰিশাল, আঁহে, জিয়া, জাম আদি।

গ) গৌণ জোপোহা প্ৰজাতিৰ

এই প্ৰকাৰ অঞ্চল পোৱা যায় ঝুমখেতি কৰি এৰি অহা মাটিত বিশেষকৈ কাৰ্বি আংলং জিলাৰ সীমান্তৰ অন্তৰ্গত লামডিং আৰু ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰীয়া এলেকাত। এই প্ৰকাৰৰ অন্তৰ্গত মুখ্য প্ৰজাতিসমূহ হ'ল জাগিৰু, গ্ৰেৰিয়া, কদম, মাছকৈটা আদি।

ঘ) নৈপৰীয়া প্ৰকাৰ

এই প্ৰকাৰ পোৱা যায় হাৱাইপুৰ, কোমোৱাকটা, কাঁকী আৰু যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত যমুনা আৰু কপিলি নদীৰ পাৰত। এই গঠনৰ মুখ্য প্ৰজাতি হ'ল শিমলু, আজাৰ, ঔ, উৰিয়াম আদি।

ঙ) ঘাঁহ নথকা সমভূমি প্ৰকাৰ

এই প্ৰকাৰৰ বনাঞ্চল এই সংমণ্ডলটোত পৰ্যাপ্ত। বিশেষকৈ হাৱাইপুৰ আৰু কোমোৱাকটা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত শুকান আৰু সিক্ত ঘাঁহ নথকা সমভূমি। ইয়াৰ মুখ্য প্ৰজাতি হ'ল ইম্পাৰেটাআৰুণ্ডিনেকা, ছশ্ৰুমনাৰেংগা আদি।

চ) জলাশয় এলেকা

এই প্ৰকাৰ পোৱা যায় সংমণ্ডলটোৰ দ-ভূমি আৰু বিলসমূহত আৰু ই কোনো বনক সমৰ্থন কৰিব পৰাবিধৰ নহয়।

২.৭ ঃ অধিকাৰ আৰু ৰেহাই

তলত সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ গঠনৰ প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত জাৰি কৰা জাননীমতে এইসমূহৰ বিপৰীতে ইয়াৰ লোকসকলক প্ৰদান কৰা অধিকাৰ আৰু ৰেহাই সম্পৰ্কে বিতংভাৱে দিয়া হৈছে—

ক) ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

সাধুসকলৰ আশ্ৰমৰ বাবে বুঢ়ীগাঁও-ডেৰাগাঁও বন পথৰ কাষত বুঢ়ীগাঁৰৰ ওচৰত ৭.৫ একৰ মাটি এই সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ সীমাৰ বাহিৰত ৰখা হয়। চৰকাৰী সদিচ্ছামূলক ৰেহাই হিচাপে বুঢ়ীগাঁও-ডেৰাগাঁও বন পথটোৰে ৰাইজক যাতায়াতৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া হয়।

খ) কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

অধিকাৰ আৰু ৰেহাই ঃ যাতায়াতৰ বাবে তলৰ পথসমূহ ব্যৱহাৰৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰা হয়

(ক) কাঁকীৰ পৰা লংকা ষ্টেচন

(খ) কাঁকীৰ পৰা কান্দুৰা

(গ) কাঁকীৰ পৰা বকলীয়া

অধিকাৰপ্ৰাপ্তসকল ঃ

মুখ্য আয়ুক্তৰ নিৰ্দেশৰ অধীনত যিকোনো সময়তে এই অধিকাৰ ৰদ কৰাৰ চৰ্তসাপেক্ষে কাঁকী লালুংগাঁও, কাঁকী কছাৰীগাঁও, কাঁকী মিকিৰগাঁৱৰ লোকসকলক এই পথ ব্যৱহাৰৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ সীমাৰ দিখুমখিৰিং আৰু কাঁকীজানৰ অংশ ডিমৰুৰ পৰা পানী সংগ্ৰহ আৰু মাছধৰাৰ গাঁওবাসীক অনুমতি প্ৰদান কৰা হৈছে।

খ) সংৰক্ষিত বনাঞ্চল এলেকাৰ তলৰ সংযোজনসমূহত বিনামূলীয়া পশুচাৰণৰ অনুমতি দিয়া হৈছে

- কাঁকী লালুংগাঁও ঃ ২০০ গৰু
- কাঁকী কছাৰীগাঁও ঃ ৫০ গৰু
- কাঁকী মিকিৰগাঁও ঃ ৩০ গৰু

গ) কাঁকী লালুংগাঁও, কাঁকী কছাৰীগাঁও আৰু কাঁকী মিকিৰগাঁৱৰ গাঁওবাসীক প্ৰতিবছৰে জুন ১৫- মাৰ্চ ১৫লৈ খৰি, খেৰ, আলু-কচু আৰু নিম্নতম বন উৎপাদন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পৰা সংগ্ৰহৰ অনুমতি প্ৰদান কৰিছে।

গ) হাৱাইপুৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

(ক) ৰাইজক সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মাজেৰে হাৱাইপুৰৰ পৰা কোমোৱাকটালৈ পথ ব্যৱহাৰৰ অনুমতি প্ৰদান কৰিছে। বনাঞ্চলত জুই নজ্বলোৱাৰ চৰ্তত বৰ ডেনচাবিলত মাছধৰাৰ অধিকাৰো প্ৰদান কৰা হৈছে।

(খ) বনাঞ্চলৰ মাজেৰে তলৰ পথসমূহ ব্যৱহাৰৰ বাবে অধিকাৰ প্ৰদান কৰা হৈছে—

ক) হাৱাইপুৰৰ দক্ষিণাঞ্চলৰ পৰা লংকাজানৰ সৰিয়হ খেতিলৈ মিকিৰ পথ

খ) হোজাইৰ পৰা কপিলি নদীলৈ বন পথ

ঘ) যমুনা

(ক) মৌডঙাৰ পৰা ডবকালৈ বৰ্তমানৰ পথটো ব্যৱহাৰৰ অনুমতি গাঁওবাসীক প্ৰদান কৰা হৈছে।

(খ) চৰকাৰী সদিচ্ছা আৰু ৰেহাইৰ অংশ হিচাপে ৰাইজক সংযোজনৰ পূব সীমাৰে যমুনাগাঁৱৰ লগত যোগাযোগ কৰিবৰ বাবে পথ ব্যৱহাৰৰ অনুমতি দিয়া হৈছে।

২.৮ ঃ জৈৱ-বৈচিত্র্য সংৰক্ষণৰ প্ৰত্যাহ্বান

বনৰ বাবে অতি নিকৃষ্ট ভাবুকি আহিছে মানুহৰ পৰা— মানুহ হ'ল বন আৰু প্ৰকৃতিৰ প্ৰধান শত্ৰু। মানুহৰ দ্বাৰা হোৱা বনৰ অনিষ্ট তলত দিয়া ধৰণৰ ঃ

ক) বেদখল ঃ

জনসংখ্যা বিস্ফোৰণ আৰু শৰণাৰ্থীৰ অবাধ আগমন, বিশেষকৈ পূৰ্ব বংগৰ পৰা পূবফালৰ পৰা হোৱা প্ৰব্ৰজনৰ ফলত এই সংমণ্ডলটোৰ বনাঞ্চলসমূহত প্ৰভাৱ পৰিছে। ইয়াৰ উপৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু কপিলিৰ বান আৰু গৰাখহনীয়াত আক্ৰান্ত লোকসকলে এই সংমণ্ডলটোৰ অন্তৰ্গত সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ তেওঁলোকৰ সহজ বসতিস্থান হিচাপে লক্ষ্য কৰি লৈছে।

খ) অবৈধভাৱে বন উৎপাদন ব্যৱহাৰ

সংমণ্ডলটোৰ প্ৰায় সকলোবোৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলেই গাঁৱৰ দ্বাৰা পৰিৱেষ্টিত। এই গাঁওসমূহৰ বাসিন্দাসকলৰ সৰহভাগেই দুখীয়া শ্ৰেণীৰ আৰু মাত্ৰ কেইটামানক বাদ দি বাকী পৰিয়ালসমূহ বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। তেওঁলোকে খুঁটা, কাঠ, কাঠখৰি, খেৰ আৰু বাঁহ আৰু অন্যান্য সৰু-সুৰা বন উৎপাদন অবৈধভাৱে নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে ইয়াৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰে।

অপৰিকল্পিত আৰু অবৈধভাৱে গছকটাটোৱে কেৱল বনৰ বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত এক কাৰক হিচাপে প্ৰভাৱ পেলোৱা নাই, বাসস্থানৰ ওপৰতো গুৰুতৰ প্ৰভাৱ পেলাইছে।

গ) ঝুমখেতি (সলনি কৰি কৰা খেতি) ঃ ঝুমখেতি বৰ্তমানো কাৰ্বি আংলং জিলাৰ লামডিং আৰু ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ কিছুমান পাহাৰীয়া এলেকাত চাকমা জনগোষ্ঠীটোৱে কৰি আহিছে। এই ঝুমখেতিৰ ফলত গুৰুতৰ ক্ষতি হোৱাৰ লগতে মূল্যৱান বন প্ৰজাতিসমূহৰ সংৰক্ষণৰ প্ৰতি ভাবুকি আহি পৰে। ইয়াৰ ফলত জীৱ-জন্তুসমূহৰ বাসস্থানতো গুৰুতৰ প্ৰভাৱ পৰে।

ঘ) মানুহ-বন্যপ্ৰাণী সংঘাত ঃ গুৰুতৰ জৈৱিক প্ৰভাৱৰ ফলত বনাঞ্চলসমূহত বন্যপ্ৰাণীসমূহৰ বাসস্থানৰ সংকট নামি আহি পৰিছে। বন্যজন্তু বিশেষকৈ হাতীয়ে খাদ্যৰ সন্ধানত বনাঞ্চলৰ পৰা ওলাই আহে। ইয়াৰ ফলত শৰৎকালত ধানখেতিৰ গুৰুতৰ ক্ষতি হয়। যেতিয়া খেতিয়কসকলে এই শস্য অনিষ্ট কৰাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ হাতীসমূহক বাধা দিয়াৰ চেষ্টা কৰে তাৰ পৰাই সংঘাত আৰম্ভ হয়। এই সংঘাতৰ ফলত যিকোনো এটা পক্ষ বা কেতিয়াবা দুয়োটা পক্ষৰে যথেষ্ট ক্ষতি হয়।

৩। গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা

৩.১ মূল তথ্য

বুঢ়ীগাঁও এখন বনগাঁও আৰু ই হোজাই জিলাত অৱস্থিত। ২০০৬-২০০৭ চনত জে এফ এম চিটো নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল প্ৰশাসনৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰা হয় (পৰিশিষ্ট-IIIত পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ দিয়া হৈছে)। এই বনগাঁওখন ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ওচৰত অৱস্থিত।

তালিকা-ক ঃ জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য

বিষয়	মূল তথ্য
জে এফ এম চিৰ নাম	বুঢ়ীগাঁও
গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চিৰ নাম	আকাশীগংগা
ৰাজহ চক্ৰৰ নাম	ডবকা
জিলাৰ নাম	হোজাই
বন সংমণ্ডলৰ নাম	নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল
বন আঞ্চলিকৰ নাম	যমুনা উপত্যকা আঞ্চলিক, ডবকা
বন লাটৰ নাম	ডবকা
গঠন হোৱা বছৰ	২০০৬-২০০৭
পঞ্জীয়ন নম্বৰ	এন এছ/বি/জে এফ এম চি/১৬/৬৭৫৯
জে এফ এম চিৰ সীমাৰ বৰ্ণনা	উত্তৰ ঃ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ ঃ ধাননি পথাৰ পশ্চিম ঃ ৩৬নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ পূব ঃ যমুনা নদী

উৎস ঃ জে এফ এম চিৰ তথ্য আৰু ২০১৭চনৰ মাৰ্চ মাহত অনুষ্ঠিত পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত হোৱা আলোচনা।

৩.২ ঃ কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা

কাৰ্যকৰী সমিতি আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা তলৰ তালিকাত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। (পৰিশিষ্ট-IV ঃ স্বাক্ষৰিত তালিকা, পৰিশিষ্ট-V ঃ জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ)

তালিকা-খ ঃ কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ

নাম	বয়স	ঠিকনা	শিক্ষাগত অৰ্হতা	যোগাযোগ নম্বৰ	পদবী
ফৰিদ আহমেদ	৪৫	প্ৰযত্নে-প্ৰয়াত হাজী অংগৰাব	সপ্তম	৯৮৫৩৫৫৭৩৩১	সভাপতি
জহিৰুল ভূএগ্ৰা			স্নাতক	৯৪৩৫২৪৩৪১৭	সদস্য সচিব
চৰিফউদ্দিন	৩১	প্ৰযত্নে-প্ৰয়াত মুবেশ্বৰ আলী	মাদ্ৰাছা		বিত্ত সম্পাদক
দেৱকান্ত গগৈ	৭০	প্ৰযত্নে-বাপুৰাম গগৈ	সপ্তম		সদস্য
চামুৰউদ্দিন	৫৫	প্ৰযত্নে-প্ৰয়াত মহব্বত আলী	পঞ্চম		সদস্য
বিজয় কৰ্মকাৰ	৩২	প্ৰযত্নে-সীতাৰাম কৰ্মকাৰ	সপ্তম		সদস্য
আব্দুৰ ৰহমান	৪৫	প্ৰযত্নে-প্ৰয়াত আলিমউদ্দিন	চতুৰ্থ		সদস্য
ৰেখামণি ঘাটোৱাল	২৬	প্ৰযত্নে-প্ৰয়াত সন্তোষ ঘাটোৱাল	চতুৰ্থ		সদস্য
আলিয়াৰা বেগম	৩৫	প্ৰযত্নে-আব্দুল গফুৰ	চতুৰ্থ		সদস্য
আনোৱাৰা বেগম	৪৫	প্ৰযত্নে-আব্দুল কাদিৰ	অশিক্ষিত		সদস্য
আব্দুল জব্বৰ	৫৮	প্ৰযত্নে-প্ৰয়াত হানিফ মিএগ্ৰা	অশিক্ষিত		সদস্য
আজগৰ আলী	৪৪	প্ৰযত্নে-ৰাহুল আমিন	চতুৰ্থ		সদস্য
নূৰ ইছলাম	৩৩	প্ৰযত্নে-অংগ হামিদ	সপ্তম		সদস্য

উৎস ঃ জে এফ এম চিৰ তথ্য।

৩.৩ ঃ পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি

গাঁওখনত মুঠ ১৬৫টা পৰিয়াল আছে, তাৰে ভিতৰত ১৬৫টা পৰিয়াল দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ।

তালিকা-গ ঃ জনসংখ্যাৰ ৰূপৰেখা

প্ৰকাৰ	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	পুৰুষ	মহিলা	সৰ্বমুঠ
সাধাৰণ	১০৪	৩০৬	৬৫২	৯৫৮
অন্যান্য পিছপৰা (অ' বি চি)	৩	৬	১১	১৭
অনুসূচিত জনজাতি	২০	৪৯	৯৯	১৪৮
অনুসূচিত জাতি	৭	১৬	৩৪	৫০
সংখ্যালঘু	১	২	৪	৬
অন্যান্য	২৭	৪৫১	৯৩২	১৩৮৩
সৰ্বমুঠ	১৬২	৪৫১	৯৩২	১৩৮৩

গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা হৈছে ১৩৮৩জন। ইয়াৰে ৪৫১জন পুৰুষ আৰু বাকীখিনি মহিলা। গাঁওখনৰ জনসংখ্যাৰ ৫০গৰাকী অনুসূচিত জাতিৰ আৰু ১৪৯গৰাকী অনুসূচিত জনজাতিৰ, ১৭ অন্যান্য পিছপৰা আৰু ৯৫৮গৰাকী সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ।

ইয়াৰ পৰা এইটো দেখা গ'ল যে—

১) এটা পৰিয়ালত গড় জনসংখ্যা হ'ল ৮জন

২) লিংগ অনুপাত হ'ল প্ৰতি ১০০০গৰাকী পুৰুষৰ বিপৰীতে ২০৬৬গৰাকী মহিলা

তালিকা-ঘ ঃ বয়স অনুপাতে লোকৰ সংখ্যা

বয়স শ্ৰেণী	**৫ বছৰৰ তলৰ**	**৫-৮ বছৰৰ ভিতৰত**	**১৮-৪৫ বছৰৰ ভিতৰত**	**৪৫-৬০ বছৰৰ ভিতৰত**	**৬০ বছৰৰ ওপৰৰ**
পুৰুষ	৫৪	১৫৫	১৭০	৩৬	১৫
মহিলা	৪৩	১৪৬	১৬৪	২৭	১৭
সৰ্বমুঠ	৯৭	৩০১	৩৩৪	৬৩	৩২

৩.৪ ঃ শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ

শিক্ষাগত অৰ্হতাৰ ৰূপৰেখা তালিকা 'ঙ'ত উল্লেখ কৰা হৈছে—

তালিকা-ঙ ঃ শিক্ষাৰ বিৰৰণ

বয়স-শ্ৰেণী	**প্ৰাথমিক**	**মজলীয়া**	**উচ্চ মাঃ**	**উচ্চতৰ মাঃ**	**স্নাতক**	**স্নাতকোত্তৰ**	**অশিক্ষিত**
২৫ বছৰৰ তলৰ	৯৭	৬৬	১৭	০	০	০	২২
২৫ বছৰৰ ওপৰৰ	৯১	৭৯	৯	১	০	০	১৩
২৫ বছৰৰ তলৰ	৩১	২১	৯	১	০	০	৭৫
২৫ বছৰৰ ওপৰৰ	১৯	১৮	১১	২	১	০	৮৪
সৰ্বমুঠ	২৩৮	১৮৪	৪৬	৪	১	০	১৯৪

গাঁওখনৰ ৬০ শতাংশতকৈ অধিক লোক অশিক্ষিত।

সচৰাচৰ জীৱিকাৰ দক্ষতা বিভিন্ন ধৰণে গ্ৰহণ কৰা হয়— আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক। জে এফ এম চি এলেকাত অনানুষ্ঠানিকৰ অৰ্থ হৈছে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি দক্ষতা বিকাশ। এই অঞ্চলৰ লোকসকল তলত উল্লেখ কৰা ক্ষেত্ৰসমূহত পৰম্পৰাগতভাৱে দক্ষ ঃ

(১) কৃষি

(২) বাঁহ-বেতৰ শিল্প

(৩) চিলাই

৩.৫ ঃ ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ

গাঁওবাসী মূলতঃ কৃষি আৰু পশুধন প্ৰতিপালনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

গাঁওখনত ভূমিৰ ব্যৱহাৰৰ ধৰণ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

কৃষিভূমি ঃ ৩০ শতাংশ

গছ-গছনিৰে আবৃত অঞ্চল ঃ ৪০ শতাংশ

বাসস্থান ঃ ১০ শতাংশ

জলাশয় ঃ ২ শতাংশ

পতিত ভূমি ঃ ১৮ শতাংশ

অন্যান্য ঃ নাই

৩.৬ ঃ ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ

ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ অনুসৰি পৰিয়ালসমূহৰ প্ৰকাৰ তলত দিয়াধৰণৰ—

* ২ শতাংশ পৰিয়াল ভূমিহীন কৃষক
* ৬৮ শতাংশ পৰিয়াল উপান্ত কৃষক (২ হেক্টৰতকৈ কম)
* ৩০ শতাংশ পৰিয়াল ক্ষুদ্ৰ কৃষক (২-১০ হেক্টৰ)

৩.৭ ঃ পশুধন

গাঁওখনৰ পৰিয়ালসমূহে প্ৰতিপালন কৰা পশুধনৰ মুখ্য প্ৰকাৰসমূহ এনেধৰণৰ—

ক্ৰমিক নং	পশুধন	সংখ্যা
১	গাইগৰু	৩৫০
২	বলধ	৯০
৩	কুকুৰা/মুৰ্গী	১৫০
৪	হাঁহ	৫০

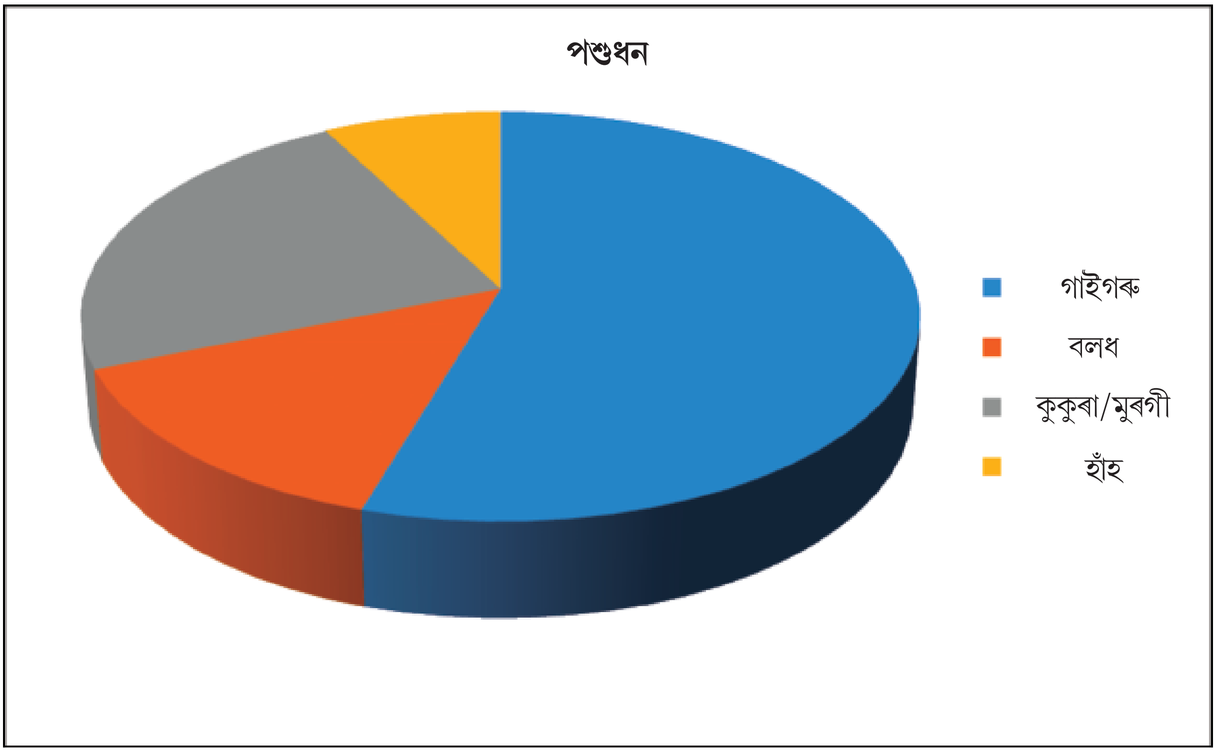
পশুধন
গাইগৰু
বলধ
কুকুৰা/মুৰগী
হাঁহ

৩.৮ ঃ গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ সুবিধা

যিকোনো জনগোষ্ঠীতে সাধাৰণ আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই জীৱিকাৰ নিৰ্বাহক্ষম উপায় বিকাশত সহায় কৰে। গাঁওখনত বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমানৰ অৱস্থা—

তালিকা— চ ঃ বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি

ক্ৰমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থিতি গাঁৱৰ ভিতৰত নে বাহিৰত	সংখ্যা (যদি প্ৰযোজ্য)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (মিঃ/কিঃমিঃ হিচাপত)	অৱস্থা আৰু বৰ্তমান সেইবোৰ ব্যৱহাৰৰ উপযোগিতা
১	বাছ আস্থান	বাহিৰত	-	৬ কিঃমিঃ	ভাল
২	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	বাহিৰত	-	৪ কিঃমিঃ	ভাল
৩	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	ভিতৰত	৩	-	ভাল
৪	মজলীয়া বিদ্যালয়	বাহিৰত	-	৬ কিঃমিঃ	ভাল
৫	উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৬	উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৭	মহাবিদ্যালয়	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৮	ডাকঘৰ	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৯	বেংক	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১০	টেলিফোন	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১১	অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ	ভিতৰত	২	-	ভাল
১২	গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১৩	ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১৪	আৰক্ষী চকী/থানা	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১৫	বন লাট কাৰ্যালয়	বাহিৰত	-	২ কিঃমিঃ	ভাল
১৬	বন আঞ্চলিক কাৰ্যালয়		-	১ কিঃমিঃ	ভাল
১৭	ৰে’ল ষ্টেচন	বাহিৰত	-	২০ কিঃমিঃ	ভাল
১৮	খোৱাপানীৰ উৎস	-	-	-	-
১৯	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	ভিতৰত	২	-	ভাল
২০	বিদ্যুৎ সংযোজিত ঘৰ	ভিতৰত	১২০	-	-
২১	ষ্ট্ৰীট লাইট	-	-	-	-
২২	ট্ৰেক্টৰৰ সংখ্যা	-	-	-	-
২৩	পাৱাৰ টিলাৰৰ সংখ্যা	-	-	-	-
২৪	মন্দিৰ/গীৰ্জা/মছজিদ/ নামঘৰ	ভিতৰত	মন্দিৰ ঃ ২ মছজিদ ঃ ২	-	-
২৫	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	-	-	-	-
২৬	গাড়ীৰ সংখ্যা (কাৰ-ট্ৰাক)	-	-	-	-
২৭	জে চি বিৰ সংখ্যা	-	-	-	-
২৮	নিকটৱৰ্তী বজাৰ	বাহিৰত	-	৭ কিঃমিঃ	ভাল

উপৰোক্ত তালিকাখনৰ পৰা গাঁওখনৰ আান্তঃগাঁথনি তলত দিয়া ধৰণে উল্লেখ কৰিব পাৰি—

বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনি ঃ গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল প্ৰাথমিক আন্তঃগাঁথনি যেনে ভাল ৰাস্তা, বিজুলী, পানীযোগান, মোবাইল নেটৱৰ্ক আদিৰ পৰা বঞ্চিত। বিজুলী সংযোগ অঞ্চলটোৰ মাত্ৰ ১২০টা পৰিয়ালতহে উপলব্ধ।

শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ সুবিধা ঃ অঞ্চলটোত শিক্ষাৰ সুবিধা ন্যূনতম আৰু গাঁওখনৰ ভিতৰত ৰাজহুৱা স্বাস্থ্য সুবিধা উপলব্ধ নহয়। ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থা উপলব্ধ নহয় আৰু গাঁৱৰ লোকসকলে চাইকেল বা অন্য বাহনেৰে যাতায়াত কৰিবলগীয়া হয়।

চৰকাৰী কাৰ্যালয় ঃ চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহ (যেনে আৰক্ষী থানা, ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়, বন লাট কাৰ্যালয় আদি) গাঁওখনৰ পৰা ৭ কিঃমিঃ দূৰৈত অৱস্থিত। গাঁও অথবা সমীপৱৰ্তী অঞ্চলসমূহৰ পৰা নিয়মীয়া ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ সুবিধা নথকাৰ বাবে যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে।

বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি ঃ বাসস্থানৰ পৰা বেংক আৰু ডাকঘৰৰ দৰে বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান ৭ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত। ১৫০জন সদস্যৰ বেংক বা ডাকঘৰত ছেভিংছ একাউণ্ট আছে আৰু দুগৰাকীয়ে ক্ষুদ্ৰ ঋণ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

৩.৯ ঃ কৃষি/শস্য

গাঁওখনত উৎপন্ন হোৱা মূল শস্যসমূহ তলত দিয়া হ'ল।

খাৰিফ শস্য ঃ শালি

৩.১০ ঃ পশুখাদ্যৰ উপলব্ধতা

পশুখাদ্যৰ বাবে গাঁওবাসী সমীপৱৰ্তী বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। গাঁওখনৰ পশুখাদ্যৰ মূল উৎসসমূহ হ'ল

* বনাঞ্চল
* স্থানীয় গাঁও অঞ্চল
* শস্যৰ অৱশিষ্ট

৩.১১ ঃ বজাৰ

গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা মূল বজাৰসমূহ হ'ল—

* গেলামাল/পি ডি এছ ঃ গাঁৱৰ ভিতৰত
* সাপ্তাহিক/তিনি দিনীয়া বজাৰ ঃ ৭ কিলোমিটাৰ দূৰৈৰ ডবকা
* মূল বজাৰ ঃ ৭ কিলোমিটাৰ দূৰৈৰ ডবকা

৩.১২ ঃ পানী

অঞ্চলটোৰ মূল পানীৰ উৎসসমূহ এনেধৰণৰ—

* নদী-জুৰি ঃ ২ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ বছৰজুৰি)
* হেণ্ড পাম্প ঃ ৫০ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ শোচনীয়)
* কুঁৱা ঃ ১১ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা ঃ মৃত)

৩.১৩ ঃ শক্তিৰ ব্যৱহাৰ

গাঁওখনৰ শক্তিৰ মূল উৎস তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

* কাঠখৰি ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল ঃ ১৬০টা (উৎস ঃ বনাঞ্চল)

* কেৰাচিন ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল ঃ ১৬৫টা (উৎস ঃ বিতৰক)

* ৰন্ধন গেছ ঃ নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল ঃ ৫টা (উৎস ঃ অন্য উৎস)

৩.১৪ ঃ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা

সামাজিক গঠন ঃ গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল মুছলিম, চাহ জনগোষ্ঠী আৰু অসমীয়া সম্প্ৰদায়ৰ। সম্প্ৰদায়টোৰ মাজত শ্ৰেণী বিভাজন আছে। সমাজখনত কোনো সামাজিক বিভাজন পৰিলক্ষিত হোৱা নাই। মহিলাসকলৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়।

অৰ্থনৈতিক অৱস্থা ঃ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। জীৱন নিৰ্বাহৰ মূল উৎস হ'ল কৃষি। অধিকাংশ পৰিয়ালৰেই কৃষিৰ জৰিয়তে হোৱা বাৰ্ষিক আয় হৈছে ৩০,০০০-৪০,০০০। অতিৰিক্ত বৰ্ণনা পৰৱৰ্তী শাখাত উপলব্ধ।

৪। জীৱিকা সম্পদৰ সবিশেষ আৰু দুৰ্বলতা প্ৰসংগ

গাঁৱৰ জীৱিকা সম্পদ আৰু এইবোৰৰ সাম্প্ৰতিক অৱস্থা সন্দৰ্ভত ইয়াত আলোচনা কৰা হৈছে। দুৰ্বলতা প্ৰসংগতো ইয়াত বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

৪.১ জীৱিকা সম্পদৰ বিশ্লেষণ

নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক (এছ এল এফ) মতে, এখন গাঁৱত জীৱিকাৰ বিকাশৰ বাবে দৰকাৰী পাঁচটা সৰ্বাধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ জীৱিকা সম্পদ হৈছে মানৱ সম্পদ, আৰ্থিক সম্পদ, সামাজিক সম্পদ, প্ৰাকৃতিক সম্পদ আৰু বস্তুগত সম্পদ। এই পাঁচটা সম্পদৰ স্থিতি তলত আলোচনা কৰা হ'ল—

মানৱ সম্পদ ঃ

ব্যক্তি বা দলৰ সক্ষমতাৰ উৎসই মানৱ সম্পদক সূচায়। অঞ্চলটোৰ লোকসকল বয়ন, বাঁহ-বেতৰ শিল্প আৰু চিলাই কামত দক্ষ। ৫০গৰাকী মহিলা বয়নত জড়িত। ২২গৰাকী মহিলা আৰু ১৫গৰাকী পুৰুষ বাঁহশিল্পৰ লগত জড়িত। গাঁওখনৰ পুৰুষ আৰু মহিলা সকলোৰেই চিলাই কামত দক্ষ। ৰাজ্যিক বন বিভাগত গাঁৱৰ ৩গৰাকী ব্যক্তি নিয়োজিত। মুঠ জনসংখ্যাৰ ৫৮ শতাংশ ১৮-৬০ বছৰ বয়স গ্ৰুপৰ কৰ্মশক্তি।

বস্তুগত সম্পদ ঃ

বস্তুগত সম্পদত সংযুক্ত বুনিয়াদী আন্তঃগাঁথনি, যিটো মানুহক জীৱন নিৰ্বাহৰ বাবে প্ৰয়োজন যেনে ৰাস্তা, পানী যোগান বিদ্যালয় আদি। গাঁওখনৰ ৰাস্তাসমূহৰ লগতে বাছ আস্থানৰ শোচনীয় অৱস্থাই গাঁওবাসীৰ দৈনন্দিন জীৱনত প্ৰভাৱ পেলাইছে। প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ দিশটো বিবেচনা কৰিলে দেখা যায় যে গাঁওখনত ৩খন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছে। ইয়াত কোনো মজলীয়া বিদ্যালয়, উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয় নাই। মাত্ৰ ১২০ ঘৰ লোকৰ ঘৰত বিজুলী সংযোগৰ ব্যৱস্থা আছে। প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য সেৱাৰ বাবে তাত কোনো প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰৰ সুবিধা নাই। মুঠতে ক'বলৈ হ'লে অঞ্চলটোৰ বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি অতি শোচনীয়।

প্ৰাকৃতিক সম্পদ ঃ প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ অন্তৰ্গত বিষয়বোৰ হ'ল বন, ভূমি, জল, জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য, চৰণীয়া পথাৰ আৰু মানুহৰ বাবে উপলব্ধ বহুতো পাৰিৱেশিক সেৱা। গাঁওখন অতি ডাঠ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ডবকাৰ ওচৰত অৱস্থিত, যিখন বন্যপ্ৰাণী যেনে হাতী, বান্দৰ, হৰিণা আৰু বাঘৰ ক্ষেত্ৰত অত্যন্ত চহকী। জালজুৰি বিল এই অঞ্চলটোত অৱস্থিত আৰু ই জলজ প্ৰাণী আৰু উদ্ভিদৰ ক্ষেত্ৰত অতি চহকী। ইয়াৰ জলাশয়সমূহত জলজ প্ৰাণী যেনে সাপ আৰু বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ স্থানীয় মাছ যেনে বৰালি, খৰিয়া, শ'ল কুহি আদি পোৱা যায়। ইয়াত ৬০০ বিঘা সাৰুৱা মাটি আছে। ২০০ বিঘা পানী আবদ্ধ আৰু ৪ হেক্টৰ ওখ ভূমি অঞ্চল। স্থানীয় চৰাই যেনে কুলি, কপৌ, ভাটৌ, কাউৰী আদি অঞ্চলটোত পোৱা যায়।

সামাজিক সম্পদ ঃ নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা গাঁথনিৰ বাবে সামাজিক জীৱন হ'ল জীৱিকা-পঞ্চভূজৰ অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদান। গাঁওখনত থকা ২টা মন্দিৰ আৰু ২টা মছজিদ হ'ল সামাজিক-সাংস্কৃতিক সৌধ আৰু লগতে ধৰ্মীয় উপাসনাৰ স্থান। পৰিয়াল, সম্প্ৰদায়, সমিতি, ব্যৱসায় বাণিজ্য গোট আদিৰ উন্নয়ন আৰু পৰিচালনাত সহায়ৰ বাবে সামাজিক সম্পদত অনুষ্ঠানসমূহৰ ভূমিকা গুৰুত্বপূৰ্ণ। গাঁওখনত ২টা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ, এটা পঞ্চায়ত কাৰ্যালয় আৰু এজন গাঁওবুঢ়া আছে গাঁৱৰ গাঁথনি পৰিচালনাৰ বাবে। মানুহবোৰৰ আচৰণ বন্ধুত্বপূৰ্ণ আৰু তেওঁলোকে সম্প্ৰদায়টোৰ সৰ্বাংগীণ উন্নয়নৰ বাবে নতুন পৰিকল্পনা গ্ৰহণ আৰু কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণৰ বাবে সাজু।

বিত্তীয় সম্পদ ঃ নিকটৱৰ্তী বেংকৰ শাখাটো গাঁওখনৰ পৰা ৭ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত। মাত্ৰ ১৫০গৰাকী ব্যক্তিৰ বেংক একাউণ্ট আছে, তাৰে মাত্ৰ ৫গৰাকী ব্যক্তিয়েহে বেংক ঋণৰ সুবিধা লাভ কৰিছে। বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ সপোন বাস্তৱায়িত কৰিবৰ বাবে অঞ্চলটোত এটা বেংক বা ডাকঘৰ স্থাপন কৰাটো নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়। গ্ৰামাঞ্চলত গাঁওবাসীক বিত্তীয় সেৱা আগবঢ়োৱাৰ ক্ষেত্ৰত আত্মসহায়ক গোট বিকল্প পথ হ'ব পাৰে। ইয়াত কোনো আত্মসহায়ক গোট নাই। সেয়ে গাঁওবাসীক সবলীকৰণ কৰিবলৈ আত্মসহায়ক গোট গঠনৰ প্ৰতি উৎসাহিত কৰিব লাগে।

৪.২ ঃ জীৱিকা সম্পদ-পঞ্চভূজ (Pentagon)

সম্প্ৰতি জীৱন নিৰ্বাহৰ সম্পদৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি চলোৱা বিশ্লেষণ আৰু সমীক্ষা অনুসৰি গাঁওখনত জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ নিৰ্ণয় কৰা হৈছে। কিন্তু এই জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ ভাৰসাম্যহীন। ইয়াৰ মাজত থকা দূৰত্ব হ্ৰাস কৰিবলৈ হ'লে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কৌশল আৰু কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

৪.৩ ঃ দুৰ্বলতা প্ৰসংগ বিশ্লেষণ

দুৰ্বলতা বিশ্লেষণে প্ৰদৰ্শন কৰে যে গাঁওখন বিপদ আৰু দুৰ্যোগৰ বাবে দুৰ্বল। মেলেৰিয়া, ডিচেণ্ট্ৰি আৰু বানপানী হ'ল মুখ্য দুৰ্যোগ, যিসমূহে গাঁওবাসীৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাই আহিছে। এই ৰোগসমূহে সাধাৰণতে মে'-আগষ্ট মাহৰ সময়ছোৱাত আৰু বানপানীয়ে প্ৰধানতঃ জুন-ছেপ্টেম্বৰ মাহত প্ৰভাৱ পেলায়। বৰ্ষাকালত কৃষি শস্য, মীনপালন আৰু পৰিয়ালসমূহ বানপানীৰ ফলত ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। এই এলেকাটো হাতীৰ উপদ্ৰৱিত এলেকা আৰু হাতীয়ে কৃষি শস্যৰ লগতে ঘৰৰ সা-সম্পত্তিৰো বহুৰজুৰি অনিষ্টসাধন কৰে।

৪.৪ ঃ ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

ঋতুকালীন দিনপঞ্জীয়ে এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ত সলনা-সলনি ভিত্তিক বিবিধতাৰ শস্য উৎপাদনক নিৰ্দেশ কৰে। ঋতুকালীন দিনপঞ্জী গাঁওবাসীৰ সৈতে আলোচনা কৰি প্ৰস্তুত কৰা হয়। গাঁওবাসী প্ৰধানতঃ ধানখেতিৰ লগত জড়িত। জুলাই-নৱেম্বৰ মাহত শালিধানৰ খেতি কৰা হয়। মুঠ উৎপাদন ১০০০ বিঘা কৃষিভূমিত ২৪০০ মোন।

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

মাহ	জানু	ফেব্রু	মাৰ্চ	এপ্ৰিল	মে’	জুন	জুলাই	আগষ্ট	ছেপ্টে	অক্টো	নৱে	ডিচে
							শালি					
শংকা/বিপদ					মেলেৰিয়া							
						বানপানী						
					ডিচেণ্ট্ৰী							
জন্তুৰ উপদ্ৰৱ	হাতী											

(শালি: জুলাই–নৱে; মেলেৰিয়া: মে’–আগষ্ট; বানপানী: জুন–ছেপ্টে; ডিচেণ্ট্ৰী: মে’–আগষ্ট; হাতী: জানু–ডিচে)

৫। সাম্প্ৰতিক পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ পেলোৱা অন্য কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিকল্পনা আৰু ৰূপায়ণ পদ্ধতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে ইয়াত আলোচনা কৰা হ'ব। তাৰ ভিতৰত প্ৰধান হৈছে ৰাজ্যৰ বনাঞ্চলত বন আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংৰক্ষণ আৰু বহনক্ষম বিকাশৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা সামগ্ৰিক কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা। বন্যপ্ৰাণী এলেকাত এই পৰিকল্পনাক কোৱা হয় ব্যৱস্থাপনা পৰিকল্পনা আৰু ব্যাঘ্ৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত ইয়াক কোৱা হয় বাঘ সংৰক্ষণ পৰিকল্পনা। তদুপৰি, অন্য কিছু আঁচনি অছে যেনে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনা (টি এছ পি) আৰু অনুসূচিত জাতি পৰিকল্পনা (এছ চি পি), যিবোৰ বন বিভাগৰ জৰিয়তে বনগাঁওসমূহত ৰূপায়ণ কৰা হয়। অন্য কিছু বিভাগে স্বাস্থ্য, শিক্ষা, শক্তি, জলসিঞ্চন আৰু জীৱিকাৰ ব্যৱস্থা কৰে। এই বিভাগবোৰে প্ৰায়ে বনগাঁওসমূহত আঁচনি ৰূপায়ণ কৰে।

অসম যৌথ (ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ) বন ব্যৱস্থাপনা বিধি, ১৯৯৮ প্ৰণয়ন কৰাৰ পাছত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা আৰম্ভ কৰা হয় আৰু ২০০২ চনত জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিসমূহ স্থাপন কৰা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে কিছু কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা চক্ৰ স্থাপনৰ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল। তদুপৰি, ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত, ২০১৪ত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ ওপৰত জোৰ দিয়া হৈছিল আৰু ইয়াৰ বাবে সবিশেষ নীতি-নিৰ্দেশনাও প্ৰস্তুত কৰিছিল। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত (২০১৪)ৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

৫.১ ঃ কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ সৈতে সংযোগকৰণ ঃ

বিভক্ত হোৱাৰ পূৰ্বে, নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ আগতে নগাঁও সংমণ্ডলে পৰিচালনা কৰিছিল। এই সংমণ্ডলৰ কিছুমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত বৈজ্ঞানিক পৰিচালনা পদ্ধতি প্ৰথম আৰম্ভ হৈছিল ১৯০৮-০৯ চনত, যেতিয়া মিষ্টাৰ কভেণ্ট্ৰিয়ে পূৰ্বৰ নগাঁও সংমণ্ডলৰ বাবে কৰ্ম পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিছিল। নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ বাবে শেহতীয়াকৈ উপলব্ধ কৰ্ম পৰিকল্পনাখন উপ-বন সংৰক্ষক পি কাকতীৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। তেওঁৰ পৰিকল্পনাত অংশগ্ৰহণমূলক পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰ সৃষ্টি কৰিছিল। এই কৰ্মচক্ৰত কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১২,৯৭০ হেক্টৰ ভূমিৰ (য'ত ৮০০০ হেক্টৰ বেদখলৰ কবলত) অন্তৰ্গত কম্পাৰ্টমেণ্ট ১-৭ নম্বৰ আৰু গামুং মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১৪৫৬ হেক্টৰ ভূমিৰ (আটাইখিনিয়ে বেদখলৰ কবলত) অন্তৰ্গত কম্পাৰ্টমেণ্ট ১ আৰু ২ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল।

৫.১ ঃ প্ৰাক্-সংৰক্ষণ সময় ঃ

ইয়াত উল্লিখিত অঞ্চলটি খ্ৰীষ্টীয় দশম শতিকাত, অৰ্থাৎ মহাভাৰতৰ যুগত কামৰূপ ৰাজ্যৰ এটা অংশ আছিল। জিলাখনৰ উত্তৰ অংশটো পাল ৰজাৰ ৰাজত্বাধীন এখন সুকীয়া ৰাজ্য আছিল। সেই সময়ত যমুনা-কপিলি আৰু ডিয়ুংৰেৰো উপত্যকা কছাৰী ৰজাই শাসন কৰিছিল। ১৬০০ শতিকাত কছাৰী ৰাজ্য আহোমে দখল কৰে আৰু ১৮২৬ চনৰ ঐতিহাসিক ইয়াণ্ডাবু সন্ধি পৰ্যন্ত এই অঞ্চলটো তেওঁলোকে শাসন কৰিছিল। ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ আকাশীগংগাত অৱস্থিত শিৱ মন্দিৰ আৰু শেহতীয়াভাৱে যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত আৱিষ্কৃত শিলালিপিয়ে সেই সময়ৰ পৰম্পৰা আৰু সংস্কৃতি বহন কৰিছে।

পাহাৰীয়া লোকৰ পৰম্পৰাগত ঝুমখেতি পাহাৰ অঞ্চলত নিয়মীয়াভাৱে কৰি অহাটো পৰিলক্ষিত হৈছিল। ইয়াৰ ফলত পাহাৰসমূহৰ যথেষ্ট ক্ষতিসাধন হৈছিল। যদিও এই কাৰ্যৰ দ্বাৰা পাহাৰসমূহত পৰা প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে ব্ৰিটিছসকলৰ দৃষ্টিগোচৰ হৈছিল, ৰাজনৈতিক কাৰণত জনজাতীয় লোকসকলৰ এই পৰম্পৰাত বাধা দিবলৈ কোনো ব্যৱস্থা হাতত লোৱা নাছিল।

ওচৰৰ মানুহে কৃষিকাৰ্যৰ বাবে অনিয়ন্ত্ৰিতভাৱে গছ-গছনি কাটি মুকলি ঠাই উলিয়াবৰ বাবে কৰা কাৰ্যও বন ধ্বংসৰ অন্যতম কাৰণ হিচাপে বিবেচিত হৈছে। গড়কাপ্তানি বিভাগে অসম ট্ৰাংক ৰোডত দলং আৰু কালভাৰ্ট নিৰ্মাণৰ বাবেও বহুসংখ্যক বাণিজ্যিক মূল্যসম্পন্ন উদ্ভিদ কাটিবলগীয়া হয়, ৰাইজৰ প্ৰয়োজন পূৰণৰ স্বাৰ্থত। এই অঞ্চলৰ বনজ সম্পদ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰথম পদক্ষে গ্ৰহণ কৰা হয় ১৮৬৮ চনত। এগৰাকী সহকাৰী বন সংৰক্ষক মিষ্টাৰ গুস্তাভ মেননে ভাৰত চৰকাৰৰ নিৰ্দেশাৱলীমতে এই বনাঞ্চল পৰিদৰ্শন কৰি ১৮৬৯-৭০ চনত তেওঁৰ চূড়ান্ত প্ৰতিবেদন দাখিল কৰে। ইয়াৰ আধাৰতে ১৮৭৩ চনত কেইখনমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

গঠনৰ বাবে শিলান্যাস কৰা হয়। ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিতে ১৮৭৩ চনত প্ৰথমখন নিয়মীয়া সংৰক্ষিত বনাঞ্চল হিচাপে ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল গঠন হয়।

৫.১.১ ঃবন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ

বনাঞ্চলৰ কাষৰীয়া গাঁওসমূহত হোৱা বন্যপ্ৰাণীৰ প্ৰধান উপদ্ৰৱ হ'ল হাতীৰ উপদ্ৰৱ। প্ৰতিবছৰে অক্টোবৰ-ফেব্ৰুৱাৰী মাহত হোৱা এই হাতীৰ উপদ্ৰৱত অঞ্চলটোৰ ধানখেতিৰ লগতে ঘৰ-দুৱাৰৰ যথেষ্ট ক্ষতি হয়। খাদ্যৰ সন্ধানত বনৰীয়া হাতীৰ জাক অৰণ্যৰ পৰা ওলাই আহি খেতিপথাৰ আৰু গাঁৱৰ বস্তিসমূহত প্ৰৱেশ কৰে। উগ্ৰ হাতীৰ আক্ৰমণত কেতিয়াবা মানৱ জীৱনো হানি হয়। বনাঞ্চলৰ দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলত গৰু-ম'হক বাঘ আৰু নাহৰফুটুকীৰ আক্ৰমণৰ ঘটনাও সময়ে সময়ে তথ্যভুক্ত কৰা হয়। ইয়াৰ প্ৰতিৰোধৰ বাবে বাঘ আৰু নাহৰফুটুকীৰ বিৰুদ্ধে মানুহে প্ৰত্যাক্ৰমণ কৰাৰ ফলত কেতিয়াবা প্ৰাণহানিৰ ঘটনাও সংঘটিত হয়।

৫.১.২ ঃজলাশয় পৰিচালনা আৰু ভূমি সংৰক্ষণ

এই সংমণ্ডলৰ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বেছিভাগেই পাহাৰীয়া আৰু এই পাহাৰৰ পৰা বহুকেইটা নিজৰা বৈ আহিছে। বিশেষভাৱে ঊৰ্ধ্বাগাঁও, আকাশীগংগা, বুঢ়ীগংগা আদি নিজৰা পাহাৰৰ পৰা বৈ আহি যমুনা নদীত পৰিছে। সেয়েহে ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ এই পাহাৰসমূহ সংৰক্ষণৰ গুৰুত্ব অতিবেছি; যাতে পাহাৰসমূহ সেউজ-সজীৱ হৈ থাকে আৰু ক্ষয় ৰোধ কৰি প্ৰাকৃতিক অৱস্থা বাহাল ৰাখিব পৰা যায়। ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰৰ ঢাল অঞ্চলত চেগুণ গছ ৰোপণৰ ফলত ভূমিক্ষয়ৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পাইছে, কিয়নো পাহাৰৰ নিম্নভাগত অৰ্থাৎ ভূমি অঞ্চলত ইয়াৰ সুৰক্ষাৰ কোনো ব্যৱস্থা নাই আৰু চেগুণৰ ডাঙৰ ডাঙৰ পাতসমূহেও যথেষ্ট ক্ষতি কৰিছে। সেয়েহে ভূমি সংৰক্ষণৰ উত্তম প্ৰজাতি হিচাপে বাঁহ আৰু অন্যান্য প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদ ৰোপণৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত।

কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আৰু লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে কাঁকীজান, ডিমৰুনলা আৰু লংকাজান। লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ এটা অংশ বৰলাংফাৰ নদীৰো উৎপত্তিস্থল। সেয়েহে পানী আৰু ভূমি সংৰক্ষণৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা এই দুখন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ সেউজ আৱৰণ সুৰক্ষাৰ দিশটো অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। হাৱাইপুৰ আৰু কোমোৱাকটা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল কপিলি নদীৰ পাৰত অৱস্থিত হোৱা হেতুকে ইয়াৰ পাৰ আৰু ইয়াত পৰা বিভিন্ন জান-জুৰিৰ পাৰৰ ভূমি ক্ষয়ৰ পৰা সংৰক্ষণ কৰি আহিছে।

কাৰ্বি আংলং জিলাৰ সীমা সংযোগী লামডিং আৰু ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ঠাই বিশেষে ঝুমখেতি কৰাও পৰিলক্ষিত হয়। এই এলেকাটোত কাৰ্বি আৰু চাকমা জনজাতিসকলে ঝুমখেতি কৰে। ঝুমখেতিৰ ফলত পাহাৰৰ ওপৰ অংশৰ ভূমিৰ যথেষ্ট ক্ষতি হয় আৰু ফলত ভূমিক্ষয় হয়। সেয়েহে এই লোকসকলক স্থায়ী কৃষি পদ্ধতিৰ প্ৰতি আকৃষ্ট কৰাৰ লগতে ঝুমখেতিৰ ফলত ক্ষতিগ্ৰস্ত পাহাৰসমূহত নতুনকৈ বৃক্ষৰোপণ কৰাটো অত্যন্ত জৰুৰী।

মানুহ আৰু পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰৰ লাভৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ জলচ্ছেদ উন্নয়ন আঁচনি এই অঞ্চলসমূহত গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

আঞ্চলিক ভিত্তিক সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বিস্তৃতি, বিভিন্ন কৰ্মচক্ৰৰ এলেকা

				কৰ্মচক্ৰৰ বাবে বণ্টন হোৱা এলেকা (হেক্টৰ)			
আঞ্চলিক	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আৰু উপাদান	মুঠ এলেকা	শাল কৰ্মচক্ৰ	বাসস্থান উন্নয়ন কৰ্মচক্ৰ	জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ কৰ্মচক্ৰ	কপিলী নদীৰ পাৰ সুৰক্ষা কৰ্মচক্ৰ	অংশগ্ৰহণমূলক পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰ
যমুনা উপত্যকা আঞ্চলিক, ডবকা	ডবকা ১-২৯ যমুনা-মৌডঙা ১-২	৭৮৫৯ ১৪৫৬	১৮৬৭	১৭৭৫			১৪৫৬

৫.১.৩ ঃ অংশগ্ৰহণমূলক পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰ ঃ

যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১৪৫৬.০ হেক্টৰ আৰু কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১,৩,৪ আৰু ৬নং কম্পাৰ্টমেণ্টৰ মুঠ ৮০০৬ হেক্টৰ ভূমি সম্পূৰ্ণভাৱে বেদখল হৈছে আৰু আৰু এই বেদখলী ভূমি খেতিপথাৰ তথা গাঁৱৰ বসতিস্থানলৈ পৰিৱৰ্তন কৰিছে। কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বাকী থকা ২,৫ আৰু ৭নং কম্পাৰ্টমেণ্টৰ মুঠ ৪৯৬৪ হেক্টৰ ভূমিৰ কিছু অংশ অৰণ্য আচ্ছাদিত আৰু এই অঞ্চলসমূহো নিৰন্তৰ বেদখলৰ শংকাত আছে। ষাঠিৰ দশকৰ মাজভাগৰ পৰা এই বেদখল মুক্ত কৰিবৰ বাবে বহুতো পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে যদিও ইয়াৰ ফলাফল কিন্তু শূন্য। সেয়েহে এই দুখন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত মানুহৰ অংশগ্ৰহণমূলক কৰ্মচক্ৰৰ অধীন কৰাৰ প্ৰয়োজন যাতে গাঁওবাসীক এই অঞ্চলসমূহত বন সৃজন আৰু বনৰ পৰিৱেশতন্ত্ৰ পুনৰুদ্ধাৰৰ বাবে উৎসাহিত কৰিব পৰা যায়।

৫.১.৩ ঃ অংশগ্ৰহণমূলক পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰৰ বাবে কৰ্ম পৰিকল্পনা ঃ

৫.১.৩.১ ঃ সাধাৰণ গঠন

এই কৰ্মচক্ৰ গঠন কৰা হৈছে কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ কম্পাৰ্টমেণ্টসমূহ আৰু যমুনা মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বাবে, মুঠ ১২,৯৭০.০ হেক্টৰ কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ভিতৰত প্ৰায় ৮০০০.০ হেক্টৰ ভূমি বেদখলৰ কবলত। একেদৰে গোটেই যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১৪৫৬.০ হেক্টৰ ভূমি বেদখলৰ কবলত।

ষাঠিৰ দশকৰ আগছোৱাৰ পৰা বেদখলমুক্ত কৰাৰ বাবে বহুতো পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছিল যদিও ইয়াৰ ফলাফল সন্তোষজনক নহয়। এই অঞ্চলসমূহ এই কৰ্মচক্ৰৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে যাতে ইয়াৰ লোকসকলৰ অংশগ্ৰহণত বনৰ পৰিৱেশতন্ত্ৰ পুনৰুদ্ধাৰ কৰিব পৰা যায়।

৫.১.৩.২ ঃ সেউজকৰণৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্য

বৰ্তমানৰ মুকলি অঞ্চলসমূহ প্ৰায় ৩চি/চি৩বি প্ৰকাৰৰ আৰ্দ্ৰ মিশ্ৰিত ঋতুকালীন বনৰ দ্বাৰা আবৃত কৰা হৈছিল।

৫.১.৩.৩ ঃ খণ্ড আৰু কম্পাৰ্টমেণ্ট

কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুঠ সাতটা আৰু যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুঠ দুটা, আটাইকেইটা কম্পাৰ্টমেণ্ট এই

কৰ্মচক্ৰত অন্তৰ্ভুক্ত।

চিকাৰ শৃংখলা

এই কৰ্মচক্ৰ দুটা চিকাৰ শৃংখলাত বিভক্ত কৰা হৈছে ঃ

(ক) কাঁকী অন্তৰ্গত শাখা

(খ) যমুনা-মৌডঙা অন্তৰ্গত শাখা

৫.১.৩.৪ ঃ বিশেষ উদ্দেশ্য আৰু পৰিচালনা

১) ৰাষ্ট্ৰীয় বন পলিচী,১৯৮৮ৰ দ্বাৰা বন উন্নয়ন আৰু সংৰক্ষণত ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ নিশ্চিত কৰা হৈছে। গাঁওবাসীৰ ঘৰসজা সামগ্ৰী আৰু জীৱিকাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বন উৎপাদন যেনে কাঠখৰি, পশুখাদ্য, সৰু কাঠ, খেৰ আদি প্ৰথম প্ৰয়োজন হিচাপে গণ্য কৰা হৈছে। এই পলিচী নথিয়ে বন পৰিচালনা এক প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ হিচাপে নিশ্চিত কৰিছে যাতে বন সম্প্ৰদায়ক তেওঁলোকে লাভ অৰ্জন কৰি অহা উৎসসমূহ চিনাক্ত কৰি ইয়াৰ উন্নয়ন আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে উৎসাহিত কৰিব পৰা যায়।

২) বেদখলীকৃত অ-বনাঞ্চলসমূহক উৎপাদক সম্পত্তিলৈ পৰিৱৰ্তন।

৩) ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণেৰে কৰ্মচক্ৰত বৰ্তমানৰ বনভূমি সুৰক্ষা প্ৰদান কৰা।

৪) বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে সেউজ আৱৰণ বৃদ্ধি কৰি ভূমি আৰু জল সংৰক্ষণ।

এলেকা আৰু বণ্টন

এলেকাৰ পৰিস্থিতি তলত দিয়া হ'ল ঃ

চোৰাং সৰবৰাহ শাখা	**সংৰক্ষিত বনাঞ্চল**	**কম্পাৰ্টমেণ্ট নম্বৰ**	**হেক্টৰত কালি**	**মন্তব্য**
কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	কাঁকী	১ ২ ৩ ৪ ৫ ৬ ৭	১৯০৬ ১৯৪৭ ৯৪২ ১৭৩০ ১৬৫১ ৩৪২৮ ১৫৬৬	**মন্তব্য**
মুঠ চোৰাং সৰবৰাহ শাখা			১২৯৭০	
যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	যমুনা-মৌডঙা	১ আৰু ২	১৪৫৬	
মুঠ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল			১৪৫৬	

৫.১.৪ ঃ বন-বাত নিৰণি ব্যৱস্থা ঃ

সমগ্ৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুকলি স্থানত কৃত্ৰিমভাৱে পুনৰ সৃজনৰ দ্বাৰা বনানিকৰণ আৰু বনাঞ্চলৰ বৰ্তমানৰ প্ৰাকৃতিক পুনৰ সৃজনৰ প্ৰতিপালনৰ বাবে বন সম্প্ৰদায়ক অন্তৰ্ভুক্তকৰণ।

৫.১.৪.১ ঃ সলনাসলনি ঃ

৬০ বছৰৰ বাবে অৰ্থনৈতিক প্ৰজাতি যেনে যেনে চেগুণ, গমাৰি, কৰৈ, চোম, আম, উৰিয়াম, তিতাচপা আদিৰ বাবে সলনাসলনি স্থায়ী কৰা হৈছে।

৫.১.৪.২ ঃ কৰ্ম ৰূপয়াণ পদ্ধতি ঃ

(ক) স্থানীয় বন বিষয়াৰ দ্বাৰা স্বইচ্ছাৰে বন পৰিচানলামূলক কামত অংশগ্ৰহণ কৰি অহা গাঁওসমূহক চিনাক্তকৰণ।

(খ) একত্ৰিতভাৱে কাম কৰা গাঁৱৰ থলুৱা লোকৰ এটা সৰু গোট বন সুৰক্ষা সমিতি হিচাপে গঠন কৰিব লাগিব আৰু এই সমিতিখন সংমাণ্ডলিক কাৰ্যালয়ত পঞ্জীভুক্ত কৰিব লাগিব।

(গ) ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা যিহেতু প্ৰদত্ত অঞ্চলৰ এক নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্য স্থিৰ কৰা গোট বা ব্যক্তি বিশেষক পাৰস্পৰিক আলোচনাৰ মাধ্যমেৰে উৎসৰ লগত সংযুক্ত কৰা এক পৰিকল্পনা, সেয়েহে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা পৰিকল্পকসকলৰ দ্বাৰা অতি সাৱধানতাৰে ৰূপায়ণ কৰিব লাগিব। এই পৰিকল্পনা তলত দিয়াৰ দৰে প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি—

ক) সমিতিৰ সদস্যসকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ আৰু আলোচনাৰ ভিত্তিত আঞ্চলিক বিষয়াৰ দ্বাৰা এই পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিব পৰা যাব।

খ) তথ্য সংগ্ৰহ আৰু পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতৰ বাবে উপলব্ধ সংঘ, পঞ্চায়ত, ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আদিৰ সেৱা গ্ৰহণ কৰিব পৰা যায়।

গ) ক্ষেত্ৰভিত্তিক তথ্য সংগ্ৰহৰ বাবে, অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়ন (পি আৰ এ) পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰিব পৰা যায়।

ঘ) ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা সাতটা প্ৰ'ফৰ্মাৰে গঠিত হ'ব ঃ

প্ৰ'ফৰ্মা নং ১ ঃ বুনিয়াদী তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ২ ঃ জনগাঁথনিক তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৩ ঃ সম্পদৰ তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৪ ঃ বুনিয়াদী তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৫ ঃ বাৰ্ষিক লাট কাৰ্য লক্ষ্য

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৬ ঃ বছৰটোৰ বাবে লাটভিত্তিক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৭ ঃ ৫/১০ বছৰৰ বাবে বন সুৰক্ষা সমিতি ভিত্তিক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(ঘ) অংশগ্ৰহণমূলক পৰিচালনা ব্যৱস্থা লাট কৰ্মচাৰী পৰ্যায়ত স্থায়ী আলোচনাৰ নতুন ধাৰণাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সৃষ্টি কৰিব। ক্ষেত্ৰ কৰ্মচাৰীসকলক পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰিব লাগিব যাতে উচ্চ মাত্ৰাৰ পি আৰ এ অনুশীলন আৰু জনসাধাৰণৰ লগত সংযোগ স্থাপন আৰু ৰিপোৰ্ট উন্নয়ন কৰিব পাৰে।

বুঢ়ীগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - দুই

৬। ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (SWOT) আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

৬.১ ঃ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

গাঁও পৰ্যায়ৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা হৈছে প্ৰয়োজনভিত্তিক আৰু স্থানবিশেষ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা। এই পৰিকল্পনাৰ গোট যথেষ্ট সৰু হোৱা বাবে ইয়াক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা বুলি কোৱা হয়। ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ দ্বাৰা উপনীত হ'ব খোজা দুটা লক্ষ্য হৈছে—

(১) জীৱিকাৰ বিকাশ

(২) জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰা

ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা যুটীয়া বন ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যসূচীৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ হৈছে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায়সমূহৰ লোকসকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা সাধাৰণ তথ্যই ইয়াৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায় (গাঁও) হৈছে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ এটা গোট। এই তথ্যৰ লক্ষ্য হৈছে স্থানীয় প্ৰয়োজন অনুসৰি বনজ সম্পদ আৰু বন বিভাগৰ আঁচনিৰ লক্ষ্যৰ মাজত যোগসূত্ৰ স্থাপন কৰা। জে এফ এম চি বিধি, ২০০০ অনুসৰি গাঁৱত এক বিশদ পি আৰ এ অনুশীলনৰ অন্ততহে বন বিষয়া আৰ জে এফ এম চিয়ে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা বন বিভাগৰ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাৰ সৈতে একে হোৱা উচিত। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা সম্প্ৰদায়ৰ পুৰুষ আৰু মহিলা উভয় সদস্যৰ অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। ২০১৭ চনৰ মাৰ্চ মাহত ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন)ৰ প্ৰতিনিধি আৰু সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (পি আৰ এ)ৰ অন্তত এই তথ্য প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এইক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপ তলত সংক্ষেপে দাঙি ধৰা হ'ল—

(ক) এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ লগতে সম্প্ৰদায়টোৰ সন্দৰ্ভত বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয় তথ্য সংগ্ৰহ আৰু সহযোগিতা বিচাৰি মাৰ্চ, ২০১৭ত সভা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল।

(খ) উপলব্ধ প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰাৰম্ভিক তথ্য গ্ৰহণ।

(গ) পৰৱৰ্তী সময়ত গাঁৱত আলোচনাৰ জৰিয়তে সংগৃহীত তথ্যৰ সত্যাসত্য নিৰূপণ।

(ঘ) সম্প্ৰদায়টোত অংশগ্ৰহণ আৰু প্ৰতিক্ৰিয়া অনুসৰি কৰ্মসূচীৰ ৰূপৰেখা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

(ঙ) প্ৰকল্পৰ নীতি অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ সংকলন কৰিছে আৰ জি ভি এনে। এই তথ্য গ্ৰহণ কৰা সন্দৰ্ভত আলোচনা আৰু চূড়ান্ত কৰা হৈছিল ২০১৭ চনৰ মে' মাহত।

৬.২ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

সম্পদ পুনৰীক্ষণ, দক্ষতা পুনৰীক্ষণ, জীৱিকা সম্পদ মেপিং আৰু দুৰ্বলতা পুনৰীক্ষণৰ ভিত্তিত উদ্দেশ্যধৰ্মী গোট আলোচনা, পি আৰ এ অনুশীলন, গাঁও পৰ্যায়ৰ আৰু পৰিয়াল পৰ্যায়ৰ জৰীপৰ জৰিয়তে প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ, ব্যৱধান বিশ্লেষণ আৰু সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা বিশ্লেষণ কৰা হয়। এই বিশ্লেষণৰ ভিত্তিত কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা,

জীৱিকা, গাঁও উন্নয়ন কৌশল আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা জে এফ এম চিৰ কাৰণে প্ৰস্তুত কৰা হয়।

প্ৰশিক্ষণ প্ৰয়োজন সমীক্ষা ঃ

(ক) বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য, দীৰ্ঘম্যাদী বিকাশ, জলবায়ু পৰিৱৰ্তন বিষয়, লিংগ বৈষম্য, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি, পানী আৰু অনাময়ৰ প্ৰয়োজনীয়তা, ভূমি আৰু জল সংৰক্ষণ, বানপানী ব্যৱস্থাপনা আদি বিষয়ত নিয়মীয়া সজাগতা কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰি সম্প্ৰদায়টোৰ সক্ষমতা সৃষ্টি কৰিব পাৰি। গ্ৰাম্য বিকাশৰ কৰ্মসূচীতো একেধৰণৰ এক ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

(খ) দক্ষতা বিকাশ ঃ

জীৱন নিৰ্বাহৰ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰাৰ বাবে দক্ষতা বিকাশ আৰু যন্ত্ৰ-পাতিৰ ব্যৱহাৰৰ প্ৰশিক্ষণ, প্ৰক্ৰিয়া আৰু পদ্ধতি সন্দৰ্ভত নিয়মীয়া পুনৰীক্ষণ ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ বাবে কৰ্মসূচীত প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

ব্যৱধান বিশ্লেষণ ঃ

- উচ্চ মাত্ৰাৰ লোযুক্ত শোচনীয় খোৱাপানীৰ বাবে পানী পৰীক্ষণ ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন যাতে এক স্বাস্থ্যকৰ জীৱন তেওঁলোকে লাভ কৰিব পাৰে।
- ক্ষুদ্ৰ ঋণ সম্পৰ্কে সচেতনতাৰ অভাৱ আৰু বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান যেনে বেংক আৰু ডাকঘৰৰ অভাৱ।
- গাঁওখনৰ ভিতৰত বস্তুগত আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱ আৰু এশ শতাংশ গাঁওবাসী দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ হোৱা বাবে তেওঁলোকৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ লগতে সামাজিক অৱস্থাও অতি শোচনীয়।

৬.৩ ঃ সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (এছ ডব্লিউ অ' টি) বিশ্লেষণ

সম্প্ৰদায়টোৰ পুৰষ-মহিলাৰ অংশগ্ৰহণেৰে এই বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰা হৈছে।

সবলতা ঃ

(১) গাঁওবাসী বাঁহ-বেতৰ শিল্পত পৰম্পৰাগতভাৱে দক্ষ।

(২) মহিলাসকল বয়ন আৰু চিলাই কামত দক্ষ।

(৩) গাঁওবাসীৰ আচৰণ বন্ধুত্বপৰ্ণ আৰু তেওঁলোকে সম্প্ৰদায়টোৰ সৰ্বাংগীণ উন্নয়নৰ বাবে নতুন পৰিকল্পনা গ্ৰহণ আৰু কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণৰ বাবে সাজু।

দুৰ্বলতা ঃ

(১) পথ যোগাযোগ কেঁচা।

(২) বান নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে উপযুক্ত ব্যৱস্থাৰ অভাৱ।

(৩) শোচনীয় খোৱাপানীৰ সুবিধা।

সুযোগ ঃ

(১) বাঁহ-বেতৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠাৰে গাঁওবাসী বিশেষকৈ মহিলাসকলক সবলীকৰণ কৰিব পৰা যাব, যাতে তেওঁলোকে ঘৰুৱা অৰ্থনীতিলৈ বৰঙণি যোগাব পাৰে।

(২) অঞ্চলটোৰ সমগ্ৰ সমাজখনৰ বাবে ঔষধি উদ্ভিদৰ নাৰ্ছাৰী স্থাপন আৰু ইয়াৰ বাণিজ্যিকীকৰণ

সহায়ক হ'ব পাৰে।

(৩) কৃষিত আধুনিক সঁজুলি ব্যৱহাৰেৰে গাঁওবাসীয়ে তেওঁলোকৰ কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পাৰে।

শংকা ঃ

(১) বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱৰ ফলত কৃষি শস্য আৰু গাঁৱৰ সম্পত্তি অনিষ্ট

(২) অঞ্চলটোত বানপানীৰ সময়ত নৈৰ গৰাখহনীয়া আন এক সমস্যা

(৩) বানপানীৰ সময়ত ৰোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ

৬.৪ ঃ অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (PRA) অনুশীলন

পৰিশিষ্ট-VIত কাৰ্যকৰী সমিতিৰ তালিকা আৰু পৰিশিষ্ট-VII-কৰ পৰা VII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

বুঢ়ীগাঁৱত গুৱাহাটীস্থিত আৰ জি ভি এনৰ দল উপস্থিত হৈ পি আৰ এ অনুশীলন কৰে।

তাৰিখ ঃ ১৫-০৩-২০১৭

স্থান ঃ ৰাজহুৱা সভাঘৰ

উপস্থিতিৰ সংখ্যা ঃ ৩৫

উপস্থিত থাকে ঃ জে এফ এম চিৰ বিষয়া, গাঁওবুঢ়া, গাঁওখনৰ সদস্যসকল, বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আদি। পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত লোকৰ তালিকা পৰিশিষ্ট-VI আৰু VIIত দিয়া হৈছে। পৰিশিষ্ট-VIII-কৰ পৰা VIII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

এই সন্দৰ্ভত বিশদ বিৱৰণ আৰু পুংখানুপুংখ অধ্যয়নৰ পূৰ্বে গাঁও পৰ্যায়ত সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই কাৰ্যসূচীত সামৰি লোৱা মূল বিষয়সমূহ হৈছে ঃ

(১) অংশগ্ৰহণমূলক পৰিকল্পনা

(২) অংশগ্ৰহণমূলক কাৰ্যসম্পাদন আৰু পদ্ধতি

(৩) ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু ই ডি চি-জে এফ এম চিৰ ভূমিকা

(৪) পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় বিষয়

(৫) জলবায়ু পৰিৱৰ্তন

(৬) পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ব্যৱস্থাপনা (পৰম্পৰাগত আৰু বৈজ্ঞানিক)

(৭) বহনক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক

(৮) জীৱিকা সম্পদৰ পঞ্চভূজ আৰু সামাজিক সম্পদৰ গুৰুত্ব

(৯) আত্মসহায়ক গোট আৰু ক্লাষ্টাৰ গঠন, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ

(১০) বজাৰ আৰু মূল্য সংযোজন

(১১) উন্নয়নৰ সূচী আৰু পৰিৱেশ তথা পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্যৰে ইয়াৰ সম্পৰ্ক

(১২) লিংগজনিত বিষয় আৰু লিংগ সমতা

পৰ্যবেক্ষণ ঃ সম্প্ৰদায়সমূহে আলোচনা আৰু পি আৰ এ অনুশীলনত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে। তলত উল্লেখ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়সমূহ পোহৰলৈ আহে।

(১) গাঁওবাসীয়ে প্ৰকাশ কৰামতে জে এম চি এলেকাটোত প্ৰধান সমস্যা হ'ল মথাউৰি আৰু বানপানীৰ সময়ত সন্মুখীন হোৱা নৈৰ গৰাখহনীয়া যাৰ ফলত তেওঁলোকৰ জীৱনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পৰিছে।

(২) অতীতত জে এফ এম চিটোত মাত্ৰ কেইটামান সজাগতা আৰু ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।

(৩) বহুসংখ্যক এন জি অ'ই জে এফ এম চিসমূহ পৰিদৰ্শন কৰি কেৱল তথ্যহে সংগ্ৰহ কৰে। অঞ্চলটোত কোনো ধৰণৰ উন্নয়নমূলক আঁচনি গ্ৰহণ নকৰে।

(৪) প্ৰথমবাৰৰ বাবে এ পি বি এফ চিৰ অধীনত আৰ জি ভি এনে সম্প্ৰদায়টোৰ সৈতে মত বিনিময় কৰাৰ লগতে প্ৰকল্পটোৰ বিষয়ে সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰে। লগতে বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত পৰিৱেশ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক দিশকে ধৰি বিভিন্ন উন্নয়নমূলক বিষয়তো সজাগতা সৃষ্টি কৰে।

(৫) পৰিৱেশ, বন আৰু অন্যান্য জীৱিকা সম্পৰ্কীয় বিষয় যেনে পোক নিয়ন্ত্ৰণ, পশুপালন আদি সম্পৰ্কত গাঁওবাসীৰ ভাল স্থানীয় জ্ঞান আৰু পৰম্পৰাগত জ্ঞান আছে।

(৬) বতৰ পৰিৱৰ্তন আৰু ইয়াৰ ফলত কৃষি তথা স্বাস্থ্যৰ ওপৰত পৰা প্ৰভাৱক লৈ সম্প্ৰদায়টোৱে শংকা ব্যক্ত কৰে। লগতে বতৰ পৰিৱৰ্তন সন্দৰ্ভত বৈজ্ঞানিক জ্ঞান আহৰণৰ বাবে তেওঁলোকে আগ্ৰহ প্ৰকাশ কৰে।

(৭) বনাঞ্চল সুৰক্ষিত কৰি বতৰ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ ভূমিকা সন্দৰ্ভত সম্প্ৰদায়টোৰ এক জনসচেতনতা পৰিলক্ষিত হৈছিল।

(৮) গাঁওবাসী সংৰক্ষণ কাৰ্যসূচীসমূহৰ প্ৰতি অতি সক্ৰিয় আৰু কিছু ব্যক্তিৰ চেগুণ খেতিৰ ওপৰত ভাল জ্ঞান আছে। কিন্তু বন এলেকাত হোৱা বাবে এই ক্ষেত্ৰত নিৰাপত্তাহীনতা অনুভৱ কৰে বুলি প্ৰকাশ কৰে।

ৰাইজৰ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ ঃ পি আৰ এ অনুশীলন, দলীয় আলোচনা, গাঁওবাসী, জে এফ এম চি সদস্য, বনকৰ্মী আৰু আন অংশীদাৰসকলৰ সৈতে মত-বিনিময়ৰ অন্তত গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। অংশগ্ৰহণমূলকভাৱে সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰয়োজনীয়তা পুনৰীক্ষণ সম্পন্ন কৰা হয়। লোকসকলৰ প্ৰায়োজনীয়তা তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে শ্ৰেণীভুক্ত কৰিব পাৰি।

(১) গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা ঃ লোকসকলৰ গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে জীৱিকা উন্নয়নৰ সৈতে সম্পৰ্ক আছে। পথ, বিদ্যালয়, স্বাস্থ্যসেৱা, খোৱাপানী যোগান ব্যৱস্থা, কুঁৱা, শৌচাগাৰ নিৰ্মাণ, সামূহিক প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ, বজাৰ গৃহ নিৰ্মাণ আদিৰ দৰে আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নমূলক কাম-কাজ ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

(২) অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা ঃ অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ ভিতৰত আছে দক্ষতা প্ৰশিক্ষণ, পশুপালন, স্বাস্থ্য সেৱা, ভ্ৰাম্যমাণ চিকিৎসকৰ দল, গাঁৱৰ বিদ্যালয়সমূহত শিক্ষক, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ প্ৰশিক্ষণ তথা সজাগতাৰ সক্ষমতা সৃষ্টি, আত্মসহায়ক গোট গঠন, ই ডি চিৰ বাবে উন্নয়ন পুঁজি, কেঁচামালৰ ব্যৱস্থা, পৰম্পৰাগত সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থা ইত্যাদি।

এই প্ৰয়োজনীয়তাসমূহক পুনৰ দীৰ্ঘ্যমাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী প্ৰয়োজনীয়তা হিচাপে দুটা ভাগত বিভক্ত কৰিব পাৰি। সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সবিশেষ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা হৈছে।

৭। গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা ঃ

গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগুত কৰাৰ উদ্দেশ্য হ'ল এখন গাঁৱৰ সম্প্ৰদায়ৰ উন্নয়নৰ দিশসমূহ চিনাক্ত কৰাটো। অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়নৰ ভিত্তিত গ্ৰামোন্নয়নৰ দীৰ্ঘম্যাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী প্ৰয়োজনীয়তা বিবেচনা কৰি এখন গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগুত কৰা হয়। এই পৰিকল্পনা যুগুত কৰাৰ সময়ত গাঁওবাসীৰ লগতে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ লগতো আলোচনা কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৰ সদস্যসকলৰ বাবে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিভিন্ন দিশসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে—

(১) অঞ্চলটোত খোৱাপানীৰ উপযুক্ত উৎস নাই। বৰ্তমানৰ পানীৰ উৎসসমূহৰ পানীৰ গুণ অতি নিম্নমানৰ আৰু পানীত ফ্ল'ৰাইডৰ উপস্থিতি অতি উচ্চ। কুঁৱা আৰু হেণ্ড পাম্পৰ পানী বিশুদ্ধকৰণৰ লগতে পানী যোগানৰ সুবিধা পৰ্যাপ্ত কৰিলে গাঁওখনত উপযুক্ত পানীৰ উৎস নিশ্চিত হয়।

(২) গাঁওখনত জে এফ এম চিৰ কোনো কাৰ্যালয় নাই। সেয়েহে পৰ্যাপ্ত পানী আৰু টয়লেটৰ সুবিধাৰে এটা জে এফ এম চি কাৰ্যালয় স্থাপন কৰিব লাগে, যাৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়টোৰ সহযোগত গাঁওবাসীয়ে প্ৰাকৃতিক সম্পদ পৰিচালনা উন্নত কৰিব পাৰে।

(৩) গাঁওখনত মজলীয়া, উচ্চ মাধ্যমিক, উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে কোনো উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান নাই আৰু বৰ্তমানৰ বেচৰকাৰী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়কেইখনৰ আন্তঃগাঁথনিও উন্নত নহয়। সেয়েহে গাঁওখনৰ উন্নয়নৰ স্বাৰ্থত তেনেকুৱা উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ লগতে দীঘল জাৰুনি আলফুল একাডেমীৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন কৰাৰ প্ৰয়োজন।

(৪) গাঁওখন বিশেষভাৱে জুলাই-আগষ্ট মাহত বানাক্ৰান্ত হয়। সেয়েহে সেই সময়ছোৱাত যমুনা নদীৰে উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে উদমাৰীলৈ যাতায়াতৰ বাবে এখন নাৱৰ প্ৰয়োজন।

(৫) গ্ৰামাঞ্চলৰ সামাজিক-সাংস্কৃতিক লক্ষ্য উন্নয়নৰ বাবে গণেশ মন্দিৰ আৰু দীঘল জাৰুণি কবৰস্থানৰ চাৰিবেৰ নিৰ্মাণৰ প্ৰয়োজন।

যিয়েই নহওক, গাঁওবাসীয়ে তৎকালীনভাৱে কাৰ্যকৰীকৰণৰ বাবে তলৰ প্ৰস্তাৱসমূহ আগবঢ়াইছে—

ক) গাঁওখনত পৰম্পৰাগতভাৱে বাঁহ-বেতৰ শিল্পত দক্ষ। গাঁৱৰ মহিলাসকলে বিচনী, পাটী আৰু খালৈ হাতেৰে বৈ তেওঁলোকৰ ঘৰুৱা অৰ্থনীতিলৈ অৱদান আগবঢ়াই আহিছে। বাঁহ-বেতৰ এটা ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগে গাঁওবাসীক সবল কৰি তুলিব।

খ) গাঁওখনৰ ভিতৰত এটাও পকীৰাস্তা নাই। উপযুক্ত ৰাস্তা আৰু কালভাৰ্ট নিৰ্মাণে গাঁওখনৰ যোগাযোগ আৰু পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ উন্নতি সাধিব।

গ) এই গাঁওখনত কৃষি (শালিধান) হ'ল জীৱিকাৰ প্ৰধান উৎস। জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ অভাৱত কৃষি উৎপাদন সন্তোষজনক নহয়। উপযুক্ত জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা গাঁওখনৰ ভিতৰত কৰিলে কৃষিৰ উৎপাদিকতা বৃদ্ধি পাব।

ঘ) বানপানীৰ সময়ত নৈৰ গৰাখহনীয়া আন এক সমস্যা। বৰ্তমানৰ যমুনা নদীৰ পাৰত থকা মথাউৰিটো মেৰামতি কৰিলে এই ক্ষেত্ৰত গাঁওবাসীয়ে যথেষ্ট সকাহ পাব।

৭.১ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচীৰ স্থানাংক

গাঁও উন্নয়নৰ বাবে গাঁওবাসীয়ে বহুতো প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিয়ে। আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন আৰু দক্ষতা উন্নয়ন, যি দুটা পোনপটীয়াভাৱে সংযুক্ত তেনেধৰণৰ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত।

স্থানাংক	স্থানাংক অনুসাৰে গাঁও পি আৰ এ	বৰ্ণনা	বাজেট
১	জে এফ এম চি কাৰ্যালয় নিৰ্মাণ, টয়লেট আৰু খোৱাপানীৰ ব্যৱস্থাৰে	আকাৰ =১৫×২০ ফুট এটা কোঠা টয়লেট=৬×৮ ফুট (পুৰুষ-মহিলা) স্থান ঃ ফৰিদ আহমেদৰ ঘৰৰ কাষত কালি=২৫ লেচা, ফৰিদ আহমেদৰ দান	৭ লাখ মাত্ৰ
২	টেণ্ট হাউছ	পেণ্ডেল, শব্দযন্ত্ৰ, জেনেৰেটৰ, চকী, টেবুল, স্ক্ৰীণ, টিৰ্পাল আদিৰ সৈতে	৫ লাখ মাত্ৰ
৩	দীঘলজুৰি গণেশ মন্দিৰৰ চাৰিবেৰ নিৰ্মাণ	আকাৰ=৫×৮০ মিটাৰ অৱস্থান= দীঘল জাৰুণি গণেশ মন্দিৰ বুঢ়ীগাঁও বনগাঁও প্ৰাঃ বিঃৰ কাষত	১ লাখ মাত্ৰ
৪	তিনিআলিৰ পৰা চিচি ব্লকৰ খৰচ	আকাৰ =১২×২০০ মিটাৰ স্থান ঃ দীঘল জাৰুণি তিনিআলিৰ পৰা মছজিদলৈ	৫ লাখ মাত্ৰ
৫	চাৰিবেৰ নিৰ্মাণ	আকাৰ =৫×১৬০ মিটাৰ স্থান ঃ দীঘল জাৰুণি কবৰস্থান	২ লাখ মাত্ৰ
৬	এখন নাও	আকাৰ =৬×৩৬ ফুট স্থান ঃ যমুনা নদী দীঘল জাৰুণিৰ পৰা উদমাৰীলৈ	৪০ হাজাৰ মাত্ৰ
৭	১০টা কুঁৱা	আকাৰ =৩×৪০ ফুট, গাঁওখনৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ ৰাইজৰ বাবে	৪ লাখ মাত্ৰ
৮	১০টা হেণ্ড পাম্প	আকাৰ =১০০ ফুট বৰিং, ৪×৫ ফুট প্লেট নিৰ্মাণ, বিভিন্ন প্ৰান্তৰ ৰাইজৰ বাবে	১ লাখ মাত্ৰ
৯	ব্যক্তিগত বিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন	তৰ্জা, ডেস্ক-বেঞ্চ প্ৰয়োজন স্থান ঃ দীঘল জাৰুণি আলফুল একাডেমী	১ লাখ মাত্ৰ

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

৮। জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

গাঁওখনৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা কৰাৰ সময়ত জে এফ এম চিৰ সদস্য আৰু আৰ জি ভি এনৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ সীমামূৰীয়া গাঁওসমূহত আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা আৰু পি আৰ এ অনুশীলন কৰা হৈছে। পি আৰ এ আৰু দলীয় আলোচনাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য (আই জি এ) চিনাক্ত কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৱে চিনাক্ত কৰা কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য হৈছে— মৎস্য পালন, পাচলি খেতি, হাঁহ-কুকুৰা পালন, দুগ্ধ উৎপাদন, মৌপালন, কাঠফুলা খেতি, নাৰ্ছাৰী, চিলাই, ক্ষুদ্ৰ শিল্প, মৰাপাট শিল্প, বাঁহশিল্প, মমবাতি প্ৰস্তুতকৰণ, ধূপকাঠি নিৰ্মাণ, আচাৰ প্ৰস্তুতকৰণ ইত্যাদি। উৎপাদনৰ পিছত পেকেজিং, বটলিং আৰু বৃত্তিমূলক লেবেলিঙৰ জৰিয়তে সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন কৰিব পৰা যায়। আই জি এৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কেঁচা সামগ্ৰী, যন্ত্ৰ-পাতি চিনাক্ত কৰা হৈছে। 'ভ্ৰাম্যমাণ বজাৰ'ৰ জৰিয়তে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহৰ প্ৰদৰ্শন আৰু বিক্ৰীৰ জৰিয়তে এক মাৰ্কেটিং প্লেটফৰ্ম প্ৰদানৰ বাবে জে এফ এম চি-ই ডি চিয়ে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছে।

৮.১ ঃ স্থানাংক

জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন স্থানাংক

* কৃষি
* বাঁহ-বেতৰ শিল্প
* কুকুৰা পালন
* চিলাই

৮.২ ঃ জীৱিকাৰ সুযোগ

জীৱিকাৰ সুযোগসমূহ তলত দিয়া ধৰণে চিনাক্ত কৰা হৈছে

* বাঁহ-বেতৰ শিল্প উদ্যোগ
* পশুধন পালন
* ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা ঋণৰ সুবিধা

জীৱিকাসমূহ তলত দিয়া ধৰণে চিনাক্ত কৰা হৈছে

* কৃষি
* বাঁহ-বেতৰ শিল্প
* দিন হাজিৰা কৰা মজদুৰ

৮.৩ ঃ কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ হ'ল—

(ক) জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ অভাৱ

(খ) বানপানী আৰু পোকৰ আক্ৰমণ

(গ) বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱৰ বাবে শস্য নষ্ট হোৱা

সুযোগসমূহ হ'ল—

(ক) আধুনিক প্ৰযুক্তি আৰু সঁজুলিৰ ব্যৱহাৰ

(খ) জৈৱিক কৃষি

(গ) উচ্চ উৎপাদনক্ষম বিভিন্ন জাত

৮.৪ ঃ পশুধন

প্ৰতিবন্ধকতা ঃ

(ক) পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰৰ দৰে আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱ

(খ) ৰোগ

(গ) বানপানী

সুযোগসমূহ ঃ

(ক) কুকুৰা পালন

(খ) গাহৰি পালন

৮.৫ ঃ কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (এন টি এফ পি)

মূল প্ৰতিবন্ধকতা

(ক) এন টি এফ পিৰ কম পৰ্যাপ্ততা

(খ) পৰ্যাপ্ত এন টি এফ পি সম্পৰ্কে কম জ্ঞান

সুযোগসমূহ ঃ

ক) ব্যৱসায়িক সংসাধনৰ বাবে ফল আৰু ঔষধি উদ্ভিদ ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যায়

খ) এন টি এফ পি সংৰক্ষণৰ বাবে সজাগতা সৃষ্টি

৮.৬ ঃ বিশেষীকৃত দক্ষতা

মূল প্ৰতিবন্ধকতা ঃ

(ক) উৎপাদন বহুমুখীকৰণ আৰু বজাৰ সংযোগৰ অভাৱ

(খ) আধুনিক সঁজুলি আৰু প্ৰযুক্তিৰ অভাৱ

(গ) পৰম্পৰাগত দক্ষতাৰ ওপৰত প্ৰশিক্ষণৰ অভাৱ

সুযোগসমূহ ঃ

(ক) যুৱ উদ্যমী

(খ) বাঁহ-বেতৰ উদ্যোগৰ ব্যৱস্থা

(গ) নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন

৮.৭ ঃ ঋণ সুবিধা

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ

ক) বেংক আৰু ডাকঘৰৰ দৰে বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ অভাৱ

খ) ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান সম্পৰ্কে কম জ্ঞান

গ) শোচনীয় অৰ্থনৈতিক অৱস্থা

মূল সুবিধাসমূহ

ক) মহিলা সবলীকৰণৰ বাবে আত্মসহায়ক গোট গঠন

খ) বিভিন্ন চৰকাৰী আঁচনি

গ)　ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান

৮.৮　কৌশলগত ব্যৱস্থা

তলৰ জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাসমূহৰ বাবে ওপৰৰ পৰামৰ্শমূলক কাৰ্যসূচীসমূহক কৌশলগত ব্যৱস্থা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

ক)　উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে আধুনিক কৃষি সা-সঁজুলি ব্যৱহাৰ আৰু জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা

খ)　বয়ন আৰু চিলাইৰ উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণে গাঁৱৰ সদস্যসকলক তেওঁলোকৰ জীৱিকা উৎসাহিত কৰাত সহায়ক হ'ব

গ)　আত্মসহায়ক গোট গঠনৰ বাবে উৎসাহিত কৰা আৰু সম্প্ৰদায়ৰ মাজত বিত্তীয় সংযোগৰ ব্যৱস্থা কৰা

ঘ)　বনৌষধিৰ নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন আৰু ইয়াৰ বাণিজ্যিকীকৰণ

৮.৯ ঃ　উপাৰ্জনৰ উৎস সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী

গাঁওখনত পৰিকল্পনা কৰা মূল উপাৰ্জন সৃষ্টিকাৰী কাৰ্যসূচী হ'ল—

(১) কৃষি আৰু ইয়াৰ আনুষংগিক কাম-কাজ

(২) বাঁহ-বেতৰ শিল্প উদ্যোগ

(৩) কুকুৰা পালন

(৪) ঔষধি উদ্ভিদৰ সৈতে নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন

(৫) বয়ন

৮.১০ঃ　আত্মসহায়ক গোটৰ কাৰ্য

আত্মসহায়ক গোটসমূহে গাঁওখনত তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কাম কৰিব পাৰে

(১) বাঁহ-বেতৰ শিল্প কৰ্ম

(২) বয়ন

(৩) চিলাই

(৪) কুকুৰা পালন

৮.১১ ঃ প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণ (Exposure Trips)

নিম্নোক্ত প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণসমূহ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে ঃ

১)　উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু ভাৰতৰ অন্য ৰাজ্যৰ নিদৰ্শনমূলক কাম/জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পনা পৰিদৰ্শন

২)　কৃষি-উদ্যানশস্য প্ৰদৰ্শনী, 'সৰস' (SARAS) আৰু ট্ৰাইফেডৰ দ্বাৰা আয়োজিত অন্যান্য মেলা আদিত অংশগ্ৰহণ

৩)　বাঁহ শিল্প আৰু হস্তশিল্প-ফাৰ্নিচাৰ নিৰ্মাণৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে চুবুৰীয়া দেশ ভ্ৰমণ

সংপৃক্তকৰণ ঃ

পৰিকল্পিত পদক্ষেপসমূহ ভাৰত চৰকাৰৰ তলত উল্লিখিত আঁচনিসমূহেৰে সংপৃক্ত কৰিব পাৰি ঃ

ক) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (National Rural Employment Guarantee Scheme) — গ্ৰাম্য নিয়োগৰ কাৰণে

খ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা (Rashtriya Krishi Vikas Yojana) — কৃষি আৰু সংলগ্ন ক্ষেত্ৰৰ বিকাশৰ বাবে।

গ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি সিঞ্চন যোজনা (Rashtriya Krishi Sinchay Yojana) — পানীৰ উৎস উন্নয়ন সহিতে জলসিঞ্চনৰ কাৰণে

ঘ) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihoods Mission)

ঙ) দক্ষতা বিকাশ যোজনা (Skills Development Schemes)

চ) প্ৰধান মন্ত্ৰী উজ্জ্বলা যোজনা (Prime Minister Ujjwala Yojana)

ছ) এন আৰ এল এম (NRLM)

জ) এন আৰ এইচ এম (NRHM)

ঝ) বাঁহ অভিযান (Bamboo Mission)

ঞ) গ্ৰাম্য উন্নয়ন আৰু জীৱিকাৰ বাবে সঠিক অন্য আঁচনি।

উপৰোক্ত সংপৃক্তকৰণে বৰ্তমানৰ পৰিকল্পনাক সহায় কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যৎ প্ৰকল্পতো সহায় কৰিব।

৯। বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা ঃ

এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা বন বিভাগ আৰু বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও পৰ্যায়ত কৰা সবিশেষ পি আৰ এ অনুশীলনৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যই প্ৰদান কৰিব সংৰক্ষণ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ মূল্য, নিৰ্ধাৰিত জে এফ এম চিত পাৰিৱেশিক কাৰ্যক্ৰম আৰু উৎপাদন সক্ষমতা। লগতে বহনক্ষম ব্যৱস্থাৰে গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ আৰু জীৱিকাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সমলো লাভ কৰিব। বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাই তলৰ প্ৰকাৰসমূহ বিবেচনালৈ আনিছে ঃ

ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰা বনাঞ্চলসমূহ আৰু
খ) গাঁবাসীৰ মাটি আৰু নিৰ্ধাৰিত বনাঞ্চলৰ বাহিৰৰ মাটিত বৃক্ষ ৰোপণ বা বৃক্ষ ৰোপণ কৰিবলগীয়া এলেকা

৯.১ঃ বনাঞ্চলসমূহ আৰু সেইবোৰৰ বৰ্তমান অৱস্থা

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহৰ অৱস্থা সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা-১ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টৰ)	গাঁৰৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)	বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্ৰস্ত')	সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬ -৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল				
আৰ এফ / পি এফ, নামঃ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল লাট ঃ হালদিআটী উপাদান ঃ	৩০০	একে স্থানত	ভাল এলেকা ঃ ৯০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ ২১০ হেঃ	৯ মাহৰ বেছি
(খ) অন্যান্য ৰোপিত এলেকা				
অৱস্থান ঃ বনাঞ্চলৰ প্ৰকাৰ ঃ ভি এফ/অন্যান্য	৬০০	২	ভাল এলেকা ঃ - ১৮০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ -৪২০ হেঃ	৯ মাহৰ বেছি
মুঠ	৯০০		ভাল এলেকা ঃ ২৭০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ ৬৩০ হেঃ	

উৎস ঃ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা হোৱা আলোচনা

এইটো দেখা গ'ল যে বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ ৯০০ হেক্টৰ বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত, য'ত ২৭০ হেক্টৰ (৬০ শতাংশ) 'ভাল' (ঘনত্ব ৪০ শতাংশতকৈ কম) আৰু বাকীখিনি 'ক্ষতিগ্ৰস্ত'।

৯.১.১। বনভূমিৰ প্ৰকাৰ ঃ

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহ ৰঙা বালিয়া মাটিৰ প্ৰকাৰৰ।
তলৰ তালিকাত মাটিৰ প্ৰকাৰৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য দিয়া হ'ল।

তালিকা- ২ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনভূমিৰ প্ৰকাৰ

স্থিতি	**ন্যস্ত বনাঞ্চলৰ অৱস্থা**	**বৃক্ষৰোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা**
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	ভাল	ভাল
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা	হয়	হয়
উপস্থিতি ঃ		
(ক) পলস	নহয়	নহয়
(খ) বোকামাটি	হয়	হয়
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	নহয়	নহয়
(ঘ) বালিচাহি		

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা আলোচনা।

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে, বনভূমিৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল ঃ

(ক) ভাল সাৰুৱা
(খ) ৰঙা বালিয়া
(গ) আঠালেতীয়া

৯.১.২। বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত বৰ্তমান উপলব্ধ উদ্ভিদসমূহ তলত দিয়া হ'ল।

প্ৰজাতি	**স্থানীয় নাম**	**বৈজ্ঞানিক নাম**
মুখ্য বন প্ৰজাতি	শাল, খকন	টেক্টোনাগ্ৰাণ্ডিছ ডুৱানবাগাছোননাৰিটইডছ
সহযোগী	আজাৰ, বহেৰা, আৰোহী মাকাৰি শাল	লেগাৰষ্ট্ৰ'মিয়াফ্লছৰেগানছ.পাৰ্ছ, টাৰ্মিনেলিয়াবেলেৰিকা, শ্বৰিয়াৰ'বুষ্টা
জোপোহা		
ঔষধি উদ্ভিদ	শিলিখা, বহেৰা, আমলখি, ভাতঘিলা	টাৰ্মিনেলিয়াচেবুলা.ৰেটজ, টাৰ্মিনেলিয়াবেলেৰিকা ফাইলানটুছেম্বলিকা, অৰ'ক্সিলুমিণ্ডিকাম
উৎপাদন	জাতি, ভলুকা, মালি আদি	বাম্বুচাটুলডা, বাম্বুছাবেলকোৱা, মেলোকান্না বেছিফাৰেট পৰিয়াল ঃ বাম্বুছইডি
অন্যান্য, যদি আছে		

৯.১.৩ ঃ অতীতৰ বনগাঁও পৰিচালনা

অতীত বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত গ্ৰহণ কৰা বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় কাৰ্যসূচীসমূহ হ'ল ঃ

ক) অন্তৰ্ভুক্ত পৰিয়ালৰ সংখ্যা ঃ ১৫০টা

খ) অন্তৰ্ভুক্ত জনসংখ্যা ঃ ৬০০জন

গ) কাৰ্যসূচীৰ সাৰাংশ ঃ বনকৰ্মীৰ সহায়ত গাঁওবাসীৰ পেট্ৰোলিং

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৪ ঃ বন উৎপাদনৰ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে স্থানীয় ৰাইজৰ বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা তলৰ তালিকাত প্ৰদান কৰা হ'ল ঃ

তালিকা ঃ ৪ (ক) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰতিটো

পৰিয়ালৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	গড় পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজনীয়তা		বৰ্তমান কেনেদৰে পোৱা হয়	উৎস
	প্ৰয়োজনীয়তাৰ পৰিমাপ	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	প্ৰতিদিন হিচাপে	১০ কিঃগ্ৰাঃ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ঘৰুৱা	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ঘৰুৱা
ঘৰৰ বাবে কাঠ	বছৰি	৩০ কিউবিক ফুট		বজাৰ
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	বছৰি	১ কিউবিক ফুট	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ঘৰুৱা	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
খুঁটা-বাঁহ	দৈনিক	১টা	ঘৰুৱা আৰু বজাৰ	ঘৰুৱা আৰু বজাৰ
বনৰ পৰা পশুখাদ্য				
এন টি এফ পিঃ শিলিখা, আম, আমলখি, কচু	ঋতুকালীন	৫-৭ কিঃগ্ৰাঃ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
অন্যান্য (ইকৰা)	বছৰি	৬০ কিঃগ্ৰাঃ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত ১৫০টা পৰিয়াল আছে। ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা বুঢ়ীগাঁৰত বছৰি নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা বন উৎপাদন তলত দিয়া ধৰণৰ ঃ

তালিকা ঃ ৪ (খ) ঃ বন উৎপাদনৰ মুঠ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা— বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সকলো পৰিয়ালৰ বাবে

বন উৎপাদনৰ নাম	গাঁওবাসীক প্ৰয়োজন (প্ৰতি বছৰে কেজি) (*)	মন্তব্য
কাঠখৰি	৫৪৭৫০০ টন	
ঘৰৰ বাবে কাঠ	৪৫০০ কিউবিক ফুট	
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰুকাঠ	১৫০ কিউবিক ফুট	
খুঁটা-বাঁহ	৫৪৭৫০ ডাল	
বনৰ পৰা পশুখাদ্য		
এন টি এফ পি	১০৫০ কেজি	
অন্যান্য	৯০০০ কেজি	

উৎস ঃ ওপৰৰ তালিকা ঃ ৪ (ক) আৰু গাঁওবাসীৰ তথ্যৰ পৰা মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা

(*) পৰিয়ালৰ গড় প্ৰয়োজনীয়তাৰ আনুমানি পৰিমাণ (তালিকা ঃ ৪ (ক) × ৫৯০ পৰিয়াল।

৯.১.৫ ঃ গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ উপৰি, গাঁওবাসীয়ে এই সামগ্ৰীসমূহ স্থানীয় বজাৰত বিক্ৰীৰ দ্বাৰাও বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ আহিছে। বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চি গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন তলৰ তালিকাত দিয়া হৈছে।

তালিকা ঃ ৫ (ক) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ			সংগ্ৰহৰ উৎস
	বছৰ/মাহ	সংগ্ৰহ কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা	সংগৃহীত গড় পৰিমাণ (কেজি)	
কাঠখৰি	নাই			
ঘৰৰ বাবে কাঠ				
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ				
বাঁহ				
খুঁটা				
বনৰ পৰা পশুখাদ্য				
এন টি এফ পি				
অন্যান্য				

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

ওপৰৰ সংযোজনত, তলৰ তালিকাত অতিৰিক্ত তথ্য প্ৰদান কৰা হ'ল ঃ

তালিকা ঃ ৫ (খ) ঃ বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন— অতিৰিক্ত তথ্য (বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চি)

বন উৎপাদনৰ নাম	**অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি)**	**কেনেদৰে বিপণন হয়**	**বন উৎপাদন বিক্ৰীৰ পৰা প্ৰতি পৰিয়ালৰ গড় উপাৰ্জন**
কাঠখৰি			
ঘৰৰ বাবে কাঠ			
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ			
খুঁটা			
বনৰ পৰা পশুখাদ্য			
এন টি এফ পি			
অন্যান্য			

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৬ ঃ বন উৎপাজনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা— ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ আৰু বিপণন

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা তলত সাৰাংশত দিয়া হ'ল— পূৰ্বৰ উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি।

তালিকা ঃ ৬ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চি গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজন

বন উৎপাদনৰ নাম	**গাঁওবাসীৰ প্ৰয়োজন (কেজি প্ৰতি বছৰ) তালিকা ঃ ৪ (খ)ৰ পৰা**	**অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি) তালিকা ঃ ৫ (খ)ৰ পৰা**	**মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা (কেজি)**
কাঠখৰি	৫৪৭৫০০ কিঃগ্ৰাঃ	-	৫৪৭৫০০ কিঃগ্ৰাঃ
ঘৰৰ বাবে কাঠ	৪৫০০ কিউবিক ফুট	-	৪৫০০কিউবিক ফুট
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	১৫০ কিউবিক ফুট	-	১৫০ কিঃগ্ৰাঃ
বাঁহ/ খুঁটা	৫৪৭৫০ ডাল	-	৫৪৭৫০ ডাল
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	-	-	-
এন টি এফ পি	১০৫০ কিঃগ্ৰাঃ	-	১০৫০ কিঃগ্ৰাঃ
অন্যান্য	৯০০০ কিঃগ্ৰাঃ	-	৯০০০ কিঃগ্ৰাঃ

উৎস ঃ এই অধ্যায়ৰ তালিকা ঃ ৪ (খ) আৰু ৫ (খ), পূৰ্বৰ পৃষ্ঠাত দিয়াৰ দৰে।

৯.২ ঃ বন সুৰক্ষা বিষয়

৯.২.১ঃ সুৰক্ষাৰ সমস্যা

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত সাৰাংশ কৰা হৈছে।

তালিকা-২ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা সমস্যা

সমস্যাৰ প্ৰকাৰ	প্ৰাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্বপূৰ্ণ (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় জন্তু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ-অন্য এলেকাৰ জন্তুৰ	হয়	হয়
অবৈধ গছকটা কাৰ্য	নহয়	নহয়
কাঠৰ চোৰাং ব্যৱসায়	নহয়	নহয়
আকস্মিক অগ্নিকাণ্ড	হয়	হয়
বনাঞ্চলৰ ভূমিত বেদখল	নহয়	নহয়

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে ওপৰৰ জে এফ এম চিটোৱে সন্মুখীন হোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ হ'ল ঃ

ক) আকস্মিক জুই

খ) অতিমাত্ৰা পশুচাৰণ

৯.২.২ঃ বনাঞ্চল হ্ৰাসৰ কাৰণ

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত বনাঞ্চল হ্ৰাসৰ মূল কাৰণ তলত দিয়া হৈছে ঃ

ক) আকস্মিক জুই

খ) অতিমাত্ৰা পশুচাৰণ

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৩ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহ

তলৰ উপ-শাখাবোৰত বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। এই উপাদানসমূহৰ ভিতৰত সুৰক্ষা পৰিকল্পনা, বাসস্থান উন্নয়ন, জলাশয় সংৰক্ষণ, মানুহ-বন্যপ্ৰাণীৰ সংঘাত নিৰাময়, পৰিৱেশ পৰ্যটন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন (পৰামৰ্শ), নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, পৰিচালনা আৰু অন্যান্য দিশসমূহ সামৰি লোৱা হৈছে।

৯.৩.১ বন সুৰক্ষা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনা তলত দিয়া হৈছে, পূৰ্ব উপ-শাখা ৩ত আলোচনা কৰাৰ দৰে। বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা কাৰ্যসূচী আলোচনা কৰা হ'ল।

তালিকা-৮ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা কৰ্ম (প্ৰফৰ্মা-৩ৰ তালিকা ঃ ৩.৭ৰ পৰা প্ৰয়োজন মতে পূৰণ কৰিব লাগিব)	**বন এলেকাত অৱস্থিতি**	**বিষয়সমূহৰ জোখ-মাখ** (দৈৰ্ঘ্য, কালি, আকাৰ আদি)	**সময় সীমা**	**অগ্ৰাধিকাৰ** (উচ্চ/মধ্য/নিম্ন)
অতিমাত্ৰা পশুচাৰণ নিয়ন্ত্ৰণ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	৩০ হেক্টৰ	পুৰা ৮-আবেলি ৪লৈ	উচ্চ
আকস্মিক জুই নিয়ন্ত্ৰণ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	৩০ হেক্টৰ	জানু-এপ্ৰিল	উচ

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চি (উচ্চ-মধ্যম অগ্ৰাধিকাৰৰ সৈতে)ত গ্ৰহণ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ সুৰক্ষা বিষয়সমূহৰ পৰিকল্পনা তলত দিয়াৰ দৰে দেখা গৈছে।

ক) অগ্নি সংযোগ ঘটিব পৰা উৎস কাটি আকস্মিক জুই নিয়ন্ত্ৰণ

খ) অতিমাত্ৰা পশুচাৰণ নিয়ন্ত্ৰণ

- গৰুৰ অনাধিকাৰ প্ৰৱেশ আইন,১৮৭১ মতে গৰু ৰাখিবৰ বাবে গোহালি স্থাপন
- স্থানীয় বাসিন্দাসকলৰ মাজত বনৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে এলেকাটোত সজাগতা কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ
- অঞ্চলটোত বন বিভাগৰ লোকৰ সৈতে আলোচনাৰ ভিত্তিত নৈৰ গৰাখহনীয়া সংৰক্ষণ

৯.৩.২ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিৰ প্ৰকাৰ

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত বন এলেকাৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিসমূহৰ প্ৰকাৰ তলত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-৯ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিৰ প্ৰকাৰ

নিৰাময়	প্ৰয়োজনীয়তা (হয়/ নহয়)	জে এফ এম চিৰ দায়িত্ব (হয়/ নহয়)	মাহ/বছৰ কেতিয়া গ্ৰহণ কৰা হ'ব	পৰিচৰ্যাৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত এলেকাৰ সম্প্ৰসাৰণ (হেঃ)
ক্ষতিগ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰ সৃষ্টিকৰণৰ	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুন	২১০
গছৰ গজালিৰ সুৰক্ষা				
জলাশয় পৰিচৰ্যা	হয়	হয়	নৱে-ফেব্ৰু	১০
জলাধাৰ	হয়	হয়	ডিচে-মাৰ্চ	৫
ঘাঁহ -বন নিৰণি	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুলাই	২
বাঁহ ৰোপণ	হয়	হয়	মাৰ্চ-মে'	৫
বীজ সিঁচা	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুন	২৫
মূঢ়া উভলা আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুন	১০
কলম দিয়া আৰু ৰোপণ				
বাস্তৱিক বেৰ	হয়	হয়	জানু-ডিচে	সমগ্ৰ এলেকা
সামাজিক বেৰ	হয়	হয়	জানু-ডিচে	সমগ্ৰ এলেকা
অন্যান্য কৰ্মসূচী				

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত পৰিচৰ্যা কৰ্ম আঁচনিসমূহ হ'ল ঃ

৯.৩.৩ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কৰ্ম আৰু সৃজন

ওপৰৰ সম্পৰ্কত বিতং তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-১০ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পিত বনোন্নয়ন

নিৰাময় ব্যৱস্থা	**ৰোপণৰ বাবে হেক্টৰৰ হিচাপত নিৰ্দ্ধাৰিত এলেকা**	**খণ্ড ৰোপণৰ বাবে অগ্ৰাধিকাৰ**	**প্ৰজাতি**	**স্থান ব্যৱধান (মিটাৰ × মিটাৰ)**
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	৩০ হেক্টৰ	১ খণ্ড	থলুৱা	২×২
খণ্ডৰোপণ				
নিম, আমলখি, মহুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)				
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ				
পোনপটীয়া ৰোপণ				
অন্যান্য (বাঁহ)				
মুঠ এলেকা (হেক্টৰ)				

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪ বনোন্নয়ন পৰিকল্পন — বছৰেকীয়া লক্ষ্য

দহ বছৰ সময়ৰ বাবে ওপৰৰ ক্ষেত্ৰত বছৰেকীয়া লক্ষ্য তলত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-১০ (ক) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য

(বছৰ-১-৫)

নিৰাময়	২০১৬	২০১৭	২০১৮	২০১৯	২০২০
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)		২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ
খণ্ডৰোপণ		৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ
নিম, আমলখি, মহুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)		৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ		১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ
পোনপটীয়া ৰোপণ		১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী					

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

তালিকা-১০ (খ) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য

(বছৰ-৬-১০)

নিৰাময়	২০২১	২০২২	২০২৩	২০২৪	২০২৫
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ
খণ্ডৰোপণ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ
নিম, আমলখি, মহুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ	৫ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ
পোনপটীয়া ৰোপণ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী					

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.১ নাৰ্চাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ নাৰ্চাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা তলত উল্লিখিত নাৰ্চাৰীৰ প্ৰকাৰসমূহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল ঃ

ক) জে এফ এম চি নাৰ্চাৰী (বিভাগীয় নাৰ্চাৰী সহিতে)

খ) অন্যান্য নাৰ্চাৰী— আত্মসহায়ক গোট আৰু ব্যক্তিগত

বিতং বৰ্ণনা তলত দিয়াৰ দৰে

জে এফ এম চি নাৰ্চাৰী

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ নাৰ্চাৰী সম্পৰ্কত তলৰ তালিকাখনত বিতংভাৱে দিয়া হৈছে। ইয়াত জে এফ এম চি কামত জড়িত বিভাগীয় নাৰ্চাৰীও অন্তৰ্ভুক্ত।

তালিকা-১১ (ক) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ জে এফ এম চি নাৰ্চাৰীসমূহ

নাৰ্চাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
জাবৰখোৱা	শাল, আগৰ, আমলখি, বহেৰা, অৰ্জুন, তিতাচপা, চন্দন, ঔটেঙা, কুম্ভীৰ, কৰৈ, আদি (৫০টা প্ৰজাতিৰ)	২০১৬	১ লাখৰ ওপৰত	উন্নয়নৰ বাবে পুঁজি পৰ্যাপ্ত নহয়

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

অন্যান্য নাৰ্ছাৰী

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্ছাৰীৰ বিষয়ে তলত বৰ্ণনা কৰা হৈছে ঃ

তালিকা-১১ (খ) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্ছাৰীসমূহ

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
জে এফ এম চিৰ ওচৰত অন্য কোনো নাৰ্ছাৰী পোৱা নগ'ল				

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.২ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা — ১০ বছৰ

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত নতুনকৈ ৰোপণ কৰা উদ্ভিদসমূহৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল ঃ এই পৰিকল্পনাই দহ বছৰ সময় সামৰি লৈছে।

(ক) কাঠ প্ৰজাতি

তালিকা-১২ (ক) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত কাঠখৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২০২৫	নিৰণি, লতাকটা, মাটি চপোৱা, ব্যৱধান সঠিক কৰা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(খ) বাঁহ

তালিকা-১২ (খ) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত বাঁহ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২০২৫	নিৰণি, লতাকটা, মাটি চপোৱা, ব্যৱধান সঠিক কৰা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(গ) ইন্ধন খৰি ৰোপণ

তালিকা-১২ (গ) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত ইন্ধন খৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২০২৫	নিৰণি, মাটি চপোৱা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(গ) এন টি এফ পি/ঔষধি উদ্ভিদ

তালিকা-১২ (ঘ) ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিত এন টি এফ পি/ঔষধি উদ্ভিদ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২৫	নিৰণি, মাটি চপোৱা, ব্যৱধান সঠিক কৰা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৩ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি পৰিকল্পনা

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে পৰিকল্পিত অন্যান্য কৰ্মসূচীসমূহ তলত দিয়া হ'ল ঃ

তালিকা-১৩ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি

কৰ্ম আঁচনি	প্ৰয়োজনীয়তা	দায়িত্ব হয়/ নহয়	মাহ/ বছৰ	কালি (হেক্টৰ)
বন-বাত নিৰণি	হয়	জে এফ এম চি	এপ্ৰিল-ছেপ্টে	বৰ্তমানৰ আৰু ভৱিষ্যতে সৃষ্টি কৰিবলগীয়া এলেকা
মাটি চপোৱা	হয়	জে এফ এম চি	জানু-ফেব্ৰু	
খালীঠাই পূৰণ	হয়	জে এফ এম চি	এপ্ৰিল-জুলাই	
বৃক্ষৰোপণ	হয়	জে এফ এম চি	এপ্ৰিল-জুলাই	
পশুচাৰণ পৰীক্ষা	হয়	জে এফ এম চি	জানু-ডিচে	

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৪ বিপণন কাৰ্যকলাপ

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিপণনৰ বাবে নিম্নোক্ত পৰিকল্পনা কৰা হৈছে ঃ

ক) নাৰ্চাৰী

খ) কাঠখৰি

গ) বহনক্ষম উৎপাদন উন্নয়ন

৯.৫ প্ৰত্যাশিত সুফল

এই উপ-বিভাগত বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ ফলত পোৱা সুফলসমূহ আৰু সেইবিলাকৰ বিতৰণৰ পদ্ধতি আলোচনা কৰা হৈছে।

৯.৫.১ কাঠ আৰু ঘাঁহৰ পৰা প্ৰত্যাশিত সুফল

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ উপৰোক্ত বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল। বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনত সদস্যসকলৰ দ্বাৰা সুৰক্ষাৰ কাৰ্যৰ বাবে এই সুফলসমূহ প্ৰত্যাশা কৰা হৈছে।

তালিকা-১৪ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ জৰিয়তে প্ৰত্যাশিত সুফলসমূহ

সামগ্ৰী	মাহ	বছৰ নিৰ্দেশনা	পৰিমাণ
কাঠখৰি	অক্টোবৰ-ফেব্ৰুৱাৰী	৭ ম-১০ম বছৰ	৮০০ কুইণ্টল
ঘৰৰ বাবে কাঠ	মাৰ্চ-এপ্ৰিল	২০শ বছৰ	২০০০ কিউবিক ফুট
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ	নৱে-মাৰ্চ	৪ৰ্থ বছৰ	১০০০ডাল
খুঁটা	মে'-আগষ্ট	৪ৰ্থ-৫ম বছৰ	২০০ডাল
বনাঞ্চলৰ গছ-ঘাঁহৰ পৰা পশু খাদ্য	অক্টো-মাৰ্চ	১ম বছৰ	২০০০ কিঃগ্ৰাঃ
এন টি এফ পি	এপ্ৰিল-ডিচেম্বৰ	১ম বছৰ	৫০০ কেজি
মজুৰি	৩০০ টকা প্ৰতিজনৰ		
অন্যান্য———			

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৫.২ অংশীদাৰিত্ব

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ বাবে অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচীৰ লাভালাভ তলত নিৰ্দেশ কৰা হৈছে।

তালিকা-১৫ ঃ বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচী

পদ্ধতি	বিষয়
সমভাৱে বিতৰণ	কাঠ, কাঠখৰি, বাঁহ আদি
সদস্যসকলৰ দ্বাৰা মুক্তভাৱে সংগ্ৰহ	ঘাঁহ, এন টি এফ পি
অন্য পদ্ধতি	উৎপাদন বৃদ্ধি পদ্ধতিৰ বাবে এখন সূচী

উৎস ঃ বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

১০। প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট

১০.১.১ নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা ক্ৰমে জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰত্যেকটো উপ-পৰিকল্পনাৰ বাবে পৃথক পৃথককৈ প্ৰস্তুত কৰা নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	পৰিকল্পনা	কৰ্মশক্তি	প্ৰশিক্ষণ	পুঁজি	উৎপাদন আৰু মূল্য সংযোজন	বিপণন	এম এণ্ড ই
জে এফ এম চি		✓	✓		✓	✓	✓
এন জি অ'		✓	✓		✓	✓	
দক্ষতা সংস্থা		✓	✓		✓		
বন বিভাগ		✓	✓			✓	✓
সংশ্লিষ্ট বিভাগ		✓	✓				✓

গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমচি	বনবিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠা	ভাৰত চৰকাৰ/কৰ্প'ৰেট
সৌৰশক্তি		✓	✓			✓
সৌৰ, হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰীট লাইট		✓	✓			✓
সিঞ্চন জলসিঞ্চন		✓	✓		✓	✓
ৰন্ধন গেছ		✓			✓	✓
পাৱাৰ পাম্প		✓	✓			✓
প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		✓			✓	✓
সামূহিক সভাঘৰ আৰু জেএফএমচি কাৰ্যালয়		✓	✓			
পথ		✓	✓			
জল আৰু অনাময়		✓	✓			✓
বিদ্যালয়						
স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		✓	✓		✓	✓
জৈৱিক কৃষি/ কেঁচু সাৰ		✓	✓		✓	✓

বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমচি	বন বিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ’	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান	জিলা প্ৰশাসন
বন সুৰক্ষা		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা		✓	✓		✓	
বাসস্থান উন্নয়ন		✓	✓		✓	
নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন		✓			✓	
জলাশয় সংৰক্ষণ		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী-মানুহ সংঘাত		✓				
চৰণীয়া স্থান নিয়ন্ত্ৰণ		✓	✓			
পৰিৱেশ-পৰ্যটন		✓	✓			

১০.২ বিত্ত আৰু বাজেট

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাৰ্ষিক প্ৰয়োজন অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ বাজেট প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

একত্ৰিকৰণ তালিকা তলত উল্লেখ কৰণ হ’ল—

ক্ৰমিক নং	পৰিকল্পনা	মুঠ ধন (টকাত)	মন্তব্য
১	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
২	গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
৩	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
	মুঠ		

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	দক্ষতা উন্নয়ন আৰু প্ৰশিক্ষণ		
২	দুগ্ধ উৎপাদন		
৩	মৎস্য পালন, হাঁহ-কুকুৰা পালন		
৪	কম্পিউটাৰ		
৫	বাণিজ্য আৰু ব্যৱসায়		
৬	হস্তশিল্প		
৭	যন্ত্ৰপাতি		
৮	মূল্য সংযোজন আৰু প্ৰমাণ-পত্ৰকৰণ		
৯	পেকিজিং আৰু মাৰ্কেটিং		
১০	শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ		
১১	আত্মসহায়ক গোট/যুটীয়া দায়বদ্ধ গোট/ক্লাষ্টাৰ গঠন আৰু ঋণ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	সৌৰশক্তি		
২	সৌৰ, হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰীটলাইট		
৩	সিঞ্চন জলসিঞ্চন		
৪	ৰন্ধন গেছ		
৫	পাৰাৰ পাম্প		
৬	প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		
৭	সামূহিক সভাঘৰ আৰু জে এফ এম চি কাৰ্যালয়		
৮	পথ		
৯	জল আৰু অনাময়		
১০	বিদ্যালয়		
১১	স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		
১২	জৈৱিক কৃষি /কেঁচুসাৰ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	০.২৫ হেক্টৰ নাৰ্ছাৰী		
২	১০ হেক্টৰ কাঠখৰি ৰোপণ		
৩ ৪	জলাশয় নিষ্কাশন বন্যপ্ৰাণী আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ বাহিনী		
৫	শস্য বীমা		
৬	জীৱন বীমা		
৭	পশুধন বীমা		
	মুঠ		

১০.৩ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা আৰু কৌশল ঃ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে তিনিওটা উপ-পৰিকল্পনা মূলতঃ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ কিছুমান হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা কৌশল থাকিব লাগিব। হ্ৰস্বকালীন কৌশল ০-৫ বছৰৰ বাবে আৰু দীৰ্ঘকালীন কৌশল ৫-১০ বছৰৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

জীৱিকা উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা ঃ

জীৱিকা কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি— দক্ষতা, উৎপাদন আৰু বিপণন-মূল্য সংযোজন। ৰাইজৰ বাবে প্ৰথমে অতিশয় দৰকাৰী দক্ষতা। দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন মূল পৰ্যায় আৰু অগ্ৰগতি পৰ্যায় হিচাপে চাব পাৰি। এবাৰ বাণিজ্য আৰু দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন পূৰণ হোৱাৰ পাছত পুৰুষ-মহিলা সকলোৰে বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে মূল দক্ষতা এবছৰৰ ভিতৰত প্ৰদান কৰিব লাগে। এই সময়ছোৱাত কিছু প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে উৎপাদন আৰম্ভ কৰিব পাৰে। গুণগত মান আৰু মূল্যৰ ক্ষেত্ৰত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰযোগ্য মূল্যায়ন আৰু ব্ৰেণ্ড সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ উপলব্ধ বজাৰলৈ নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা ঃ

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাক হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন দুভাগত ভগাব পাৰি। হ্ৰস্বকালীন পদক্ষেপত সৌৰ বিদ্যুতৰ ব্যৱস্থা, এল পি জি সংযোগ, ৰাজহুৱা সভাঘৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ গৃহ নিৰ্মাণ, পানী, অনাময় ব্যৱস্থাৰ উপলব্ধতা আদিক সামৰি ল'ব লাগে। কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে জলসিঞ্চন, শক্তিচালিত পাম্প আদি সঁজুলিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা ঃ বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনা আৰু দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰে গঠিত। হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বন সুৰক্ষা স্কোৱাডৰ গঠন আৰু সুৰক্ষা, নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, জলাশয়ৰ পৰা বালি আঁতৰ কৰা, বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ প্ৰতিৰোধী স্কোৱাড, টঙীঘৰ নিৰ্মাণ আৰু খৰিৰ বাবে গছ ৰোপণ আদি অন্তৰ্ভুক্ত। দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বৃক্ষৰোপণ, শস্যৰ উন্নতি আৰু বাসস্থান উন্নতি সামৰি লোৱা হৈছে।

১০.৪ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণ, নেটৱৰ্কিং আৰু অংশীদাৰিত্ব

যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি) ঃ আন্তঃগাঁথনিৰ সম্পদ সৃষ্টি আৰু গাঁও আৰু বনভূমি উন্নয়নৰ কাৰণে সমল কেন্দ্ৰ হিচাপে জে এফ এম চিক গঢ়ি তুলিব লাগিব। প্ৰস্তাৱিত জে এফ এম চি কাৰ্যালয়ত ৰাজহুৱা সভাগৃহৰ লগতে আধুনিক সা-সুবিধা যেনে কম্পিউটাৰ, টিভি, জেনেৰেটৰ আদি থাকিব লাগিব। কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰ, তথ্য/হিচাপ ৰখা আৰু আপডেট কৰা আদি কামৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব লাগে। জে এফ এম চি কাৰ্যালয়টো সমল কেন্দ্ৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰলৈ উন্নত কৰিব লাগে। জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ নেটৱৰ্কিং দক্ষতা উন্নত কৰা আৰু চৰকাৰী আঁচনি সন্দৰ্ভত সজাগতা গঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে অংশীদাৰিত্বৰ বিষয়ে তথ্য প্ৰদান কৰিব লাগে।

পৰিশিষ্ট তালিকা

পৰিশিষ্ট নম্বৰ	শিৰোনাম
i (ক)	ভাৰতত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
i (খ)	বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
ii	জে এফ এম চিলৈ যাব পৰা ব্যৱস্থা
iii (ক)	জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ
iii (খ)	বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি
iv	বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল
v	বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ
vi	পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)
vii (ক)	বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায়ৰ মানচিত্ৰ
vii (খ)	বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সম্পদ মানচিত্ৰ
vii (গ)	বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ দুৰ্যোগ মানচিত্ৰ
vii (ঘ)	ভেন ডায়েগ্ৰাম
viii	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী
ix (ক)	বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)
x	আলোকচিত্ৰ
xi	জি পি এছ স্থানাংক

পৰিশিষ্ট — I (ক)

ভাৰতত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

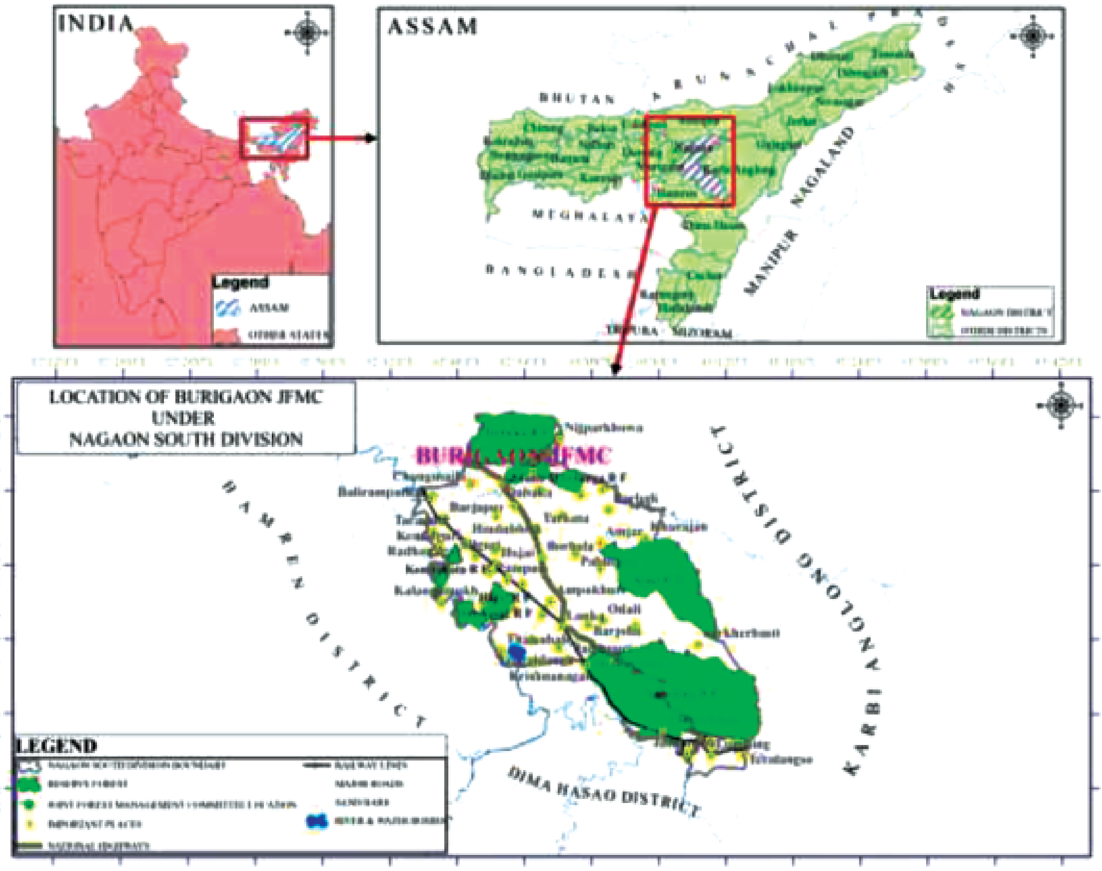

পৰিশিষ্ট— I (খ)

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

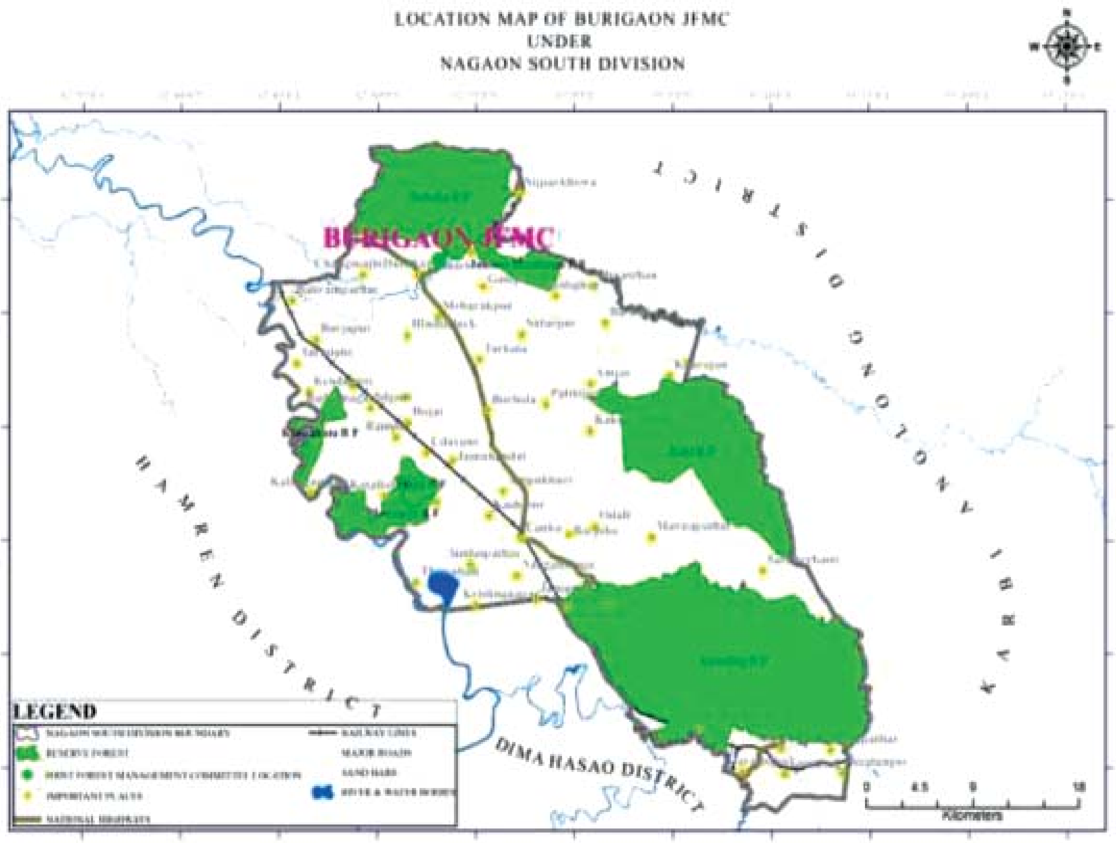

পৰিশিষ্ট — II

জে এফ এম চিলৈ যাব পৰা ব্যৱস্থা

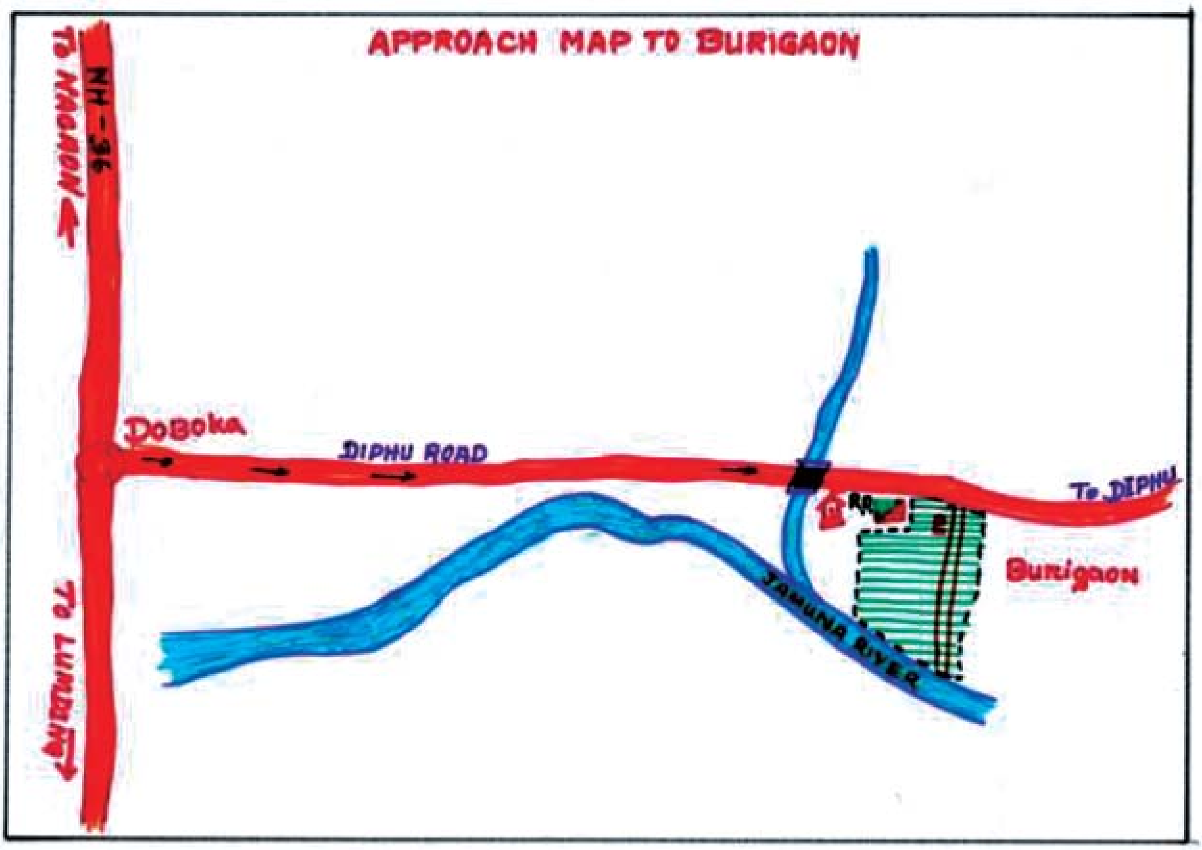

পৰিশিষ্ট— III (ক)

জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ

Government of Asom
Department of Environment & Forests
Office of the Divisional Forest Officer
Nagaon South Division, Hojai.

Renewal No. NS/B/ JFMC/16/6759

Dated:01-04-2016

RENEWAL OF REGISTRATION OF JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE

The Burigaon Joint Forest Management Committee Registered under Jamuna Valley Range, Doboka within the jurisdiction of Nagaon South Division, Hojai in Nagaon District vide Registration No.UASFC/2006-07/N(FV-1) Dt. 19/10/06 is hereby renewed in the office of the Divisional Forest Officer, Nagaon South Division, Hojai for the year 2016-17.

The renewal of registration of the committee has been done to facilitate implementation of forestry related projects under the scheme APFBC Society.

(S.Rahman,AFS)
Divisional Forest Officer
Nagaon South Division, Hojai

পৰিশিষ্ট— III (খ)
বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি

FORMAT OF AGREEMENT TO BE EXECUTED BETWEEN THE JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE AND DIVISIONAL FOREST OFFICER OF THE RESPECTIVE FIELD IMPLEMENTATION UNIT

ARTICLES OF AGREEMENT

Agreement No: & Date (To be filled up by the Divisional Forest Officer)

1. This deed of Agreement made in the form of Agreement on the 1st day of July 2015 between the Divisional Forest Officer Nagaon South Division, Hojai, Department of Forest, Assam on behalf of the Project Implementation Unit of the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation Society(APFBCS; hereinafter referred to as the First Party) and the President, Treasurer and Member-Secretary of the Executive Committee duly elected by the General Body of the Banigaon F.V. .... Joint Forest Management Committee Village Banigaon F.V. P.O. Daboka .... Panchayat Akashiganga Block Binnakandi Sub-Division Hojai ...... District Nagaon (Hereinafter referred to as the Second Party) to execute the project works under the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation(APFBC: hereinafter referred to as Project Works) on the following terms and conditions for proper protection and development of the Forest(s)/ Plantation(s) assigned to this committee as per the schedule given hereunder.

SCHEDULE:

a. Name of the Joint Forest Management Committee Banigaon F.V. JFMC
b. District Nagaon
c. Division Nagaon South, Hojai
d. Range J.V. Range, Daboka
e. Section
f. Beat
g. Block, Compartment No:
h. Area(Ha) 30 Hect.
i. Boundary :

North Hills
South R.F. Daboka (Teak Plantation)
East Lambetana (R.F) Teak plantation
West Balijuri (R.F) Teak plantation

j. Pictorial Map showing JFMC area (not to scale)

Contd......

2. <u>Disbursement of funds:</u>

i. The Second Party shall open a Joint Current Account in the name of 'Forestry Account and Community Account' in any Nationalized Commercial Banks, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ii. The First party in consultation with the Circle Conservator shall nominate an Officer not below the rank of Forester-I for opening and operating the Joint Account in the name of 'Forestry Account' as per the guidelines prescribed in the APFBC Operational Manual and/ or JFMC&EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party.

iii. Payment of necessary funds to the Second Party shall be released by the First Party as per the guidelines prescribed in the APFBC Society' Operational Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

3. <u>Maintenance of Accounts:</u>

i. The second party shall maintain separate accounts for all expenditure incurred out of the fund provided from time to time for execution of Project works. Such Accounts shall be made available to the First Party or Project Implementation Unit or its authorized representatives for the purpose for inspection . The First Party shall be responsible for submission of expenditure statement and also necessary records to the PMU, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC &EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ii. The First Party and also the Second Party shall have to maintain a register where all relevant data of civil works and inputs receipt records etc. shall be maintained properly. The register shall be kept open for all inspecting officers related to the implementation of the APFBC

iii. In case of any event of misuse of funds, the First Party shall have right to stop operation of the Bank Accounts of the Second Party and to be followed by enquiry as may be deemed proper by the First Party.

4. <u>Completion of Project work:</u>

i. The Project Work shall be completed within the time frame of the annual action plan prepared as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

5. <u>Duties and responsibilities of the First party</u>

i. The First party in consultation with the respective Circle Conservator shall demarcate the forest area, where the Second Party shall be allowed to undertake all the project activities and discharge all the responsibilities as per the guidelines

Contd......

prescribed in the APFBC's JFMC & EDC Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ii The First Party shall ensure that the activities of the Second Party are in accordance with the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual and JFMC & EDC Manual, other rules, instructions and directions of Government of India and Government of Assam in force.

iii. Until such time as the Second Party can undertake the task, any Forest Officer not below the rank of the Range Officer, as nominated by the First Party, shall prepare estimates for works.

iv. The First Party in consultation with the PMU, APFBC Society shall impart training to Joint Forest Management Committee members on aspects of Forest Management including basic inventory collection, management planning, map interpretation, silviculture, nursery raising, grafting of HYV, etc.

v. The First Party shall have the right to instruct to stop or suspend any activity at any stage if there is any deviation from the specification prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party, or violation of any of the terms of this agreement and demand recovery of its payments.

6. Duties and responsibilities of the Second Party:

i. Apart from observing all the duties and responsibilities as prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party; the Second Party shall be responsible to manage and implement all the decisions of the Joint Forest Management Committee.

ii. The Second Party shall be responsible for maintaining the record of the proceedings and other documents like Chequebooks, joint Account, Minutes Book, Executive Committee Resolution book, Annual Plan, Micro-plan, and Estimates for Works etc.

iii. The Second Party shall assign duties and responsibilities to the members and may constitute sub-committees as needed with a view to ensure implementation of the Joint Forest Management Committee micro-plan and for effective discharge of their prescribed duties and responsibilities.

iv. The Second Party in consultation with the General Body shall evolve methodology on all issues relating to membership, conflict resolution, encroachments, customary rights and benefit sharing.

v. The Second Party shall prepare a Micro Plan for Project Works as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party

vi. It shall be the responsibility of the Second Party to account for and manage the funds and other resources received from the Government, other sources and the funds internally generated, in accordance with sound financial standards and practices.

vii. The Second Party shall identify and fix the responsibility on the members of the Joint Forest Management Committee who commit specific offences like grazing

Contd......

in the Forest and plantation areas, non-cooperation and disobedience towards decisions of the General Body and Executive committee and inflict Penalties as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party

viii. The Second Party shall ensure that the procurements are made as specified in the Procurement Procedure Manual of the APFBC Society as provided by the First Party and also as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

ix. The Second Party shall be responsible for bringing any discrepancy or irregularity to the notice of the representative of the First Party

x. The Second Party shall abide by the technical suggestion/ direction of the First Party or his representatives.

xi. The Second Party shall ensure that there is no mis-utilization of the fund during execution of the Project Works.

xii. The Second Party shall pay all duties, taxes and other levies payable against procurement of inputs.

xiii. The Second Party shall exercise its rights under this agreement in such manner as to protect the interests of the French Development Agency and First Party.

xiv. The second party shall be responsible for maintenance and security of the property / equipment, if any supplied to individuals / communities as part of the project and ensures the same is not mis-utilized.

7. Dispute Settlement:

During execution of work, any dispute arises between the two parties, relating to any aspect of this agreement, the parties shall first attempt to settle the dispute through mutual and amicable consultation. If the dispute is not settled through such consultation, the matter may be referred for arbitration to the Chairman of the DACC.

Signature of the First Party (Officers of the Forest Department, Assam.)

Sl.No.	Name & Designation	Signature
1.	(Divisional Forest Officer)	Divisional Forest Officer Nagaon South Division Hojai.
2.	(Forest Range Officer)	

Signature of the Second Party (Members of the Committee)

	Name & Address :	Signature
1.	(President) Md. Farid Ahmed	1. Md Forid Ahmed
2.	(Treasurer) Md. Sharif uddin	2. Md. Sharif uddin
3.	(Member-Secretary) Jahirul Ahyom, Fr-I	3. Jahirul Ahyom

Signature of Witnesses

Name & Address :

1.

2.

3.

Signature

1. মো: আতিকুর রহমান

2. মো: [illegible]

3. মো: [illegible]

[illegible] বেগম

Miss. Salma Begum

Rustma Begum

[illegible] বেগম

Nazma Begum

আনোয়ারা বেগম

[illegible] বেগম

[illegible] বেগম

[illegible] বেগম

[illegible] খাতুন

[illegible] বেগম

Signature of Witnesses

Name & Address: 11.2-S.B.RUSHEY [illegible] Signature

1. Md. Nurul Hoque Bhuiyan
2. Md. Ashik Ulla
3. মোঃ [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. Abdul Malik
7. Jaynul Hoque
8. [illegible]
9.
10. Alim Uddin
11. Md Sahid Ahmad
12. [illegible]
13. [illegible]
14.
15. ইসহাক আলী
16. [illegible]
17. [illegible]
18. [illegible]
19. Md. Mujibur Rahman
20. [illegible]
21. [illegible]
22. [illegible]
23. [illegible]
24. [illegible]
25. [illegible]
26. Md. [illegible]
27. [illegible]
28. [illegible]

পৰিশিষ্ট— IV

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল

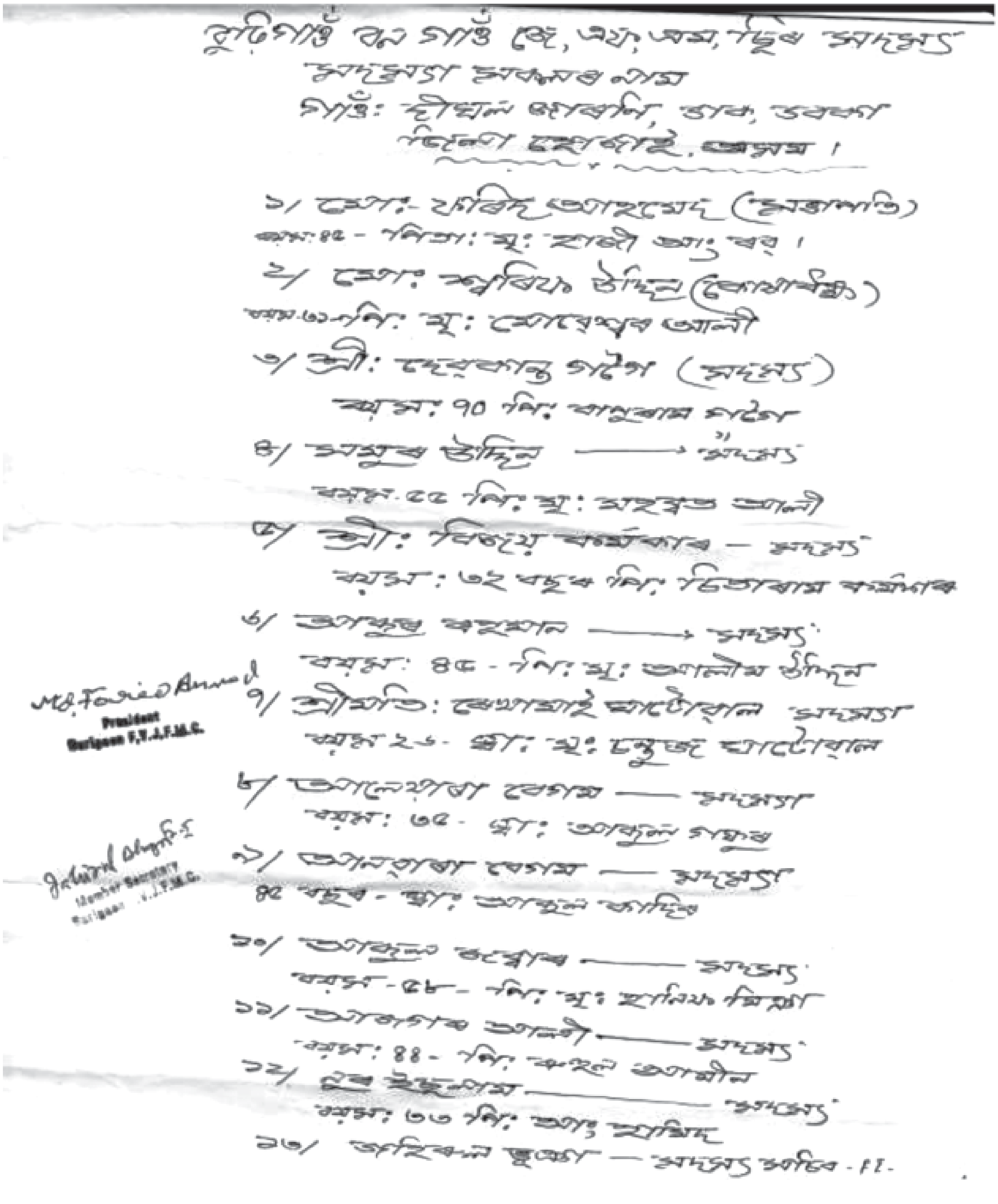

বুঢ়ীগাওঁ বন গাওঁ জে, এফ, এম, চিৰ সদস্য
সদস্যা সকলৰ নাম
গাওঁ: দীঘল ভেৰালি, ডাক, ডবকা
জিলা হোজাই, অসম।

১/ মোঃ ফৰিদ আহমেদ (সভাপতি)
বয়স: ৪৫ - পিতা: মৃঃ হাজী আং বৰ।
২/ মোঃ জাবিৰ উদ্দিন (কোষাধ্যক্ষ)
বয়স ৩০ পিঃ মৃঃ মোবেশ্বৰ আলী
৩/ শ্ৰী: দেৱকান্ত গগৈ (সদস্য)
বয়স: ৭০ পিঃ বাপুৰাম গগৈ
৪/ মনুৰ উদ্দিন → সদস্য
বয়স ৫৫ পিঃ মৃঃ মহম্মদ আলী
৫/ শ্ৰী: বিজয় কৰ্মকাৰ — সদস্য
বয়স: ৩২ বছৰ পিঃ চিন্তাৰাম কৰ্মকাৰ
৬/ আব্দুৰ ৰহমান → সদস্য
বয়স: ৪৫ - পিঃ মৃঃ আলীম উদ্দিন
৭/ শ্ৰীমতি: জোনমাই হাটোৱাল সদস্যা
বয়স ২৬ - স্বা: মৃঃ চন্দ্ৰ হাটোৱাল
৮/ আলেয়াৰা বেগম — সদস্যা
বয়স: ৩৫ - স্বা: আব্দুল গফুৰ
৯/ আনোৱাৰা বেগম — সদস্যা
৪৫ বছৰ - স্বা: আব্দুল কাদিৰ
১০/ আব্দুল কদ্দুছ — সদস্য
বয়স - ৫৮ - পিঃ মৃঃ হাকিম মিয়া
১১/ আকবৰ আলী — সদস্য
বয়স: ৪৪ - পিঃ ফজলুল আমীন
১২/ নূৰ ইছলাম — সদস্য
বয়স: ৩৩ পিঃ আব্দুছ ছামাদ
১৩/ জহিৰুল হুছেইন — সদস্য সচিব - FI.

Md. Farid Ahmed
President
Burigaon F.V.J.F.M.C.

Member Secretary
Burigaon F.V.J.F.M.C.

পৰিশিষ্ট— V

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ

কাৰ্যকৰী সদস্যৰ নাম বাঁওফালৰ পৰা ঃ ১) আনোৱাৰা বেগম ২) আলেৱাৰা বেগম ৩) ৰেখামণি ঘাটোৱাল ৪) ফৰিদ আহমেদ, **থিয় হৈ বাঁওফালৰ পৰা ঃ** ৫) আব্দুল জব্বৰ ৬) আব্দুল ৰহমান ৭) সমৰউদ্দিন ৮) জাহিৰুল ভূঞা ৯) বিজয় কৰ্মকাৰ ১০) নুৰ ইছলাম ১১) আজগৰ আলী ১২) ছৰিফুদ্দিন

পৰিশিষ্ট— VI

এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)

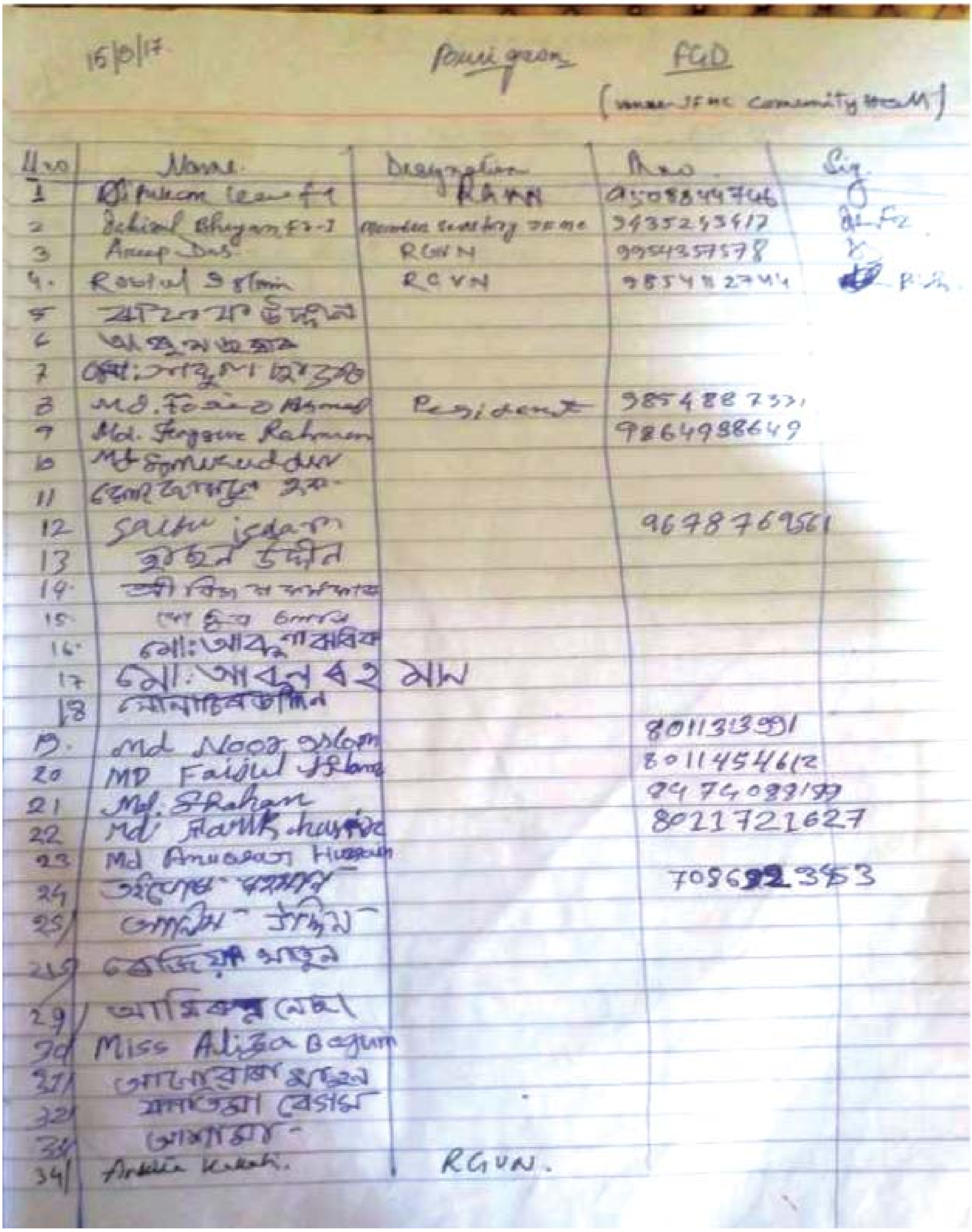

15/10/17 Pani gaon FGD

[illegible JFMC Community Hall]

Sl. no	Name	Designation	Phone	Sig.
1	[illegible]	RGVN	9508844766	[illegible]
2	[illegible] Bhuyan	Member Secretary JFMC	9435243417	[illegible]
3	Anup Das	RGVN	9954357578	[illegible]
4	Rofiqul Islam	RGVN	9854112744	[illegible]
5	[illegible]			
6	[illegible]			
7	[illegible]			
8	Md. [illegible] Ahmed	President	9854887331	
9	Md. [illegible] Rahman		9864988649	
10	Md [illegible]uddin			
11	[illegible]			
12	[illegible]		9678769561	
13	[illegible]			
14	[illegible]			
15	[illegible]			
16	[illegible]			
17	[illegible]			
18	[illegible]			
19	Md Noor Islam		8011313991	
20	MD Faijul Islam		8011454612	
21	Md. [illegible]		9474088199	
22	Md [illegible] hussain		8011721627	
23	Md Anuwar Hussain		7086[illegible]353	
24	[illegible]			
25	[illegible]			
26	[illegible]			
29	[illegible]			
30	Miss Aliza Begum			
31	[illegible]			
32	[illegible]			
33	[illegible]			
34	[illegible]	RGVN.		

পি আৰ এৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)

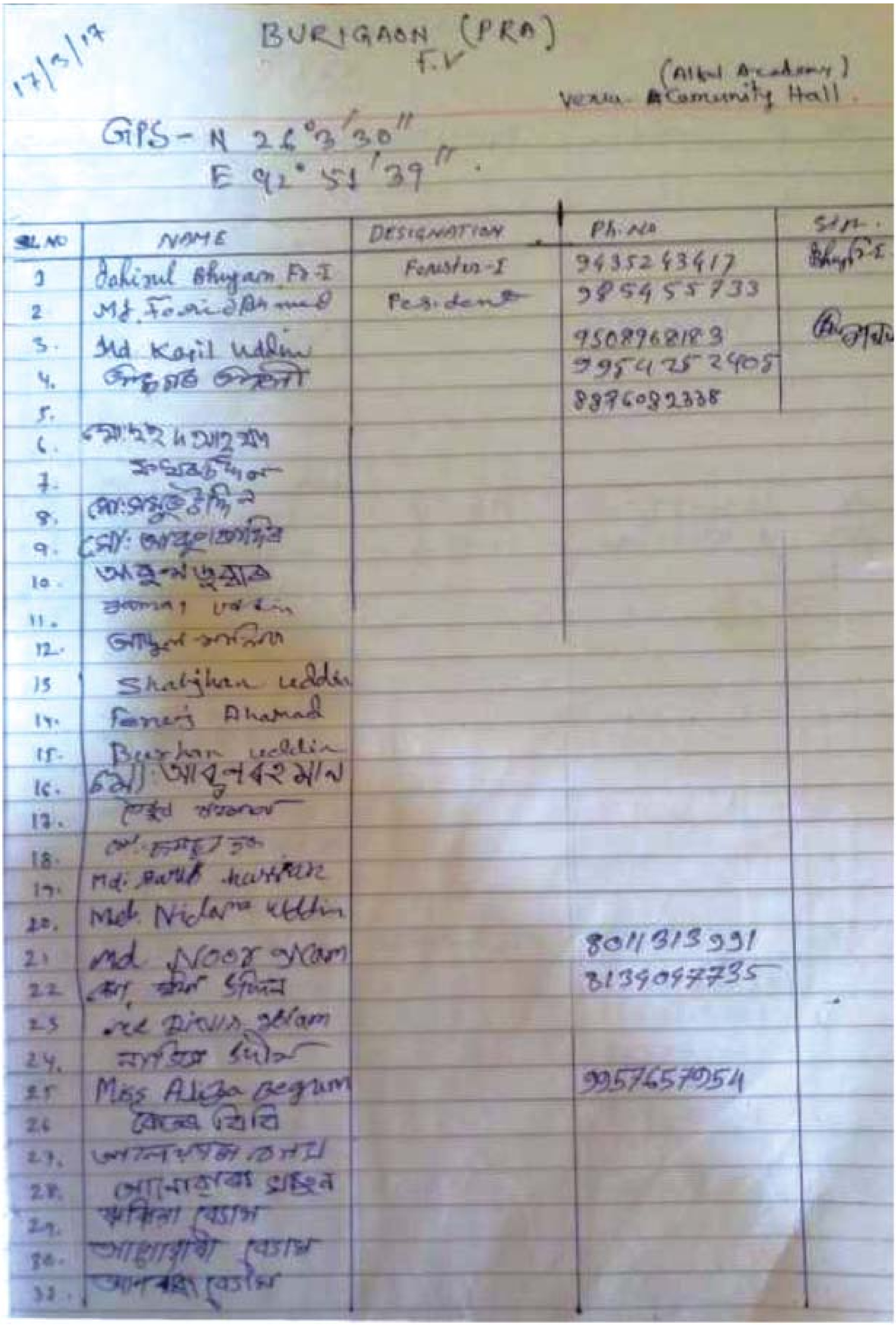

17/3/17

BURIGAON (PRA)
F.V

(Alkal Academy)
Venue Community Hall.

GPS – N 26°3'30"
E 92° 51'39".

SL NO	NAME	DESIGNATION	Ph. NO	Sign.
1	Jahirul Bhuyan Fr-I	Forester-I	9435243417	Bhuyan F-I
2	Md. Forid Ahmed	President	9854455733	
3.	Md Kajil uddin		9508968183	[illegible]
4.	[illegible]		9954252405	
5.			8876082338	
6.	[illegible]			
7.	[illegible]			
8.	মো: [illegible]			
9.	মো: [illegible]			
10.	[illegible]			
11.	[illegible]			
12.	[illegible]			
13	Shahjhan uddin			
14.	Feroz Ahamad			
15.	Burhan uddin			
16.	মো: আবুল বৰমান			
17.	[illegible]			
18.	মো: [illegible]			
19.	Md. [illegible]			
20.	Md. Nizam uddin			
21	Md Noor Islam		8011313991	
22	মো: [illegible]		8134097735	
23	Md Rihul Islam			
24.	[illegible]			
25	Miss Aliza Begum		9957657954	
26	[illegible] বিবি			
27.	[illegible]			
28.	[illegible]			
29.	[illegible] বেগম			
30.	[illegible] বেগম			
31.	[illegible] বেগম			

27/3/17

BURIGAON (F.V)

PRA

(B-Hulf-Cudam)
Venue - Community Hall

Sl No.	NAME	DESIGNATION	Ph. No	Sign.
32	Husnara Begum			
33	Forida Begum			
34	Fatima Begum			
35	Nurjahan Begum			
36	[illegible]			
37	[illegible]		9954551121	
38	Md Noor Salam			
39	ALIMUDDIN			
40	Ktub uddin			
41	Md. Shahanuddin			
42	Dilwar Gupta	RGMN	9508744246	[illegible]
43	Rohitul Solem	RGVM	9854112744	[illegible]
44	Softera Bibi			
45	Umarama Begum			
46	Manjima Begam			
47	Kalchama Begum			
48	[illegible]			
49	[illegible]			
50	[illegible]			
51	[illegible]			
52	[illegible]			
53	[illegible]			
54	[illegible]			
55	Md. Hayum Rahman	Member JFMC	986493864	[illegible]
56	Saiful islam		9678769561	
57	Subur uddin		9954314482	
58	Kotun mia		967829055	
59	Nazima Begum		8812097826	
60	[illegible]		8721996813	
61	[illegible]			
62	Anup Das.	RGVM	9954337578	[illegible]

পৰিশিষ্ট— VII (ক)
বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায়ৰ মানচিত্ৰ

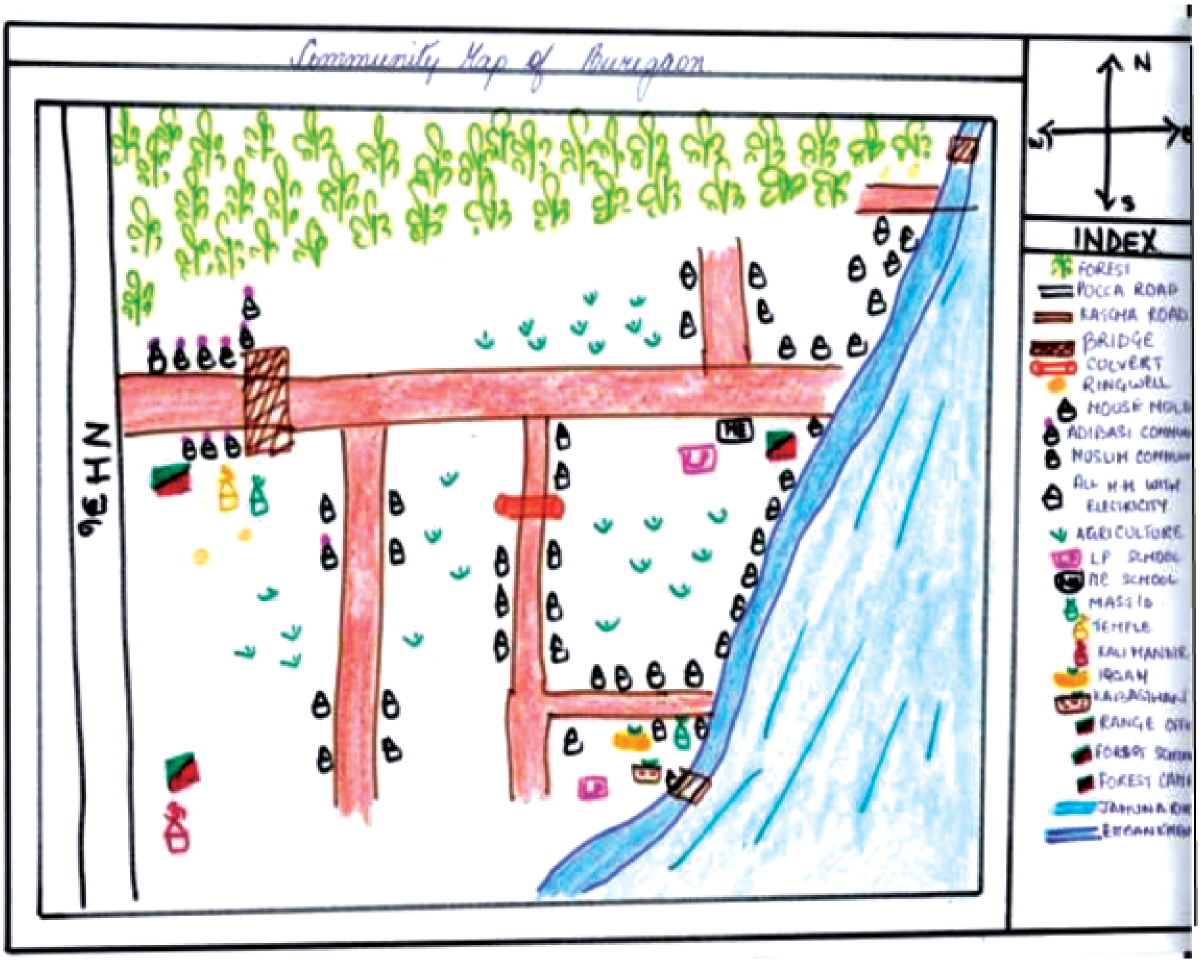

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	দূৰভাষ
১	জাহিৰুল ভূঞা		৯৪৩৫২৪৩৪১৭
২	ফৰিদ আহমেদ		৯৮৫৪৫৫৭৩৩
৩	কাজিল উদ্দিন		৯৫০৮৯৬৮১৮৩
৪	আজগৰ আলী		৯৯৫৪২৫২৪০৫

**পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্টত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট— VII (খ)
বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ সম্পদ মানচিত্ৰ

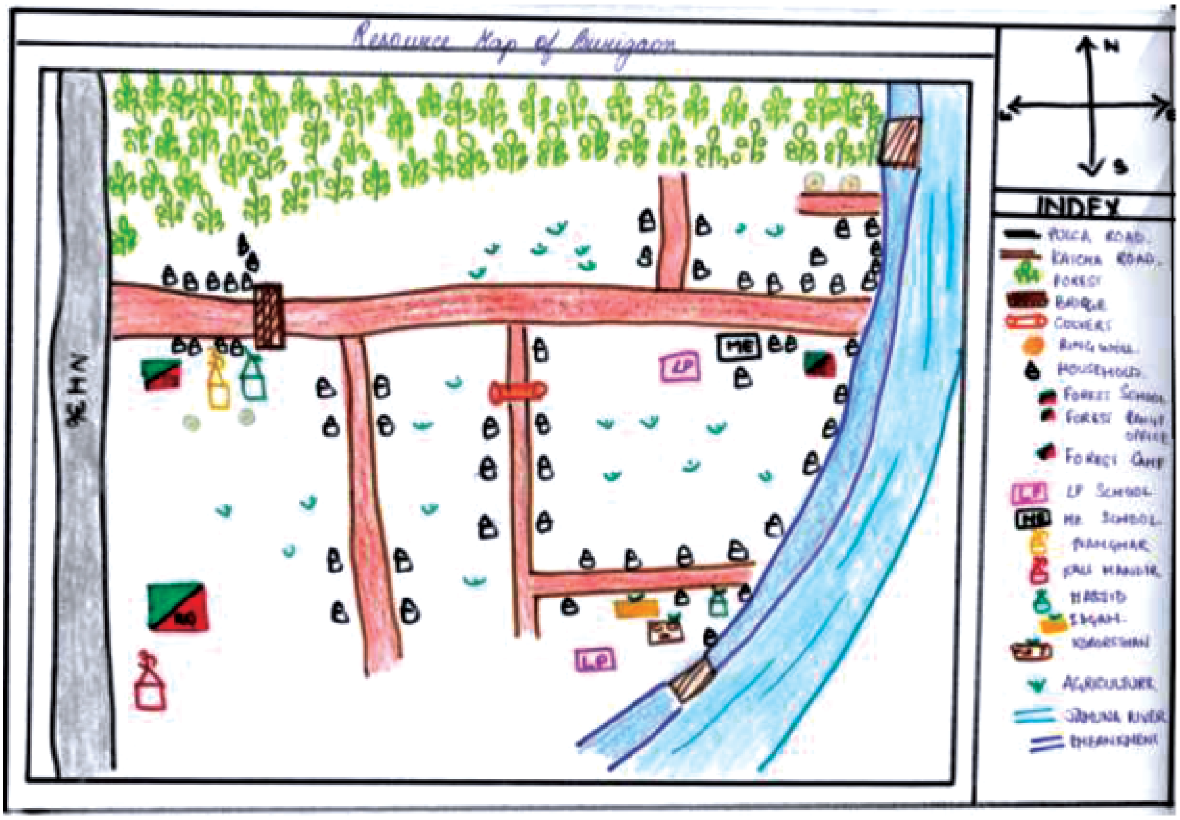

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	দূৰভাষ
১	জাহিৰুল ভূঞা		৯৪৩৫২৪৩৪১৭
২	ফৰিদ আহমেদ		৯৮৫৪৫৫৭৩৩
৩	কাজিল উদ্দিন		৯৫০৮৯৬৮১৮৩
৪	আজগৰ আলী		৯৯৫৪২৫২৪০৫

**পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্টত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট— VII (গ)
বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ দুৰ্যোগ মানচিত্ৰ

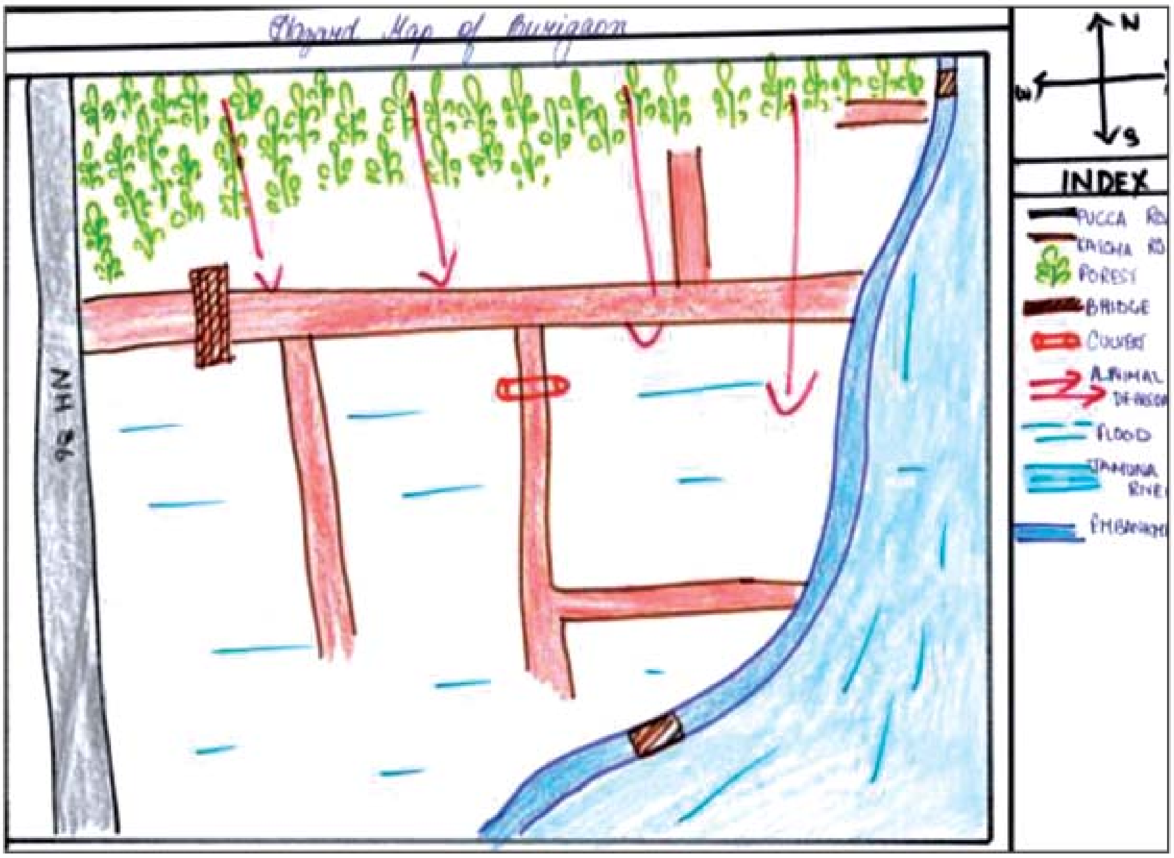

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	দূৰভাষ
১	জাহিৰুল ভূঞা		৯৪৩৫২৪৩৪১৭
২	ফৰিদ আহমেদ		৯৮৫৪৫৫৭৩৩
৩	কাজিল উদ্দিন		৯৫০৮৯৬৮১৮৩
৪	আজগৰ আলী		৯৯৫৪২৫২৪০৫

**পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্টত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট— VII (ঘ)
ভেন ডায়েগ্ৰাম

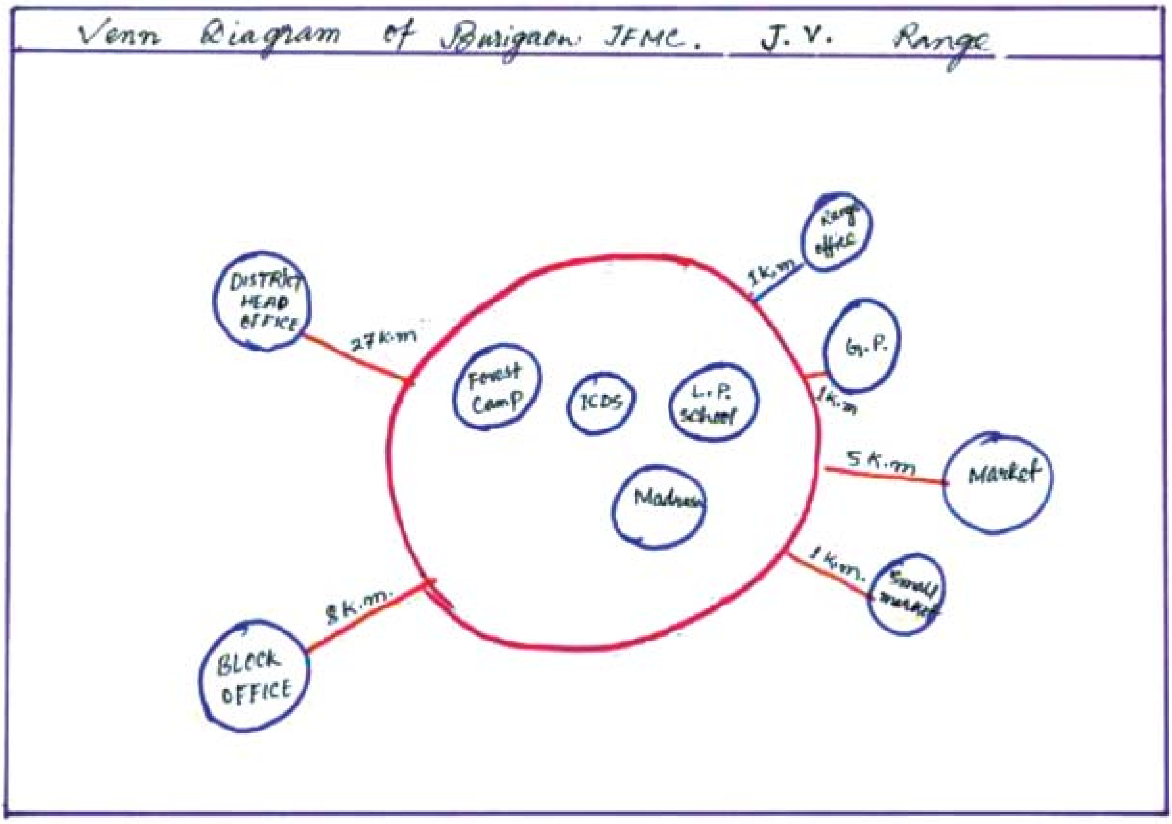

ক্ৰমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	দূৰভাষ
১	জাহিৰুল ভূঞা		৯৪৩৫২৪৩৪১৭
২	ফৰিদ আহমেদ		৯৮৫৪৫৫৭৩৩
৩	কাজিল উদ্দিন		৯৫০৮৯৬৮১৮৩
৪	আজগৰ আলী		৯৯৫৪২৫২৪০৫

**পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্টত দিয়া হৈছে।

পৰিশিষ্ট— VIII

প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী

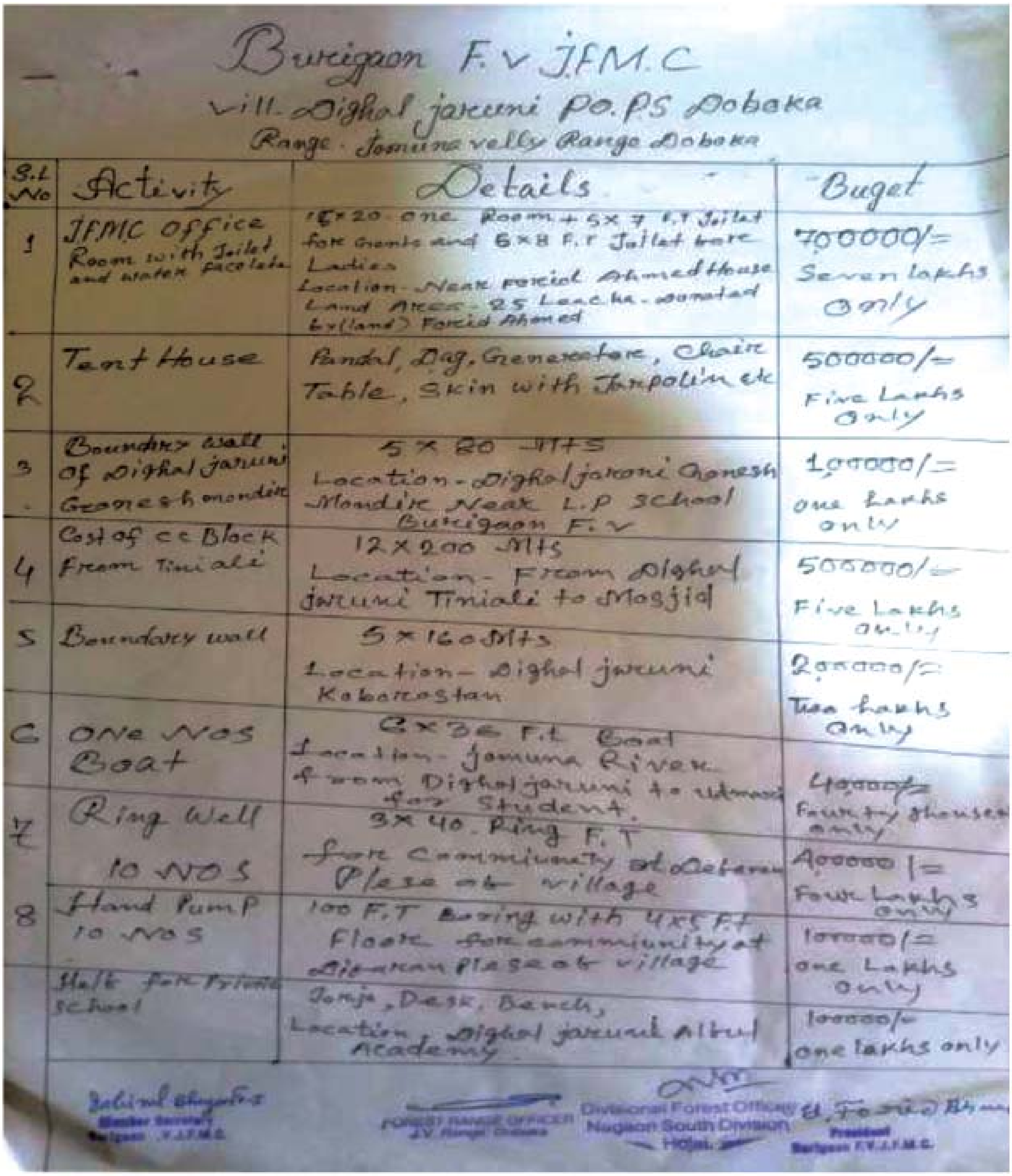

Burigaon F.V J.F.M.C

Vill- Dighal jarumi Po. PS Dobaka

Range- Jomuna velly Range Dobaka

S.L No	Activity	Details	Buget
1	JFMC office Room with Toilet and water facolate	15×20 one Room + 5×7 F.T Toilet for Gents and 6×8 F.T Toilet fore Ladies Location- Near Forid Ahmed House Land Area- 25 Lecha- donated by (land) Forid Ahmed	700000/= Seven lakhs only
2	Tent House	Pandal, Dag, Generator, Chair Table, Skin with Tarpolin etc	500000/= Five Lakhs only
3	Boundary wall of Dighal jarumi Ganesh mondir	5×20 Mts Location- Dighal jaruni Ganesh Mondir Near L.P School Burigaon F.V	100000/= one Lakhs only
4	Cost of cc Block From Tiniali	12×200 Mts Location- From Dighal jaruni Tiniali to Mosjid	500000/= Five Lakhs only
5	Boundary wall	5×160 Mts Location- Dighal jaruni Kobarostan	200000/= Two Lakhs only
6	One Nos Boat	6×36 F.t Boat Location- Jomuna River from Dighal jaruni to [illegible] for Student.	40000/= Fourty thousand only
7	Ring Well 10 NOS	3×40 Ring F.T for Community at Deferent Plase at village	400000/= Four Lakhs only
8	Hand Pump 10 Nos	100 F.T Boring with 4×5 F.T Floor for community at Diferan Plase at village	100000/= one Lakhs only
	Halt for Private School	Tonja, Desk, Bench, Location- Dighal jarumi Albul Academy	100000/= one lakhs only

Member Secretary Burigaon F.V.J.F.M.C

FOREST RANGE OFFICER J.V. Range Dobaka

Divisional Forest Officer Nagaon South Division Hojai.

President Burigaon F.V.J.F.M.C

পৰিশিষ্ট— IX (ক)

বুঢ়ীগাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)

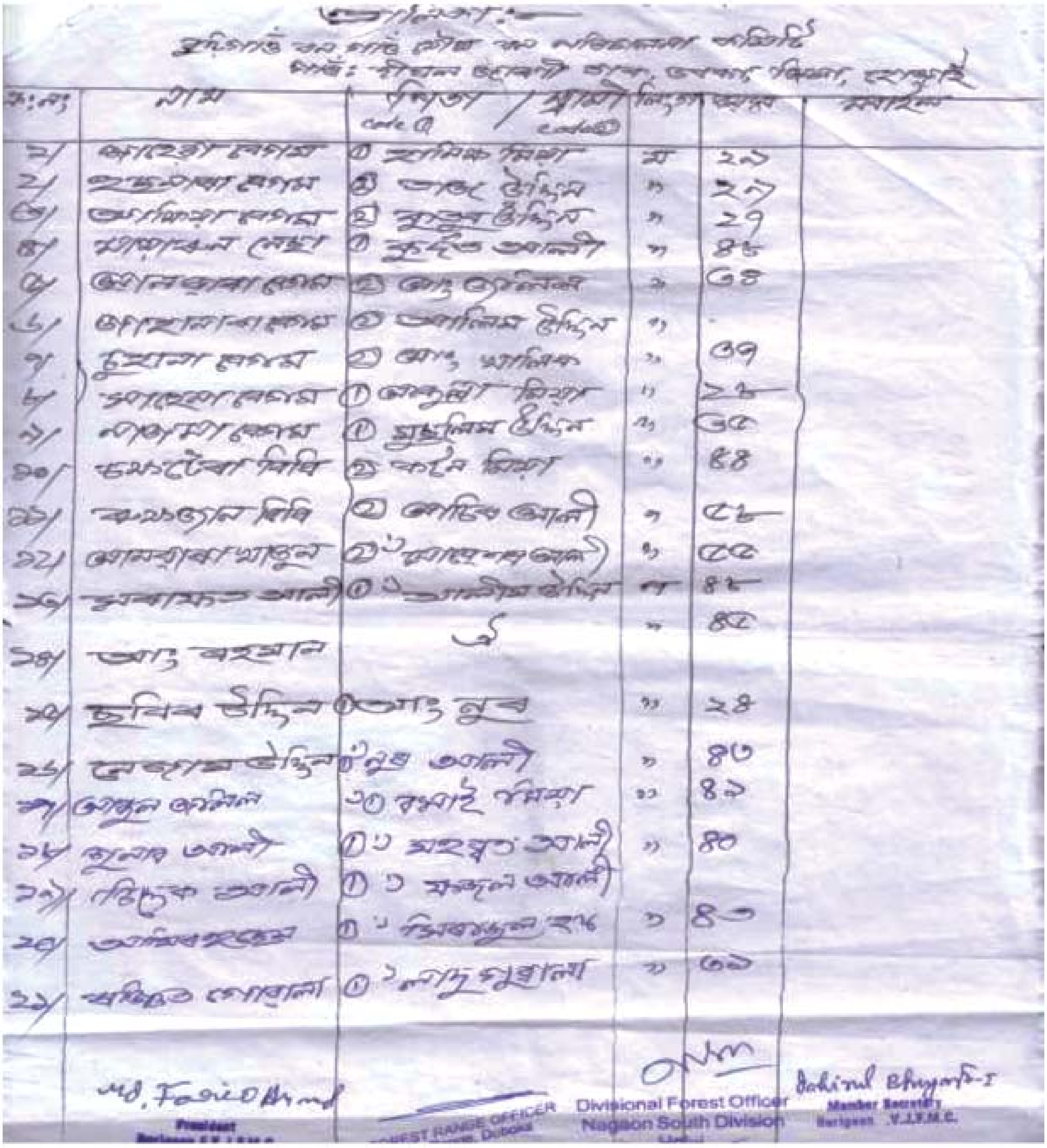

কার্যকরী সমিতির ...

তালিকা :-

বুড়িগাঁও বন গাঁও, যৌথ বন পরিচালনা কমিটি
গাঁওঃ- [illegible] জাবনী [illegible], হোজাই

ক্রঃনং	নাম	পিতা / স্বামী Code① Code②	লিঙ্গ	বয়স	মোবাইল
১/	আব্দুল হালিম	① আব্দুল হান্নান	পু	২২	9854753713
২/	কামিল উদ্দিন	① বাসিক উদ্দিন	পু	৫২	
৩/	ফাতিমা বেগম	② কামিল উদ্দিন	ম	২৮	
৪/	আব্দুল আজিজ	① নুরুল আমীন	পু	২৭	
৫/	জামাল উদ্দিন	① বাসিক উদ্দিন	পু	২১	
৬/	মিসবাহ আহমেদ	① আঃ বর	পু	৩৮	
৭/	ইসমাৎআরা বেগম	① বাসিক উদ্দিন	ম	২৬	
৮/	ফাতিমা বেগম	② আঃ রহমান	ম	২৪	
৯/	সাহান উদ্দিন	① কাজী জামাল উদ্দিন	পু	২১	
১০/	সামিম উদ্দিন	① মোহেস্বর আলী	পু	৫২	9508285346

Md. Farid Ahmed
President
Burigaon F.V.J.F.M.C.

[illegible signature]
Member Secretary
Burigaon .V.J.F.M.C.

FOREST RANGE OFFICER
J.V. Range, Doboka

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

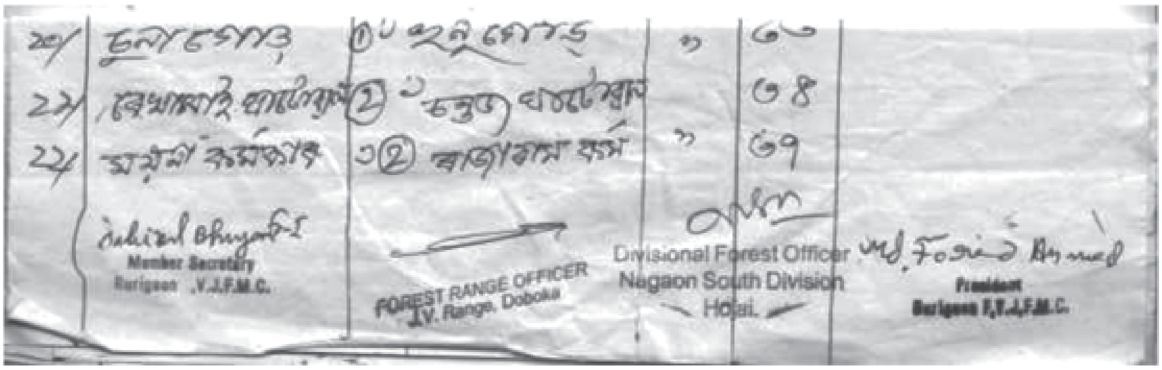
Member Secretary
Burigaon .V.J.F.M.C.

FOREST RANGE OFFICER
I.V. Range, Doboka

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

President
Burigaon F.V.J.F.M.C.

৭

: সাঁচুৰি প্ৰশিক্ষণৰ অংশগ্ৰহী ব্যক্তিসকলৰ তালিকা :—

হাড়িগাওঁ বন গাওঁ যৌথ বন পৰিচালনা কমিটি ২

গাওঁ:- বৌঘৰ আৱলী ডাক, উপকা, জিলা, মনাহুঁমোনাই

ক্ৰ.নং	নাম	পিতা / স্বামী Code ① / Code ②	লিংগ	বয়স	স্বাক্ষৰ সমূহ
১/	মইজুল ৰহমান	① আব্দুৰ ৰব	পু	৪২	3
২/	নজিমুদ্দিন উদ্দিন	① আব্দুৰ মন্নান	পু	৬৬	
৩/	আবু বাকিৰ	① মুজফৰ আলী	পু	৪৫	
৪/	জমুৰ উদ্দিন	① মহব্বত আলী	পু	৫৯	
৫/	মইনুল ইছলাম	① আব্দুল ওৱাব	পু	২৪	
৬/	ৰহমত আলী	① আলীম উদ্দিন	পু	৪১	
৭/	ইমদাদুৰ আলী	① চমছুল হক	পু	৩২	
৮/	ইদ্ৰিছ আলী	① লাল মিয়া	পু	৪২	
৯/	আব্দুল ওৱাহিদ	① আব্দুল গফুৰ	পু	৪৬	
১০/	জাকিৰ উদ্দিন	① আব্দুল নূৰ	পু	২৫	
১১/	আনিছুৰ ৰহমান	① আজগৰ আলী	পু	২০	
১২/	আব্দুল কালাম	① ফজলুল আমীন	পু	৩৬	
১৩/	ৱাহিদা বেগম	① মুছলিম উদ্দিন	স্ত্ৰী	৩৪	
১৪/	আমিনা বেগম	② মুছলিম উদ্দিন	স্ত্ৰী	৪৪	
১৫/	বিজয় কৰ্মকাৰ	① চিত্তৰঞ্জন কৰ্মকাৰ	পু	৩৫	
১৬/	ৰঞ্জিত পুৰকায়স্থ	① মহেশ পুৰকায়স্থ	পু	৬৬	
১৭/	মিঠু লাল কৰ্মকাৰ	① ৰতন কৰ্মকাৰ	”	৫২	
১৮/	বৈকুণ্ঠ দাস	① ৰামু দাস	”	৩৯	
১৯/	তৰুণ মাহি	① লক্ষীন্দ্ৰ মাহি	”	৪০	

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

পৰিশিষ্ট— X
আলোকচিত্ৰ

সজাগতা আৰু ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচী

নিৰ্দিষ্ট গ্ৰুপৰ আলোচনা

নিৰ্দিষ্ট গ্ৰুপৰ আলোচনাৰ সময়ত গাঁওবাসী

পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নত গাঁওবাসীৰ অংশগ্ৰহণ

পি আৰ এ মানচিত্ৰায়ন

গাঁওবাসীৰ সৈতে মত বিনিময়

পৰিশিষ্ট— XI
জি পি এছ স্থানাংক

১।গাঁৱৰ প্ৰাৰম্ভিক বিন্দু	উত্তৰ-২৬°০৭´২০.১´´ পূব-৯২°৫৩´০৭.২´´
২। প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	উত্তৰ-২৬°০৭´২৯.৬´´ পূব-৯২°৫৩´১০.৩´´
৩।মছজিদ	উত্তৰ-২৬°০৭´২২.০´´ পূব-৯২°৫৩´০৭.৪´´
৪।গাঁৱৰ শেষ বিন্দু	উত্তৰ-২৬°০৭´৪২.১´´ পূব-৯২°৫৩´০৫.২´´
৫।বুঢ়ীগাঁও পানীযোগান	উত্তৰ-২৬°০৭´৩৬.৯´´ পূব-৯২°৫৩´১০.৬´´
৬।নামঘৰ বুঢ়ীগাঁও	উত্তৰ-২৬°০৭´৩৮.৭´´ পূব-৯২°৫৩´০৬.৫´´

List of beneficiaries of Burigaon J.F.M.C

Sl No.	Name	Father/ Husband Name.	Age	Sex
1	Rahmat Ali	Abdul Rahman	48	Male
2	Sorafat Ali	Alim Uddin	50	Male
3	Samsher Ali	Sorafat Ali	30	Male
4	Sarif Uddin	Alim Uddin	35	Male
5	Noor Islam	Abdul Hamed	31	Male
6	Saiful Islam	Alim Uddin	35	Male
7	Moinul Haque	Alim Uddin	32	Male
8	Abdul Jabbar	Hanif Miya	60	Male
9	Abdul Jalil	Hanif Miya	48	Male
10	Abdul Rahim	Hanif Miya	46	Male
11	Abdul Karim	Hanif Miya	40	Male
12	Bahar Uddin	Hanif Miya	37	Male
13	Illas Ali	Mujoi Miya	62	Male
14	Alim Uddin	Illas Ali	38	Male
15	Misbah	Illas Ali	32	Male
16	Bilal Uddin	Siddique Ali	35	Male
17	Kalim Uddin	Siddique Ali	33	Male
18	Abdus Subur	Koton Miya	35	Male
19	Softera Banu	Kala Miya	52	Female
20	Sahan Uddin	Hazi Jalal Uddin	26	Male
21	Abdul Hannan	Ashir Ali	45	Male
22	Abdul Matin	Ashir Ali	42	Male
23	Abdul Kadir	Abbas Ali	48	Male
24	Dilwar Hussain	Abdul Kadir	24	Male
25	Sarif Uddin	Mabeshwar Ali	32	Male
26	Bitulal Karmakar	Ratna Karmakar	60	Male
27	Semanta Karmakar	Gajen Karmakar	49	Male
28	Hementa Karmakar	Gajen Karmakar	52	Male
29	Juges Gour	Dhanu Gour	49	Male
30	Robilal Gowala	Lakhi Gowala	39	Male
31	Sobilal Gowala	Lakhi Gowala	35	Male
32	Abdul Malik	Intaj Ali	60	Male
33	Firoj Ahmed	Hazi Abdul Rob	42	Male
34	Mofijur Rahman	Nobab Ali	55	Male
35	Mumin Ali	Sirajul Haque	70	Male
36	Sitaram Karmakar	Lakhi Karmakar	75	Male
37	Bijoy Karmakar	Sitaram Karmakar	35	Male
38	Golap Karmakar	Lakhi Karmakar	46	Male
39	Rajaram Karmakar	Lakhi Karmakar	42	Male
40	Ranjit Goala	Mohesh Goala	39	Male
41	Cheniram Khatawal	Milon Khatawal	55	Male
42	Ranjit Goala	Juganarayan Goala	32	Male
43	Ganesh Goala	Juganarayan Goala	30	Male
44	Abdul Matin	Mujaffar Ali	50	Male

45	Abdul Rahim	Sayed Ali	52	Male
46	Abu Sultan	Abdullah Miya	28	Male
47	Haris Ali	Abdur Rahman	38	Male
48	Shoyed Ali	Fojol Ali	39	Male
49	Foijur Rahman	Hazi Abdul Rob	48	Male
50	Azgar Ali	Ruhul Amin	48	Male
51	Nizam Uddin	Fanna Ullah	50	Male
52	Manik Gour	Surya Gour	52	Male
53	Tulsi Gour	Honu Gour	44	Female
54	Boloram Gour	Honu Gour	49	Male
55	Abdul Noor	Isshak Ali	62	Male
56	Serag Ali	Moujoi Miya	55	Male
57	Rafik Uddin	Amin Ali	60	Male
58	Kapil Uddin	Rafik Uddin	38	Male
59	Abdul Sattar	Bosai Miya	72	Male
60	Abdul Monaf	Bosai Miya	38	Male
61	Abdul Kalam	Abdul Sattar	32	Male
62	Hassan Ali	Amir Uddin	35	Male
63	Abdul Rashid	Abdul Latif	40	Male
64	Rakib Ali	Lal Miya	39	Male
65	Majun Ali	Badar Uddin	32	Male
66	Abdul Gofur	Abdullah Miya	40	Male
67	Ajir Uddin	Mobeshwar Ali	40	Male
68	Jaifar Ahmed	Hazi Abdul Rob	32	Male
69	Nurul Alam	Ruhul Amin	38	Male
70	Abdul Kayam	Ruhul Amin	32	Male
71	Abdul Karim	Abdul Sukkur	35	Male
72	Suruj ali	Abbas Ali	72	Male
73	Dilwara Begum	Isshak Ali	32	Female
74	Forid Ahmed	Hazi Abdul Rob	46	Male
75	Kamal Uddin	Nabalak Miya	32	Male
76	Golapjan Bibi	Riyaz Ali	75	Female
77	Samsun Nehar	Muklias Ali	72	Female
78	Ruhul Amin	Sirajiul Haque	85	Male
79	Akbar Ali	Ruhul Amin	42	Male
80	Fakar Uddin	Sayed Ali	50	Male
81	Nizam Uddin	Noor Ali	52	Male
82	Fakar Uddin	Noor Ali	32	Male
83	Jamir Uddin	Noor Ali	56	Male
84	Azir Uddin	Basir Uddin	29	Male
85	Manir Uddin	Noor Ali	46	Male
86	Ashad Ali	Ruhul Amin	38	Male
87	Abdul Kalam	Ruhul Amin	32	Male
88	Saifur Ahmed	Hazi Abdul Rob	30	Male
89	Mainul Haque	Ismail Ali	38	Male
90	Sanjib Karmakar	Rajaram Karmakar	45	Male
91	Ponaram Gour	Honu Gour	48	Male

92	Kanta Gour	Samonu Gour	38	Male
93	Madhab Gour	Samonu Gour	30	Male
94	Abdul Malik	Makhoi Miya	35	Male
95	Abdul Noor	Yeakhub ali	62	Male
96	Abdul Mannan	Abdul Latif	70	Male
97	Giyas Uddin	Abdul Mannan	40	Male
98	Abdul Haque	Ismail Ali	34	Male
99	Jamina Begum	Mujaffar Ali	70	Female
100	Ashuk	Mujaffar Ali	35	Male
101	Abdul Haque	Mujaffar Ali	41	Male
102	Nazima Begum	Muslim Ali	42	Female
103	Abdul Wahid	Abdul Sukkur	40	Male
104	Abdul Sahid	Abdul Sukkur	48	Male
105	Idris Ali	Lal Miya	50	Male
106	Eilas Ali	Lal Miya	39	Male
107	Eashub Ali	Lal Miya	48	Male
108	Yeakab Ali	Samsul Haque	39	Male
109	Abdul Sattar	San Miya	56	Male
110	Suruj ali	Ashad Ali	80	Male
111	Abdul Barik	Suruj Ali	40	Male
112	Moson Ali	Amir Uddin	35	Male
113	Hussain Ali	Alim Uddin	31	Male
114	Abdul Rahman	Alim Uddin	56	Male
115	Amir hussain	Sirajul Haque	51	Male
116	Abdur Rahman	Arjad Ali	49	Male
117	Somur Uddin	Mohabbat Ali	55	Male
118	Saddam Husain	Sonur Udin	28	Male
119	Junab Ali	Mohabbat Ali	50	Male
120	Tayabur Rahman	Badar Uddin	35	Male
121	Giyas Uddin	Kurdat Ali	39	Male
122	Kutub Uddin	Kurdat Ali	42	Male
123	Abdul Salam	Mujoi Miya	30	Male
124	Abdul Mojid	Bosai Miya	38	Male
125	Abdul Rahim	Bosai Miya	50	Male
126	Abdul Motin	Bosai Miya	60	Male
127	Abdul Jalil	Bosai Miya	49	Male
128	Abdul Ajij	Fajal Ali	35	Male
129	Alim Uddin	Kurdat Ali	58	Male
130	Abdul Razzak	Bosai Miya	39	Male
131	Abdul Manik	Bosai Miya	42	Male
132	Abdul Kadir	Bosai Miya	50	Male
133	Sirajul Haque	Abdul Kadir	30	Male
134	Moijul Haque	Nabab Ali	60	Male
135	Sahab Uddin	Moijul Haque	29	Male
136	Nakim Uddin	Moijul Haque	25	Male
137	Emaj Uddin	Sobirat Ali	42	Male
138	Najim Uddin	Sobirat Ali	31	Male

139	Boisakhu Gour	Baburam Gour	45	Male
140	Barun Mura	Lakhindhar Mura	40	Male
141	Tarun Mura	Lakhindhar Mura	52	Male
142	Biren Mura	Faguna Mura	39	Male
143	Kanta Mura	Jairam Mura	38	Male
144	Prakash Ghatawal	Akil Ghatwal	41	Male
145	Santaz Ghatawal	Akil Ghatwal	32	Male
146	Kartik Karmakar	Lakhana Karmakar		Male
147	Sabitri Gour	Nan Babu	70	Female
148	Patiram Ojha	Bhima Ojha	72	Male
149	Debakanta Gogoi	Bapuram Gogoi	78	Male
150	Narayan Gogoi	Debakanta Gogoi	40	Male
151	Dulu Senapati	Dinakanta Senapati	42	Male
152	Nipon Senapati	Dinakanta Senapati	38	Male
153	Nitu Senapati	Dinakanta Senapati	35	Male
154	Mimili lalung	Takla Lalung	70	Female
155	santiram baruah	Budeswar baruah	45	Male
156	Nazir Ahmed	Hazi Abdul	38	Male
157	Din Islam	Abdul Zabar	38	Male
158	Nur Islam	Abdul Zabar	32	Male
159	Ashab Uddin	Abdul Jallil	40	Male
160	Irfan Ali	Suruj Ali	30	Male
161	Imtaz Ali	Abdul Sukur	42	Male
162	Mahibur Rahman	Abdul Sukur	38	Male
163	Chamuta Begum	Kala Miya	79	Female
164	Abdus Subur	Abdul Hannan	30	Male
165	Nur Islam	Mainul Haque	38	Male
166	Suffan	Matahir Ali	35	Male

Government of Asom
Department of Environment & Forests
Office of the Divisional Forest Officer
Nagaon South Division, Hojai.

Letter No. FNST/B/APFBC/Micro Plan/17/10988 Dated: 22-12-2017

To

The Executive Director,
RGVN-COMPELO.
Guwahati.

Sub: Submission of Assamese translated Micro Plans (MP) of Nagaon South Divn.- Nahargaon, Burigaon, Urdhagaon and Akashiganga for Approval.

Ref: Your letter No.RGVN/COMPELO/26883.Date:18/12/17.

Sir,

With reference to the subject cited above, I have the honour to inform you the 4 nos Assamese translated copies of Micro Plans for Nahorgaon, Burigaon, Urdhagaon and Akashiganga JFMC dully approved by the undersigned and submitted herewith for favour of your needful action.

It is also inform you that the beneficiary list of the said JFMCs is not found included in the concerned Micro Plans, which may kindly be incorporated before submission of the same to the PD,PMU,APFBC Society.

This is for your kind information and necessary action.

Enclo:-4nos Micro Plans:-
1.Nahorgaon JFMC
2.Urdhagaon JFMC
3.Burigaon JFMC
4.Akashiganga JFMC

Yours faithfully

(S. Rahman, AFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon South Division,Hojai.

Memo No. FNST/A/APFBC/Micro Plan/17/2136-37 Dated: 22-12-2017

Copy to :-
1. The Principal Chief Conservator of Forests, Biodiversity and Climate Change & Project Director, PMU, APFBC Society, Punjabari, Guwahati-37 for favour of his kind information and necessary action.
2. The Conservator of Forests , Northern Assam Circle, Tezpur for favour of his kind information and necessary action.

(S. Rahman, AFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon South Division,Hojai